

HOA DƯƠNG (Chủ biên)

Nói sao cho Trẻ nghe lời



Nào thì **nói dối, kén ăn, thích so sánh, nói tục, không chịu chào hỏi, không thích làm bài tập...** đối mặt với những hành vi này của trẻ, có phải bạn cảm thấy mình có nói gì chúng cũng **không chịu nghe** không?

Vậy thì bạn cần phải đọc cuốn sách này rồi!



NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA - THÔNG TIN

Không có đứa trẻ nào không thể dạy dỗ, chỉ có cha mẹ không biết dạy con. Cuốn sách này được viết dựa vào nguyên tắc trên, trong đó nhấn mạnh công hiệu của "ám thị", khuyến khích các bậc cha mẹ nói khác đi, dùng cách "ám thị" để đạt được mục đích giáo dục con.

Cuốn sách sử dụng 54 câu nói hằng ngày cha mẹ thường dùng với con cái để làm ví dụ điển hình, phân tích cụ thể một số trích đoạn cha mẹ dạy con trong thực tế kết hợp với lí luận để minh họa cho ý nghĩa giáo dục của việc "thay đổi cách nói với con".

Nếu bạn thấy con mình: không hài lòng, không vâng lời, không hiểu chuyện... vậy thì bạn nên đọc cuốn sách này.

LỜI NÓI ĐẦU

Giáo sư Martin, nhà tâm lí giáo dục của trường đại học Edinburgh từng làm cuộc trắc nghiệm như sau:

Ông chia một nhóm trẻ em thành hai tổ (chú ý: phân loại ngẫu nhiên), sau đó nói với giáo viên: tổ A là các cháu học giỏi, thông minh, có phẩm chất tương đối tốt, tổ b gồm các cháu chỉ có học lực trung bình, biểu hiện về mọi mặt đều kém hơn

các cháu ở tổ A. Giáo viên sau khi tìm hiểu được tình hình, liền tiến hành giáo dục các cháu theo chương trình mà giáo sư Martin yêu cầu. Sau một học kì, thành tích học tập của các cháu ở tổ A xuất sắc hơn hẳn các cháu ở tổ B.

Về sau ông lại tiến hành thử nghiệm nhiều lần nữa, nhưng kết quả vẫn như vậy, điều đó chứng tỏ đây chính là sức mạnh của sự ám thị.

Ám thị là sự ảnh hưởng đến hành vi hoặc tâm lí của con người bằng hình thức gián tiếp, hàm ý trong điều kiện không đối kháng, từ đó khiến cho con người hành động hoặc chấp nhận một ý kiến nhất định theo phương pháp của người khác

đặt ra, khiến cho hành vi, tư tưởng của đối tượng được ám thị phù hợp với tiêu chí của người đưa ra ám thị. Ám thị có liên hệ mật thiết với giáo dục, bởi vì ám thị ảnh hưởng đến sự thay đổi tâm lí và hành vi của con người, mà giáo dục lại chính là hoạt động rèn đúc tâm lí con người một cách có kế hoạch, có mục đích. Trong các gia đình hiện nay, con cái đều trở thành các "công chúa", các "công tử", là trung tâm vũ trụ, rất ngang ngược và hống hách, thích làm theo ý của mình, khiến cho nhiều bậc cha mẹ phải đau đầu. Nhưng chỉ dựa vào những bài thuyết giáo suông, khô cứng thì khó mà đạt được kết quả mong muốn. Nếu có thể sử dụng phương pháp ám thị một cách thích hợp để giáo dục trẻ thì hiệu quả sẽ

cao hơn nhiều.

Nói cách khác, khi cha mẹ yêu cầu con cái làm gì, chúng thường nảy sinh tâm lí chống đối; ngược lại khi trẻ con ý thức được nó cần phải làm gì, chúng sẽ cố gắng để làm điều ấy. Trong cả quá trình này, phương pháp giáo dục bằng cách ám thị có vai trò rất quan trọng. Đương nhiên phương pháp ám thị cũng có mặt tích cực và tiêu cực của nó.

Mặt tích cực hay còn gọi là ám thị tích cực, có thể tạo cho trẻ cơ hội tự kiểm điểm bản thân, là động lực khiến trẻ nỗ lực hơn nữa. Trong cuộc sống hàng ngày, cha mẹ nên sử dụng nhiều câu nói mang tính ám thị tích cực để thay thế cho sự

yêu cầu, chỉ trích, tránh để cho trẻ cảm thấy mất thể diện, mất tự trọng, đảm bảo mối quan hệ thân thiết giữa cha mẹ và con cái.

Bên cạnh ám thị tích cực, ám thị tiêu cực cũng có ảnh hưởng rất lớn đến trẻ. Điều đáng tiếc là, rất nhiều bậc cha mẹ thường xuyên tạo ra những ám thị tiêu cực cho con cái trong cuộc sống hàng ngày. Từ đó khiến cho trẻ sống trường kì trong sự bi quan, buồn chán, ảnh hưởng đến sự phát triển tâm sinh lí của trẻ, làm mối quan hệ giữa cha mẹ và con cái trở nên xấu đi.

Vasyl Olexandrovych Sukhomlynsky, nhà giáo dục nổi tiếng người Nga đã từng

nói: "Trong bất cứ hiện tượng giáo dục nào, trẻ càng không biết đó là ý đồ giáo dục thì hiệu quả của phương pháp ấy càng cao". Giáo dục theo phương pháp ám thị là một dạng như vậy, nó không có tính ép buộc hay ra lệnh, mà là thông qua ám thị tâm lí hình tượng trực quan sinh động, tránh được sự mâu thuẫn giữa lí tính và cảm tính, sự mất cân bằng của ý thức và không có ý thức của người giáo dục, khiến cho hai bên trở nên hài hòa và thống nhất. Còn người được giáo dục sẽ từ từ chấp nhận hình thức giáo dục này theo kiểu "mưa dầm thấm lâu".

Biên tập viên

CHƯƠNG 1 CHẮP THÊM ĐÔI CÁNH TỰ TIN CHO TRẺ

Nếu cha mẹ hi vọng con cái thành người, giành được thành công thì phương pháp tốt nhất là luôn luôn tán thưởng con cái, bồi dưỡng sự tự tin cho trẻ, tán dương tài năng của trẻ. Và phương pháp ám thị mà cha mẹ sử dụng sẽ trở thành báu vật trong quá trình

trưởng thành của trẻ.

Đổi cách nói 1 Con Chúng ta thật là giỏi!

Cha mẹ thường nói: lại bị cô giáo phê bình rồi, con thật là kém cỏi!

Nếu bạn hỏi tôi: Trẻ con ngày nay khao khát điều gì nhất? Tôi sẽ trả lời: Khao khát sự cổ vũ của cha mẹ.

Nếu bạn lại hỏi tôi: Trẻ con ngày nay thiếu thốn thứ gì nhất?. Tôi sẽ trả lời: Thiếu thốn sự cổ vũ của cha mẹ.

Nội tâm của trẻ vô cùng yếu đuối, nhiều lúc, chỉ cần một cú sốc nho nhỏ cũng

khiến cho chúng thu mình lại, tự ti vô cùng. Khi đối mặt với những đứa con bị sốc về tinh thần, những người làm cha làm mẹ cần cổ vũ và động viên tích cực, để cho chúng luôn tràn đầy tự tin.

Ví dụ thực tế

Thông là một đứa trẻ có tính cách hướng ngoại, thích nói gì là nói nấy, muốn làm gì là làm bằng được, không bao giờ chịu sự ràng buộc của bất cứ ai, bất cứ quy định gì. Ở trường học, Thông khiến cho thầy cô phải đau đầu.

Bất đắc dĩ, cô giáo đành phải gửi giấy để mời phụ huynh của Thông đến trường, rồi nói rõ từng biểu hiện thường ngày của

Thông cho cha nghe.

Cô giáo bất lực nói: “Nếu ở trong lớp tôi không cho cháu Thông ‘thể hiện’, cháu thường nhanh chóng chuyển hướng chú ý sang những thứ khác, ví dụ như: nói chuyện riêng, làm việc riêng, nói leo, lúc phát biểu thường không giơ tay…”

Cha nghe cô giáo nói vậy, liền bày tỏ sự xin lỗi trước những phiền phức mà Thông gây ra cho cô giáo, sau đó hứa nhất định sẽ phối hợp với cô để thay đổi thói quen xấu của cậu bé.

Cha Thông từ trường về nhà, vừa vào đến phòng đã nhìn thấy Thông lẻn ngay về phòng mình làm bài tập. Tuy nhiên,

ông không hề đếm xỉa đến cậu bé. Lúc này, mẹ Thông nôn nóng muốn biết cô giáo nói những gì, liền hỏi: “Cô giáo nói thế nào, mau kể cho em nghe đi!”.

Cha Thông cố ý nói thật to: “Con của chúng ta thật là giỏi!”.

Mẹ Thông vừa nghe xong liền cười xòa: “Giỏi thế nào, mau nói với em đi!”.

Lúc này, Thông đang làm bài tập ở trong phòng cũng cảm thấy vô cùng ngạc nhiên, liền đặt bài tập xuống, dỏng tai lên lắng nghe.

Cha nói: “Con chúng ta trên lớp phát biểu rất to. Nhưng nếu có thể nghĩ kĩ

trước khi phát biểu thì càng tốt hơn! Hơn nữa vào lớp nó cũng rất tích cực phát biểu ý kiến, nhưng nếu biết giơ tay trước khi phát biểu thì tốt quá!”.

Mẹ Thông nghe xong liền nói: “Đúng đấy! Theo như anh nói thì con chúng ta đúng là giỏi thật! Chỉ cần khắc phục được một vài nhược điểm là thành học sinh ưu tú rồi!”.

Cha Thông vội hùa vào: “Đúng thế, em nói chẳng sai chút nào. Anh tin con trai chúng ta nhất định sẽ có biểu hiện tốt hơn!”.

Nghe cha mẹ nói chuyện xong, Thông liền rụt cổ lại. Lúc này cậu mới ý thức

được rằng những hành vi bừa bãi của mình trong giờ là không đúng, những hành vi ấy là sai.

Kể từ đó về sau, Thông tiến bộ rất nhanh, về sau còn được bầu làm lớp trưởng nữa. Từ khi trở thành lớp trưởng, sáng nào Thông cũng chủ động dậy sớm đến trường làm vệ sinh, như: quét lớp, vẩy nước, lau bảng... cậu bé quản lí kỉ luật trong lớp cũng rất bài bản và có trách nhiệm.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Hiện nay, trẻ con giống như cậu bé Thông không ít. Các bậc cha mẹ nên căn cứ vào tình hình cụ thể của con mình để

tiến hành phân tích, bắt "đúng người đúng bệnh" và có phương pháp giải quyết vấn đề thích hợp. Ngoài ra, nếu cha mẹ muốn con mình tiến bộ thì nên nghĩ cách để con nhìn ra sự tiến bộ của mình, giúp trẻ xây dựng cảm giác tự hào và tự tin.

Thứ nhất: Dừng ngay việc mắng mỏ và phê bình

Điều này không thể thay đổi được hiện thực. Cha mẹ thường xuyên mắng mỏ, phê bình trẻ chỉ có thể khiến trẻ bị tổn thương, thậm chí còn làm rạn nứt hoặc hủy hoại mối quan hệ giữa cha mẹ và con cái. Vì vậy, cha mẹ nên tỏ ra thấu hiểu, thông cảm với con. Ngoài ra, cũng cần

giao lưu, nói chuyện với con cái về những vấn đề ngoài chuyện học hành. Đây chính là tiền đề để trẻ chấp nhận sự giáo dục của bạn.

Thứ hai: Xây dựng phương pháp so sánh đúng đắn

Đừng mang con mình ra so sánh với con cái của người khác mà phải để trẻ tự so sánh bản thân mình. Phải để trẻ nhìn thấy sự tiến bộ của bản thân, đồng thời tích cực động viên trẻ.

Thứ ba: Kì vọng và tin tưởng là động lực phấn đấu không thể thiếu

Là cha mẹ, bạn có thể nói chuyện nhiều

hơn với con, thể hiện sự tin tưởng và kì vọng đối với chúng; đồng thời có những lời động viên tích cực với mỗi bước tiến của trẻ, giúp con phân tích, đối mặt với khó khăn, thất bại, có như vậy trẻ mới cảm thấy vui vẻ mà có động lực phấn đấu.

Đổi cách nói 2 Con nhất định sẽ trở thành đứa trẻ mà mọi người đều thích!

Cha mẹ thường nói: Bộ dạng con thế này thì làm gì có ai thích chứ!

Một nhà triết học Hi Lạp cổ đại từng nói: “Con người là động vật xã hội, do vậy con người không thể tồn tại độc lập với xã hội. Mỗi người bắt buộc phải có sự

giao lưu với những người xung quanh, mới có thể hoàn thành quá trình xã hội hóa, khiến cho bản thân mình dần trưởng thành".

Trong xã hội hiện nay, có rất nhiều trẻ có tính cách cô lập, thường ngày không chịu chơi với mọi người, thường thích ngồi một mình, chơi một mình. Đặc biệt là những đứa trẻ con một, do cha mẹ quá nuông chiều sinh hư nên rất tùy tiện, bướng bỉnh, chỉ nghĩ đến bản thân mà không nghĩ đến người khác. Một đứa trẻ như thế sau khi trưởng thành khó mà hợp tác, hòa đồng và thích nghi với xã hội.

Đối mặt với tình trạng này của con cái, cha mẹ cần dang rộng cánh tay, nói với

trẻ rằng, con nhất định sẽ trở thành người mà mọi người yêu quý, giúp trẻ hòa nhập vào cuộc sống tập thể.

Ví dụ thực tế

Vì bận công việc nên lúc Trang 3 tuổi, cha mẹ đã gửi cô bé về nhà ông bà nội ở ngoại ô. Mãi đến lúc Trang đi học tiểu học, cha mẹ mới đón cô bé về. Nhưng sau khi về ở với cha mẹ, Trang thường không vui vẻ như cha mẹ chờ đợi, cô bé thường nhốt mình trong phòng suốt cả ngày, không chịu ra ngoài chơi với bạn bè, không bao giờ chủ động nói chuyện với cha mẹ, cũng không hay cười như lũ trẻ cùng trang lứa. Ban đầu, cha mẹ tưởng rằng cô bé mới về nhà nên còn lạ

lẫm với mọi thứ xung quanh. Nhưng đã một năm qua đi mà Trang vẫn không trở nên cởi mở hơn, ngược lại tính tình còn ngày càng cô lập. Ngày nào cũng thui thủi một mình, giống hệt một con chim nhạn lạc đàn, cô độc và đáng thương.

Cha mẹ Trang muốn giúp con gái nhanh chóng thoát ra khỏi sự cô lập nên đã vắt óc suy nghĩ nhưng mọi chuyện vẫn không khá hơn. Bỗng nhiên có một chuyện bất ngờ khiến Trang tự động mở cánh cửa trái tim đã đóng kín từ lâu, trở thành một cô bé cởi mở, vui vẻ và nhiệt tình.

Một lần, mẹ dẫn Trang đi tham gia sinh nhật của một bạn đồng nghiệp. Đến bữa tiệc, cô Vân - đồng nghiệp của mẹ em

tiến đến chào hỏi: "Đây là con gái chị à? Xinh gái thật, nhìn cũng biết là con bé rất ngoan ngoãn và hiểu chuyện!".

Bé Trang chưa bao giờ được nhận những lời khen ngợi như thế, nghe cô Vân nói xong, khuôn mặt bầu bĩnh của cô bé bỗng nở nụ cười tươi tắn.

Sau đó cô Vân lại hỏi Trang: "Cháu tên là gì?". Trang đáp: "Cháu tên là Thu Trang ạ!".

Cô Vân liền chỉ tay vào đám trẻ con đang chơi đùa ở đằng kia, nói: "Cháu nhìn đi, bên đó các bạn đang chơi rất vui đấy! Cô biết cháu rất ý tưởng! Cô có chuyện này cần nói với mẹ cháu, cháu

qua bên kia chơi đùa với các bạn có được không? Chắc chắn cháu sẽ trở thành người được mọi người yêu quý đấy!”.

Bé Trang nghe xong liền đồng ý luôn. Mới đầu chơi với các bạn, Trang còn tỏ vẻ e ngại, nhưng dưới sự lôi kéo của đám trẻ con, chẳng bao lâu sau, cô bé đã bắt đầu cười nói vui vẻ.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Trẻ con vốn ngây thơ, vô lo vô nghĩ, tại sao lại cảm thấy cô độc chứ?

Thực ra, cho dù là người lớn hay trẻ con cũng đều cần có người thân, bạn bè, để

nói chuyện và giao lưu với họ; khi gặp khó khăn cần sự quan tâm, an ủi và động viên từ những người xung quanh.

Trẻ cảm thấy cô lập thường là do gặp khó khăn trong chuyện giao lưu với người khác. Bé Trang trong câu chuyện trên là một ví dụ điển hình. Bởi vì lúc còn bé không được ở với cha mẹ, thế nên cô bé nảy sinh cảm giác xa lạ, có khoảng cách với cha mẹ. Trong thời gian ở với ông bà nội, có thể Trang đã cảm thấy cô độc, trở nên xa cách với đám đông rồi. hơn nữa, cô bé phát hiện ra mình không có cha mẹ ở bên cạnh như các bạn nhỏ khác, bản thân mình thật đáng thương. Nhưng khi quay về bên cha mẹ, mọi thứ trở nên quá xa lạ, không có ai thân quen,

không có bạn bè thân thiết chơi với cô bé, tất cả những thứ này khiến cho em cảm thấy sợ hãi và cô độc.

Cha mẹ muốn giúp con sửa tính cô độc này có thể lựa chọn các phương pháp sau:

Thứ nhất: Tạo không khí gia đình đầm ấm

Các thành viên trong gia đình phải hòa thuận với nhau, cùng tôn trọng và yêu thương lẫn nhau. Trẻ được sống trong môi trường ấm cúng, hòa thuận của gia đình mới có thể phát triển lành mạnh. Cha mẹ cần tích cực cải thiện mối quan hệ với trẻ, quan tâm đến cuộc sống, sức

khỏe và chuyện học tập của trẻ. Hàng ngày có thể chơi điện tử, đi bộ, nói chuyện với trẻ để trẻ dần bước ra khỏi thế giới cô độc của mình thông qua việc giao lưu với cha mẹ hàng ngày.

Thứ hai: Mở rộng không gian sống của trẻ

Hiện nay, do một số nguyên nhân về điều kiện ăn ở, kết cấu gia đình, cha mẹ thường nhốt con cái ở trong nhà, lâu dần, trẻ sẽ trở nên cô lập. Cha mẹ nên để trẻ đi ra khỏi thế giới "cái tôi" của mình, để trẻ nô đùa với bạn bè ở xung quanh. Cha mẹ cũng cần phải tận dụng những kì nghỉ lễ, thời gian rảnh rỗi để dắt trẻ đi công viên, vườn thú… những nơi công cộng,

đi thăm họ hàng… để giảm bớt cảm giác xa lạ của trẻ với mọi người và môi trường xung quanh, tăng cường hứng thú giao lưu, hình thành tính cách hoạt bát, cởi mở, vui vẻ cho trẻ.

Thứ ba: Tăng cường thể chất

Tính cách cô lập của trẻ có liên quan mật thiết đến thể chất yếu ớt của trẻ. Trẻ có thể chất yếu ớt thường thiếu tính kiên nhẫn và sức bền bỉ trong các hoạt động, như thế dễ bị các bạn cùng chơi khinh thường, cô lập. Những đứa trẻ ở trong tình trạng này thường tìm cách né tránh xã hội, né tránh giao tiếp với người lạ, tự tách mình ra để bảo vệ bản thân. Vì vậy, cha mẹ nên thường xuyên dẫn con ra

ngoài xã hội, tham gia các hoạt động thể thao như chèo thuyền, đá bóng, leo núi, bơi lội, du ngoạn…một là để bồi dưỡng lòng dũng cảm, tinh thần lạc quan và sức bền cho trẻ; hai là để tăng cường thể chất, giúp trẻ có đủ sức chiến thắng trong các hoạt động tập thể.

Thứ tư: Xây dựng tấm gương cho trẻ

Tục ngữ có câu: "Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng". Nếu cha mẹ là người khép kín, không giao lưu với thế giới bên ngoài thì con cái đương nhiên sẽ bị ảnh hưởng theo. Do vậy, hãy là những người thầy dạy vỡ lòng cho trẻ. Cha mẹ hãy làm gương cho con trong cách ăn nói, hành động, giao tiếp hàng ngày...

Đổi cách nói 3 Mẹ tin rằng con sẽ là một đứa trẻ dũng cảm!

Cha mẹ thường nói: Đồ nhát gan, sau này sẽ trở thành kẻ vô dụng thôi!

Khi trẻ con cảm thấy căng thẳng và sợ hãi, cha mẹ tuyệt đối không nên nói những câu đại loại như "đồ nhát gan"… trước mặt trẻ. Làm như thế, mỗi khi gặp chuyện, trẻ sẽ tự nhiên cảm thấy căng thẳng, sợ hãi. Cha mẹ cũng không thể giả bộ như không nhìn thấy hoặc kiên quyết để trẻ ở một mình trong môi trường căng thẳng (ví dụ như ở trong phòng kín), để cho trẻ một mình đối mặt với nỗi sợ hãi thì thật là vô lí, hơn nữa làm vậy cũng

không thể bồi dưỡng lòng dũng cảm ở trẻ. Đặc biệt là đối với những đứa trẻ từ 1~3 tuổi, đang trong giai đoạn dựa dẫm vào cha mẹ. Trong quá trình này, mỗi khi trẻ sợ hãi, điều cha mẹ nên làm là bảo vệ trẻ. Nếu cha mẹ không bảo vệ, chúng sẽ càng sợ hãi, sau này rất dễ trở thành những "kẻ nhát gan", ảnh hưởng đến sự tự tin của các bé.

Ví dụ thực tế:

Bé Na năm nay ba tuổi, cô bé đặc biệt nhút nhát. Một lần, cha dẫn bé Na ra sân khu tập thể chơi. Đột nhiên, cậu bé hơn hai tuổi ở nhà hàng xóm từ đâu chạy ra, thằng bé dán chặt mắt vào quả

bóng trên tay bé Na, tỏ vẻ vô cùng hiếu kì. Bé Na cảnh giác giấu quả bóng ra đằng sau lưng, sau đó lớn tiếng la lên: "Không được cướp quả bóng của tớ!". Cậu bé nhận ra sự sợ hãi của bé Na liền xông đến cướp. Bé Na sợ quá khóc òa. Cha bé Na vội vàng nói: "Bé Dương, sao cháu lại cướp đồ của chị như thế?", sau đó lại nói với bé Na: "Em ấy còn nhỏ, tại sao con phải sợ em ấy? Nào, bắt tay với em bé đi, hai đứa hãy làm bạn tốt của nhau nhé!".

Bé Dương làm mặt xấu rồi chạy mất. Kể từ đó về sau, cứ nhìn thấy bé Na đi ngang qua là thằng bé lại chạy ra đánh bé Na một cái hoặc cướp đồ trên tay bé. Còn bé Na cứ nhìn thấy bé Dương là chủ

động trốn đi thật xa.

Lại có một lần khác, bé Na đang chơi ở nhà để xe ở bên dưới lầu thì nhìn thấy bé Dương đi về phía mình, bé Na liền nói với mẹ: “Mẹ ơi, mau đóng cửa nhà xe lại, anh kia định đánh con đấy!”, cô bé đã “thăng cấp” cho một đứa nhỏ tuổi hơn mình lên làm “anh”. Đây cũng là chuyện khiến cho rất nhiều bậc phụ huynh phải đau đầu, bởi vì sự hiền lành, rụt rè của con gái thường dễ bị những đứa trẻ nghịch ngợm khác bắt nạt, còn mình thì không tiện nhúng tay vào chuyện của bọn trẻ con, nhưng lại không thể làm gì để bảo vệ con gái mình.

Về vấn đề này, mẹ Na đã làm gương cho

chúng ta:

Buổi tối, mẹ bé Na nói chuyện nghiêm túc với con gái: “Cậu bé đó nhỏ tuổi hơn con, sao con lại gọi nó là ‘anh’? Con có thể giải thích cho mẹ biết vì sao con sợ nó đến thế không?”.

“Bởi vì anh ấy cướp đồ của con, còn đánh con nữa!”, Na nói vẻ ấm ức.

“Mẹ tin con là một đứa trẻ dũng cảm, hơn nữa nếu con làm theo lời mẹ nói, thằng bé ấy sau này chắc chắn không dám bắt nạt con nữa! Lần sau nó mà còn cướp đồ của con, con hãy hét lên thật to: ‘Không được bắt nạt tao!’ rồi cướp lại đồ của mình”.

Ngày hôm sau, bé Na theo mẹ ra cửa, từ xa đã thấy bé Dương đang lại gần mình, mẹ liền đánh mắt ra hiệu cho bé Na rồi tránh sang một bên. Bé Dương đến gần cướp đồ chơi trên tay bé Na. Bé Na lấy hết dũng khí hét lớn: "Không được cướp đồ của tao!", rồi giật lại đồ của mình. Bé Dương vì không đứng vững nên ngã ra đất. Thằng bé không ngờ bé Na lại trở nên 'dũng cảm' như vậy, thế là lần này liền ngồi bệt trên đất mà khóc nhè.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Khi cha mẹ phát hiện ra con mình nhát gan, tuyệt đối không được nhường nhịn bé, cũng không được cho rằng bé vô

dụng, phương pháp đúng đắn là giúp bé tìm lại lòng dũng cảm đã bị mất.

Để trẻ thoát khỏi sự nhát gan và hướng đến sự dũng cảm, cha mẹ hãy làm theo phương pháp sau:

1. Bình thường cha mẹ nên thường xuyên nói chuyện với trẻ, để bé tham gia nhiều hoạt động có ích và được mở rộng tầm mắt, kể cho trẻ nghe nhiều câu chuyện về các anh hùng rồi cho trẻ biết nhát gan là biểu hiện của sự yếu đuối.

2. Trẻ con hiện nay đa phần bị “nhốt” trong nhà, cha mẹ nên để trẻ tiếp xúc với nhiều bạn bè cùng trang lứa, thường xuyên chơi đùa với các bạn để xóa bỏ

cảm giác xa lạ với thế giới bên ngoài.

3. Có ý thức để trẻ tự mua đồ hoặc làm những việc nhỏ mà bản thân có thể làm. Trẻ có tiến bộ, cha mẹ cũng cần cổ vũ, động viên để trẻ cảm thấy vui mừng.

4. Cha mẹ cần phối hợp với các thầy cô giáo ở trường, để thầy cô quan tâm, chú ý đến những đứa trẻ nhút nhát này, tạo nhiều cơ hội cho trẻ rèn luyện bản thân.

Trong quá trình trưởng thành của trẻ, cha mẹ không thể chỉ biết phê bình sự nhút nhát của trẻ mà nên cổ vũ, động viên nhiều hơn để bồi dưỡng nên lòng cũng cảm cho chúng.

Đổi cách nói 4 Sau này Con sẽ rất tài ba!

Cha mẹ thường nói: Trông cái bộ dạng ủ rũ của con kìa, đúng là vô dụng!

Trẻ con sẽ không ngừng xây dựng sự tự tin của mình trong sự cổ vũ và động viên của cha mẹ. Sự tán thưởng và ủng hộ của cha mẹ chính là động lực giúp trẻ nỗ lực phấn đấu, cũng là sức mạnh vô hình để khơi gợi tiềm năng của chúng.

Ví dụ thực tế:

Thành tích học tập của Ronal rất kém, mỗi lần kiểm tra, cậu luôn là một trong những người đội sổ. Cô giáo nói rằng: cô

bất lực trước cậu, ngay cả bản thân cậu cũng cảm thấy cả đời này mình chẳng thể nào thành công. Vì vậy, Ronal lúc nào cũng buồn rầu, ủ rũ.

Một hôm, cô giáo hào hứng tuyên bố trước lớp, học giả Lawson nổi tiếng sẽ đến làm cho Ronal làm một cuộc trắc nghiệm.

Lawson là một chuyên gia nghiên cứu nhân tài học, nghe nói ông có một loại máy móc rất thần kì, có thể dự đoán được ai sẽ thành công trong tương lai.

Lawson chỉ đảo quanh lớp học vài vòng rồi biến mất. Mấy trợ lí của Lawson tiến hành một cuộc kiểm tra sức khỏe với học

sinh trong lớp. Ngoài kiểm tra trọng lượng cơ thể, đo huyết áp… thì không có thứ gì thần bí hết, cuộc kiểm tra chẳng có gì khác biệt so với các cuộc kiểm tra sức khỏe bình thường ở trường. Chỉ có điều các trợ lí của ông có hỏi bọn trẻ vài câu hỏi phiếm, ví dụ như: ở đâu, cha mẹ làm gì, hi vọng tương lai sẽ làm gì…

Một hôm, cô giáo tỏ vẻ bí ẩn gọi ra năm cái tên, mời năm người đó lên văn phòng. Ronal vô cùng căng thẳng, tưởng rằng mình không thi tốt, có khi lại bị phạt cũng nên? Các học sinh khác cũng cảm thấy rất ngạc nhiên, bởi vì thành tích học tập của họ cũng đều bình thường.

Trong văn phòng có rất đông các thầy cô,

còn cả chuyên gia Lawson và các trợ lí của ông: “Các con!”, Lawson hiền hòa nói: “Chú đã nghiên cứu kĩ hồ sơ, gia đình và tình hình học tập hiện nay của các con, chú cho rằng năm người các con sau này nhất định sẽ trở thành người tài ba, cố gắng lên nhé!”.

Ronal tưởng là mình nghe nhầm, nhưng nhìn vẻ mặt của tất cả những người có mặt ở đó, Ronal biết đó là sự thật.

Ra khỏi văn phòng, Ronal cảm thấy bước chân của mình nhẹ nhàng hơn nhiều, cậu nghĩ: “Hóa ra mình vẫn còn hi vọng, chú Lawson đã nói như vậy, mà dự đoán của chú ấy luôn chính xác, mình phải nỗ lực mới được!”. Ronal ngoảnh sang nhìn bốn

bạn bên cạnh, cũng thấy vẻ mặt họ rất rạng rỡ.

"Lawson nói mình nhất định sẽ trở thành người tài ba!", Ronal thường tự động viên mình như vậy. Chẳng mấy chốc, thành tích của Ronal tiến bộ vượt bậc, lọt vào danh sách các học sinh đứng đầu lớp, đương nhiên mấy bạn cùng được gọi lên với Ronal cũng nằm trong danh sách những người đứng đầu.

Mười lăm năm sau, Ronal bảo vệ thành công luận án tiến sĩ khoa Toán trường đại học Harvard. Trong lễ tốt nghiệp, cậu nhìn thấy giáo sư Lawson. Lawson bây giờ tóc đã bạc trắng, nhưng Ronal vẫn có thể nhận ra, bởi ông chính là

người cực kì quan trọng trong cuộc đời cậu. Không ngờ Lawson vẫn còn nhớ Ronal, ông vui vẻ đến chúc mừng cậu.

“Nhưng….”, cuối cùng Ronal không nhịn được liền cất tiếng hỏi: “Chú dựa vào điểm nào để tin tưởng rằng cháu nhất định sẽ thành công? Lúc ấy ngay chính bản thân cháu cũng thấy tuyệt vọng về mình!”.

“Con à, ta cho con xem một thứ này!”, Lawson dẫn Ronal đến phòng máy tính của mình. Ở đó, Lawson đưa ra tất cả những tài liệu có liên quan đến Ronal, bao gồm cả thành tích học tập của cậu kể từ sau lần trắc nghiệm ấy. Không chỉ có mình cậu mà còn có cả tài liệu về bốn

bạn kia. Ronal không thể hiểu nổi rốt cuộc là chuyện gì?

“Cuộc trắc nghiệm ấy giờ mới kết thúc. Đề tài trắc nghiệm là ‘Tác dụng của những lời khen ngợi đối với con người”, chúng ta luôn theo sát các con, và cuối cùng cuộc trắc nghiệm đã thành công mỹ mãn. Trên thực tế, ta không hề biết các con có thành công hay không, nhưng cho đến bây giờ, trừ Linda bị tai nạn giao thông và đã qua đời, thì cả bốn người các con đều đã thành công. Ta chỉ chọn đại năm cái tên trong bảng danh sách lớp của các con mà thôi, trước đó ta chẳng biết gì về con hết. Nhưng kết quả trắc nghiệm đã cho thấy: giúp trẻ bồi dưỡng sự tự tin vào khả năng của bản thân có

thể phát huy tiềm lực của trẻ, bởi vì con người thường bị dẫn dắt bởi niềm tin trong tim mình, trẻ con cũng không phải là ngoại lệ!”.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Cuộc trắc nghiệm này của Lawson là dạng trắc nghiệm tâm lí phổ biến, lợi dụng công hiệu của ám thị bằng ngôn ngữ để bồi dưỡng sự tự tin cho con người. Lawson thực chất là đang khơi dậy sự tự tin của con người thông qua hành vi khích lệ.

Hiện nay, rất nhiều cha mẹ quá nghiêm khắc với trẻ, không bỏ qua bất cứ sai lầm, khuyết điểm nào của chúng, khi phát

hiện ra là lập tức mắng mỏ, phê bình. Sự không khoan nhượng, không bao che này là đúng, cũng thể hiện được tình yêu thương của cha mẹ với con cái. Nhưng nó lại không đem đến hiệu quả giáo dục lí tưởng. Bởi vì, việc chỉ biết phê bình không phù hợp với đặc điểm tâm lí của con trẻ.

Niềm tin của con cái bắt nguồn từ sự khen ngợi của cha mẹ. Con cái cần được khen ngợi, được động viên. “Khen” không chỉ thể hiện niềm tin của cha mẹ mà còn xây dựng được niềm tin ở con trẻ. Chỉ khi trẻ tràn đầy niềm tin vào bản thân, cha mẹ mới có thể đào tạo ra những nhân tài. Vậy, cha mẹ phải khen ngợi và cổ vũ con cái ra sao đây?

Thứ nhất: Đừng nên tạo cho trẻ những kì vọng tiêu cực

Khi một phụ huynh muốn yêu cầu con mình sáng hôm sau tự soạn sách vở đi học, nên nói rằng: “Mẹ tin rằng con có thể làm được chuyện này!”, chứ không phải nói: “Con có thể làm được không?”. Cách nói sau khiến cho trẻ hoài nghi chính bản thân mình liệu có thể hoàn thành được việc này hay không. Trong một số trường hợp, trẻ có thể không nỗ lực hoàn thành công việc mà đầu hàng, thỏa hiệp, bỏ cuộc giữa chừng.

Thứ hai: Đừng đưa ra những tiêu chuẩn quá cao cho trẻ

Cha mẹ và thầy cô đều hi vọng trẻ chuyên tâm nghe giảng trên lớp, ngày nào cũng làm bài tập đầy đủ, ăn mặc gọn gàng sạch sẽ, tuy nhiên điều này khó mà thực hiện được đối với những trẻ đang đi học mẫu giáo hoặc tiểu học. Vì vậy, cha mẹ không nên đặt kì vọng quá cao ở con mình, đừng để cho trẻ không bao giờ đạt được mục tiêu đặt ra, như vậy sẽ khiến cho tuổi thơ của trẻ qua đi không vui vẻ, làm trẻ mất đi sự tin vào bản thân.

Thứ ba: Coi trọng sự cống hiến, giá trị và ưu điểm của bản thân trẻ

Nếu muốn làm cho con cảm thấy thoải mái thì phải để chúng cảm thấy mình là

người hữu dụng, những đóng góp của mình thực sự có ích, mình được coi trọng.

Rất nhiều cha mẹ thường nói con cái là đồ vô dụng, ở nhà chẳng cho trẻ làm việc gì, bởi vì trẻ làm gì cũng đều không đáp ứng được tiêu chuẩn quá cao của cha mẹ. Cha mẹ phải để trẻ cảm thấy bản thân mình có ích, nên khách quan đánh giá con cái mình, khẳng định ưu điểm, sở trường của trẻ, tạo điều kiện cho trẻ có cơ hội đóng góp cho gia đình.

Ví dụ: Trẻ lau cửa kính không sạch, nhưng lại lau các thứ khác rất sạch sẽ; quét nhà không sạch nhưng lại nhanh nhẹn trong việc mua bán… Cha mẹ hãy

phát hiện ra sở trường của trẻ, thường xuyên khen ngợi và cổ vũ trẻ làm tốt hơn nữa, vì như vậy trẻ sẽ cảm thấy tự hào và tự tin, thấy được vị trí quan trọng của mình trong gia đình.

Thứ tư: Cổ vũ từng bước tiến bộ của trẻ chứ không phải quá coi trọng kết quả cuối cùng

Cha mẹ thường chỉ chú ý đến thành tích học tập của trẻ hoặc chú trọng đến thành tích thi đấu mà coi nhẹ những bước tiến bộ của trẻ hàng ngày. Làm như vậy sẽ khiến trẻ không muốn cố gắng từng chút một, bởi chúng không nhìn thấy được kết quả cuối cùng, lại thiếu đi sự kiên nhẫn và ý chí. Do vậy, cha mẹ cần động viên

và cổ vũ trước từng bước tiến nhỏ của trẻ, khiến trẻ có thêm niềm tin và tự tin vào từng hành động của mình.

Đổi cách nói 5 Chắc chắn sau này con sẽ càng giỏi hơn!

Cha mẹ thường nói: Sao con kém thế? thật vô dụng!

Lạc quan là một thái độ sống tích cực, cũng là một dạng tính cách. Khi trẻ học được thái độ lạc quan và tích cực trong cuộc sống, tương lai của trẻ sẽ tràn đầy ánh mặt trời.

Mỗi bậc làm cha, làm mẹ đều hi vọng con mình có tính cách lạc quan. Nhưng

trong cuộc sống, có rất nhiều trẻ cứ gặp chuyện gì là lại suy nghĩ theo hướng bi quan. Sự thực đã chứng minh, điều này có liên quan trực tiếp đến môi trường tiếp xúc và sự giáo dục của gia đình đối với trẻ.

Ví dụ thực tế

Nguyệt là một cô bé có lòng tự trọng rất lớn, nhưng trước mặt cha mẹ, cô bé thường không dám ngẩng đầu. Cha mẹ Nguyệt rất kì vọng vào tương lai của con gái, nhưng thành tích học tập của Nguyệt chỉ ở mức bình thường. Vì vậy, Nguyệt thường thấy bi quan và luôn cảm giác rằng cho dù bản thân có cố gắng ra sao cũng không đạt được yêu cầu của cha mẹ,

chứ đừng nói đến sự kì vọng mà cha mẹ đặt ra sau này.

Chủ nhật, cả nhà Nguyệt đến thăm chú Lí, đồng nghiệp của cha. Chú Lí có cô con gái tên Vân, lớn hơn Nguyệt một tuổi. Vân là thành viên đội cổ động của trường, là lớp phó học tập môn Văn của lớp, thành tích học tập vô cùng xuất sắc. Vừa đến nhà chú Lí, cha Nguyệt đã không ngớt lời khen ngợi Vân, còn nói với cha Vân: "Anh có cô con gái tuyệt quá! Nhìn xem, bé Nguyệt nhà chúng tôi bây giờ cũng đang học hỏi chị Vân đấy! Tôi dám khẳng định con gái tôi sau này cũng giỏi như bé Vân nhà anh! Con bé đang chăm chỉ phấn đấu lắm!".

Chú Lí nói: “Đương nhiên rồi, bé Nguyệt nhà anh chịu khó thế sau này chắc chắn sẽ giỏi lắm đấy!”.

Bé Nguyệt từ xưa đến nay luôn rất bi quan, cứ nghĩ lần này cha mẹ sẽ mắng mỏ mình trước mặt người ngoài, nào ngờ cha không những không làm vậy mà còn khẳng định sau này mình rất giỏi, hơn nữa lại có vẻ rất tin tưởng mình.

Từ đó về sau, Nguyệt luôn tràn đầy tự tin vào bản thân, hơn nữa cũng ngày càng trở nên lạc quan hơn.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Tính cách lạc quan có thể khơi gợi tiềm

năng của trẻ, giữ chúng luôn duy trì được thể lực và tinh thần tốt, hơn nữa có thể thúc đẩy con người tiến bộ. Có thể nói, bé Nguyệt không phải là một đứa trẻ giỏi giang, hơn nữa lại rất tự ti, nhưng cha mẹ không vì vậy mà trách móc hay nản chí với cô bé. Ngược lại họ còn cổ vũ, khích lệ con gái mình bằng thái độ lạc quan và tin tưởng, khiến cho Nguyệt tìm lại được sự tự tin và lạc quan cần có. Cứ như vậy, cô bé nhất định sẽ trở nên giỏi giang như lời cha mẹ nói.

Các bậc cha mẹ đều biết, lạc quan có vai trò quan trọng trong thời kì trưởng thành của trẻ, nhưng có nhiều trẻ trước khi học được tinh thần lạc quan này thường có thái độ bi quan, cô lập, yếu đuối hoặc

nông nổi. Vậy, cha mẹ cần phải làm gì?

Thứ nhất: Xây dựng không khí gia đình ấm cúng

Cha mẹ yêu thương nhau, con cái được sống trong không khí ấm cúng của gia đình, được quan tâm chăm sóc và bảo vệ, được trải nghiệm tình yêu thương và tôn trọng, từ đó tâm trạng sẽ tốt hơn, phát triển lành mạnh hơn. Vì vậy, cha mẹ cần chú ý đến hành vi, ngôn từ của mình hàng ngày, cho dù có gặp phải chuyện gì không vui cũng cố gắng không thể hiện trước mặt trẻ. Sống trong một gia đình như vậy, trẻ sẽ có được sự tự tin và lạc quan từ nhỏ.

Thứ hai: Giao lưu với trẻ

Cha mẹ cần thường xuyên để tâm đến những thay đổi tâm trạng của trẻ. Khi trẻ ủ rũ, không vui, cho dù mình có bận thế nào cũng cần bớt chút thời gian nói chuyện với trẻ, cổ vũ trẻ bộc lộ tâm trạng của mình. Hãy để trẻ cảm nhận được sự quan tâm của cha mẹ đối với mình, biết rằng cha mẹ sẵn sàng giúp đỡ mình, tự nguyện nói ra tâm sự của mình, từ đó tăng cường sự hiểu biết của đôi bên, thỏa mãn nhu cầu tình cảm và thúc đẩy sự phát triển tâm sinh lí lành mạnh ở trẻ.

Thứ ba: học cách tán thưởng trẻ

Trẻ con đều hi vọng được cha mẹ công

nhận và tán thưởng. Rất nhiều bậc phụ huynh có nhìn nhận sai lầm về việc giáo dục trẻ. Thay vì khen ngợi những ưu điểm của con cái, họ lại tìm cách bới móc, phóng đại những nhược điểm của chúng, đáng sợ hơn nữa là họ thường xuyên mang nhược điểm của con mình ra so sánh với ưu điểm của con người khác. Làm như vậy chỉ khiến cho trẻ càng thêm tự ti. Cách làm đúng đắn của cha mẹ là: Khi trẻ có sự tiến bộ, hãy cổ vũ và khẳng định để trẻ trải nghiệm cảm giác được cha mẹ khen ngợi, từ đó nảy sinh thái độ lạc quan với cuộc sống.

Thứ tư: Dạy trẻ hai câu nói

Nếu muốn con mình vui vẻ hơn, cha mẹ

nên dạy chúng hai câu nói: Câu thứ nhất: "Tốt quá rồi!"; câu thứ hai: "Mình có thể!".

"Tốt quá rồi!" thực ra là câu nói bồi dưỡng thái độ mỉm cười với cuộc sống, khiến trẻ có thái độ tích cực khi đối mặt với mọi thứ. Để vun đắp được trạng thái tâm lí này cho trẻ, không phải cứ đơn thuần ép trẻ nói câu "Tốt quá rồi!" là được, mà còn cần có sự ảnh hưởng và hun đúc của cha mẹ.

"Mình có thể!" là câu nói để cổ vũ sự tự tin của trẻ. Tự tin cũng không phải cứ hô hào là có, mà nó cần được phát ra từ trong nội tâm, muốn vậy, cha mẹ cần phải liên tục giúp trẻ giành được thành

công và có những trải nghiệm mới mẻ.

CHƯƠNG 2 ĐỂ TRẺ CÓ TRÁCH NHIỆM HƠN

Bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ là nhiệm vụ không thể chối từ của cha mẹ. Mọi người đều biết, tình yêu của cha mẹ dành cho con cái là vô tư, cha mẹ chấp nhận hết mọi khổ cực về mình để tạo ra môi trường, cuộc sống hoàn hảo nhất cho con cái. Nhưng bên cạnh đó, cha mẹ cũng cần coi trọng nhiệm vụ bồi dưỡng tinh thần trách

nhiệm cho trẻ.

Đổi cách nói 6 Phải Chịu tráCh nhiệm với những gì mình đã nói, đã làm!

Cha mẹ thường nói: Thôi bỏ đi, mẹ biết con chỉ nói đùa thôi mà!

Một chuyên gia giáo dục từng nói: “Nên dạy cho trẻ biết, từng hành vi của chúng có thể dẫn đến những kết quả khác nhau. Cứ như vậy, dần dần trẻ sẽ học được thái độ có trách nhiệm với những gì mình đã nói, đã làm”.

Bên cạnh việc giáo dục trẻ, cha mẹ nhất định phải để trẻ hiểu rằng: Mỗi người đều phải có trách nhiệm với hành vi của

mình, cho dù là tốt hay xấu đều phải gánh vác hậu quả của nó. Đây là một thói quen tốt mà cha mẹ cần đào tạo cho trẻ. Cho dù trẻ có lỗi lầm gì, chỉ cần trẻ có năng lực nhất định thì nên để chúng gánh vác trách nhiệm.

Ví dụ thực tế

Một bà mẹ người Pháp dẫn theo con trai đến nhà một người bạn Việt Nam chơi.

Nữ chủ nhân người Việt Nam rất coi trọng khách đến thăm nhà, còn học cách làm món Tây để mời khách. Bà nói với hai mẹ con người Pháp: "Hôm nay tôi làm món ăn Tây mời các bạn, các bạn thử nếm xem món Tây do người Việt

Nam làm có ngon không nhé!”.

Cậu bé bảy tuổi nghĩ rằng: Người Việt Nam làm món Tây chắc chắn không ngon. Thế là khi nữ chủ nhân hỏi cậu có ăn không, nó kiên quyết đáp: “Cháu không ăn đâu!”.

Lúc nữ chủ nhân bê các món ăn đặt lên bàn, cậu bé bị món bánh Hamberger thu hút. Món bánh rất hấp dẫn, lại thơm phưng phức. Cậu bé nôn nóng nói với mẹ: “Mẹ ơi, con muốn ăn hamberger!”.

Nữ chủ nhân vui lắm vì cậu bé thích món ăn của mình làm. Bà vui vẻ đẩy đĩa Hamberger đến trước mặt cậu bé và nói: “Ăn đi cháu!”.

Ai ngờ đúng lúc ấy, mẹ cậu bé nghiêm túc nói với chủ nhà: “Không được, con trai tôi đã nói sẽ không ăn, nó phải chịu trách nhiệm về những điều nó nói, hôm nay nó không được ăn Hamberger!”.

Cậu bé cuống đến phát khóc: “Mẹ ơi, con muốn ăn Hamberger!”, nhưng người mẹ hoàn toàn không có động tĩnh gì, chỉ lạnh lùng nói với con trai: “Con phải chịu trách nhiệm về những gì mình đã nói!”.

Chủ nhà thấy vậy nghĩ rằng mẹ cậu bé quá nghiêm khắc, liền bảo: “Cho nó ăn đi, trẻ con đứa nào chẳng thế!”.

Bà mẹ người Pháp nghiêm nghị nhìn bạn, nói: "Bạn thân mến à, chúng ta cần bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ con!".

Cuối cùng, mặc cho cậu bé khóc gào, người mẹ vẫn không đồng ý cho nó ăn Hamberger.

Sự thực là như vậy, chỉ cần trẻ con hiểu rằng nó phải gánh chịu hậu quả như thế nào trước hành vi của mình, thì mới học được tinh thần có trách nhiệm.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Trong cuộc sống hiện tại, cha mẹ nên để trẻ thử gánh vác trách nhiệm của mình.

Ví dụ, khi trẻ gặp phải phiền toái, bạn nên nói: "Đây là sự lựa chọn của con, con thử nghĩ xem tại sao lại như vậy?", chứ không phải nói với trẻ rằng: "Con đã cố gắng rồi, là bởi vì cha mẹ không có khả năng giúp đỡ con!", mặc dù chỉ là một câu nói nhưng lại phản ánh những quan niệm khác biệt. Nếu như bạn vô tình giúp con cái thoái thác trách nhiệm, trẻ sẽ tưởng rằng mình không cần thiết phải gánh vác nó, điều này rất không có lợi cho cuộc sống sau này của chúng.

Hiện nay, có rất nhiều cha mẹ không quan tâm đến việc bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho con cái. Khi trẻ gặp phải chuyện gì đó, cha mẹ thường thay trẻ gánh vác, hi vọng trẻ có thêm nhiều thời

gian để học hành. Kì thực, tinh thần trách nhiệm là nền tảng để trẻ học làm người, để trưởng thành. Tinh thần trách nhiệm cũng là một trong những tiêu chuẩn làm việc, không có tinh thần trách nhiệm thì không thể làm việc nghiêm túc.

Muốn bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ, cha mẹ cần làm những việc sau:

Thứ nhất: nghe ý kiến của trẻ về cuộc sống gia đình

Cha mẹ có thể nói chuyện với con cái về một vài chuyện vặt trong nhà, đồng thời hỏi xem trẻ có suy nghĩ hay ý kiến gì, hoặc đề nghị trẻ đưa ra phương án giải quyết vấn đề. Khi cha mẹ thường xuyên

lắng nghe ý kiến của trẻ, áp dụng những ý kiến có giá trị của chúng, trẻ sẽ cảm thấy mình có trách nhiệm với gia đình.

Thứ hai: Không ủng hộ trẻ mách lẻo

Nếu trẻ thường xuyên nói người khác như thế này, thế kia trước mặt mình mà cha mẹ lại nghe lời của trẻ thì chẳng khác gì bạn đang nói với chúng rằng: “Mẹ sẽ giúp con xử lí chuyện này. Mẹ biết con còn quá nhỏ, không thể giải quyết được! Vì vậy chỉ cần có chuyện gì, cứ để mẹ biết là được rồi!”, thái độ này không hề có lợi cho sự trưởng thành của trẻ. Thông thường, khi trẻ mách lẻo, cha mẹ nên thể hiện thái độ của mình: “Mẹ không thích con mách lẻo tội của người

khác!", đương nhiên cha mẹ cũng cần phải cân nhắc đến vấn đề an toàn. Nếu trẻ nhìn thấy ai đó có hành vi nguy hiểm, chạy về nói với mình, thì cha mẹ cần chú ý.

Thứ ba: Dạy trẻ biết quan tâm, yêu thương người khác

Cha mẹ cần bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm của trẻ với xã hội, phải yêu cầu trẻ chủ động quan tâm người già, người bệnh tật và những bạn nhỏ hơn mình. Lúc cha mẹ bị ốm, dạy trẻ học cách chăm sóc cha mẹ. Để trẻ biết ngày sinh nhật của cha mẹ và cổ vũ trẻ tặng quà.

Thứ tư: Để trẻ tập làm những việc lặt

vặt trong gia đình, bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm với gia đình

Trước khi yêu cầu trẻ làm việc gì, cha mẹ cần nói rõ ràng để trẻ có thể hiểu được. Kiên nhẫn hướng dẫn bé làm việc nhà, cổ vũ, khen ngợi và khích lệ bé tích cực giúp đỡ cha mẹ.

Đổi cách nói 7 Hai mẹ con mình cùng thỏa thuận một chuyện nhé!

Cha mẹ thường nói: Chẳng lẽ con không có đầu óc à?

Đa phần trẻ con đều có một vài tật xấu. Nhiều lúc cha mẹ chỉ không để ý một chút là trẻ sẽ hình thành thói quen xấu.

Vậy, phải làm sao để trẻ hình thành thói quen tốt đây? Qua ví dụ nhỏ dưới đây, bạn sẽ biết được phương pháp có hiệu quả nhất.

Ví dụ thực tế

Yến Nhi tính tình cẩu thả, bừa bãi, mẹ thường mắng cô là "đoảng". Học kì mới sắp bắt đầu rồi, mẹ Yến Nhi đã đưa ra một quyết định để sửa tật xấu của con gái. Một hôm, mẹ gọi cô bé lại: "Mẹ và con cùng thỏa thuận một chuyện nhé!", Yến Nhi nghe xong cảm thấy rất tò mò, vội nói: "Dạ được ạ, mẹ nói đi, chúng ta thỏa thuận gì ạ?". Mẹ nói: "Kể từ ngày hôm nay trở đi, mỗi ngày mẹ sẽ cho con mười điểm. Con làm chuyện gì không

đúng sẽ bị trừ một điểm, giúp mẹ một việc được cộng một điểm. Bị trừ quá năm điểm sẽ không được xem phim hoạt hình. Nếu được điểm tuyệt đối có thể xem hai bộ phim hoạt hình!", Yến Nhi vội đáp: "Dạ được ạ! Chúng ta bắt đầu từ ngay mai, mẹ nhé!".

Buổi tối, mẹ chỉ ra mấy lỗi sai của Yến Nhi: 1. Đánh răng xong lại không đặt kem đánh răng và cốc về đúng chỗ cũ. 2. Uống nước xong không đậy nắp cốc lại. 3. Đi vệ sinh xong không xả nước. 4. Cởi quần áo ra không chịu treo lên mắc. 5. Bài tập… mẹ còn chưa nói xong, Yến Nhi đã kêu rầm rồi: "Ối, sao mà nhiều thế, cũng may là chưa bắt đầu, ngày mai con sẽ phải cẩn thận hơn!".

Sáng ngày hôm sau, Yến Nhi cẩn thận làm từng việc, không để phạm lỗi như ngày hôm qua, lòng thầm nghĩ: thế này thì có gì khó đâu! Cô bé đang đắc chí thì mẹ nhắc: "Ngủ dậy mà không uống nước, rửa mặt xong mà không bôi kem dưỡng, bị trừ hai điểm. Nhưng con đã giúp mẹ gấp chăn màn, mẹ tặng cho con một điểm!", trước khi ra khỏi nhà, Yến Nhi lại bị trừ thêm một điểm vì thay dép lê ra mà không cất vào giá để giày gọn gàng.

Cứ như vậy, Yến Nhi buồn bã suốt cả ngày vì cô không đạt điểm tuyệt đối. Vì vậy, chỉ được xem một bộ phim hoạt hình. Nhưng cô bé đã hạ quyết tâm, ngày mai nhất định phải giành điểm tuyệt đối.

Đọc xong ví dụ này, bạn có cảm nhận gì không? Phương pháp của mẹ Yến Nhi rõ ràng có hiệu quả hơn nhiều so với việc dùng gậy đánh, đe dọa, nhiếc móc hay chỉ trích.

Những người thông minh cần động não suy nghĩ phương pháp hiệu quả để thay đổi thói quen xấu của trẻ mà không khiến cho trẻ cảm thấy phản cảm hay muốn chống đối.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Không thể coi thường vai trò của sự tán thưởng và cổ vũ trong quá trình rèn luyện tính tự giác, kỉ luật của trẻ. Cha mẹ

không nên ép trẻ phải làm thế này thế kia, vì dưới sự ép buộc, áp đặt của cha mẹ, trẻ không những không nhớ mà còn nảy sinh tâm lí chống đối. Cha mẹ nên thông qua việc cổ vũ để trẻ tự nguyện làm, nếu trẻ tự nguyện làm thì hiệu quả sẽ tốt hơn nhiều.

Ví dụ, khi bạn muốn trẻ làm một chuyện gì đó, có thể bé sẽ nói: "Để lát nữa con làm!", nhưng rất lâu sau, trẻ vẫn không có ý động tay vào. Lúc này cha mẹ thường vì thương con nên sẽ làm thay trẻ luôn. Sự dung túng này sẽ khiến trẻ hình thành thói quen lười biếng và không có khái niệm về thời gian. Cách chính xác là khi trẻ nói như vậy, hãy hỏi trẻ xem "một lát nữa" là bao nhiêu lâu, để trẻ nói

chính xác thời gian, sau đó bảo với chúng: “Con nói được thì phải làm được đấy!”.

Một đứa trẻ hình thành được tính kỉ luật và tự giác từ nhỏ có thể khắc phục được rất nhiều thói quen xấu, ví dụ: xem ti vi hoặc chơi điện tử suốt ngày… Khi chúng học được cách kiểm soát bản thân, chúng sẽ biết chừng mực hơn. Do vậy, trong quá trình khen ngợi trẻ cha mẹ cần chú ý bồi dưỡng khả năng tự kiềm chế của chúng. Để trẻ có thể quản lí công việc của mình tốt hơn, cha mẹ có thể dạy trẻ một vài phương pháp, tôn trọng ý kiến của trẻ, khen ngợi thành tích trẻ đạt được. Dần dần trẻ sẽ hiểu được phải có trách nhiệm thế nào với mọi chuyện của

mình, tự nhiên chúng sẽ hình thành nên thói quen tốt.

Bồi dưỡng thói quen tốt cho trẻ không phải chuyện một sớm một chiều, vì vậy phải thực hiện từng chút một. Các phương pháp cụ thể được trình bày dưới đây:

Thứ nhất: nói về tác dụng của quy tắc

Nói cho trẻ hiểu nơi đâu cũng có quy tắc, những quy tắc có thể khiến cuộc sống tốt đẹp hơn. Ví dụ: con người phải tuân thủ luật lệ giao thông, quy tắc trò chơi, quy tắc thi đấu… cha mẹ có thể hỏi vặn lại trẻ, nếu không tuân thủ quy tắc thì sao, để trẻ biết được hậu quả của việc vi

phạm quy tắc, từ đó sẽ có thái độ coi trọng quy tắc hơn.

Thứ hai: bồi dưỡng kĩ năng quy tắc

Một số trẻ có ý thức nhất định về quy tắc, nhưng vẫn thường xuyên vi phạm. Nhiều khi, rõ ràng là dậy sớm nhưng cuối cùng vẫn đến lớp muộn. Nguyên nhân của tình trạng này không phải là do trẻ cố ý mà có thể là vì trẻ chậm chạp trong chuyện đánh răng, rửa mặt hay mặc quần áo… Trong trường hợp này, cha mẹ cần bồi dưỡng cho trẻ khả năng tự giải quyết vấn đề cá nhân, tìm ra quy tắc và cách làm tốt mà nhanh nhất, nâng cao kĩ năng sống cho trẻ.

Thứ ba: bồi dưỡng tinh thần kỉ luật

Cha mẹ đừng ngại bàn bạc và đưa ra những quy tắc trong gia đình để cả gia đình cùng tuân thủ. Ví dụ: vào phòng người khác phải gõ cửa; chơi đồ chơi xong phải dọn dẹp gọn gàng, nói sai phải xin lỗi, lúc xem ti vi không được làm phiền người khác… Cho dù là cha mẹ, nếu vi phạm cũng phải chịu phạt, như vậy sẽ khiến trẻ nhận thức được tính nghiêm túc của quy tắc.

Thứ tư: bồi dưỡng thói quen tuân thủ quy tắc

"Quốc có quốc pháp, gia có gia quy", đồ vật dùng xong phải đặt về đúng vị trí cũ,

ra khỏi nhà phải chào hỏi người lớn, ăn ngủ phải theo đúng thời gian qui định…

Đổi cách nói 8 Con à, đừng dễ dàng nói từ bỏ!

Cha mẹ thường nói: con tôi số không may, toàn gặp phải những chuyện rắc rối như thế này!

Cuộc sống của mỗi người không phải lúc nào cũng thuận buồm xuôi gió. Trẻ con trong quá trình trưởng thành thường gặp phải rất nhiều vấn đề khó khăn. Phần lớn những vấn đề đó là lần đầu tiên trẻ được trải nghiệm, vì vậy khó mà tránh khỏi thái độ chán nản và muốn thỏa hiệp. Lúc này trẻ rất cần có cha mẹ ở bên cổ vũ để

lấy lại niềm tin và tiếp tục phấn đấu.

Ví dụ thực tế

Hai cha con cùng ra nông trường. Trong lúc chơi đùa, người con phát hiện trong đám cây sung có một cây đã chết, vỏ thân cây đã bong ra, cành cây đã không còn màu xanh tươi mà ngả sang màu vàng úa. Người con giơ tay ra chạm vào một cái, bỗng "rắc" một tiếng, một cành cây khô gãy xuống.

Người con nói với cha: "Cha ơi, cái cây này chết rồi, chặt nó đi thôi! Chúng ta sẽ trồng cây khác!", nhưng người cha ngăn lại, nói: "Con à, có thể đúng là nó không ổn, nhưng mùa đông qua đi, có thể nó sẽ

đâm chồi nảy lộc, giờ nó đang trong quá trình nghỉ ngơi đấy! Hãy nhớ, mùa đông không nên chặt cây!".

Quả nhiên đúng như lời người cha nói, sang mùa xuân năm sau, cái cây ấy bỗng nảy ra những lộc non như những cây còn lại.

Bỗng nhiên, cậu bé bất hạnh mắc phải căn bệnh bại liệt ở trẻ nhỏ, gần như trở thành người tàn phế. Cậu bé càng ngày càng u uất, một hôm cậu bé nói với cha: "Cha ơi, dù sao thì con cũng sẽ chết, con không muốn nằm mãi trong bệnh viện, con muốn về nhà!". Lúc đó, người cha liền xoa đầu con trai, nói: "Con à, đừng dễ dàng bỏ cuộc!". Người cha nhìn con

trai bằng ánh mắt kiên định: “Mùa đông, chẳng phải con bảo cái cây sung ở nông trường đã chết rồi hay sao, nhưng đấy chỉ là mấy cành cây già cỗi mà thôi. Đến mùa xuân, con có nhìn thấy những chồi non mơn mởn đâm ra từ thân cây không? Con có thấy cây sung ấy nảy đầy lá non, chẳng khác gì những cây khác không?”. Người con nghe cha nói vậy, bỗng thấy tràn đầy niềm tin. “Đừng dễ dàng bỏ cuộc”, chính câu nói này đã thúc đẩy cậu bé ngoan cường đấu tranh với bệnh tật. Sau khi phẫu thuật, cậu bé nhanh chóng hồi phục. Về sau, mỗi khi gặp phải chuyện gì khó khăn, cậu lại nghĩ đến câu nói này.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Cây cối khô cằn vào mùa đông nhưng đến mùa xuân lại đâm chồi nảy lộc, bùng lên sức sống. Cậu bé mắc bệnh bại liệt dưới sự dẫn dắt của người cha đã hiểu được rằng, không nên dễ dàng từ bỏ bất cứ điều gì, chuyện gì cũng có cơ hội thay đổi tình thế.

Cũng giống như vậy, trong cuộc sống của chúng ta, mỗi người cha, người mẹ đều nên dạy trẻ không được dễ dàng bỏ cuộc. Nên căn cứ vào mỗi khó khăn của trẻ để có sự điều chỉnh kịp thời. Bên cạnh việc dạy trẻ không nên dễ dàng bỏ cuộc, cha mẹ cũng nên dạy trẻ cách tốt nhất để kiên trì bền bỉ, vẽ ra những khả năng có thể để trẻ có thêm niềm tin. Cha mẹ nên giúp trẻ

biết được niềm vui thành công là thế nào sau khi đã phải "bỏ ra" rất nhiều nỗ lực, nó còn vui hơn nhiều so với việc được mặc quần áo mới, ăn đồ ăn ngon... bởi đó là niềm vui xuất phát từ sâu thẳm trái tim.

Trong bất cứ trường hợp nào, cha mẹ cũng nên hướng trẻ đến những suy nghĩ lạc quan, cổ vũ trẻ duy trì tâm lí lạc quan, không dễ dàng thỏa hiệp, từ bỏ. Bởi vì thái độ tích cực chính là điều kiện tiên quyết để đi đến thành công.

Churchill đã nói với các học sinh một câu chuyện đạo lý như vậy.

Bài phát biểu tuyệt vời nhất trong suốt

cuộc đời của Churchill, cũng là lần phát biểu cuối cùng của ông, là ở một buổi lễ tốt nghiệp tại trường Đại học Cambridge. Ngày hôm đó, hàng chục ngàn sinh viên đến chật cứng cả hội trường, họ đang chờ đợi sự xuất hiện của Churchill. Tuy nhiên, nhiều phút trôi qua, Churchill mãi không thấy đến, các sinh viên bắt đầu thì thầm. Rồi một nửa thời gian của buổi diễn thuyết trôi qua, mọi người đều nhốn nháo, một vài học sinh đã rời khỏi hội trường, đúng lúc đó Churchill cùng đoàn tùy tùng của ông bước vào, ông chầm chậm bước lên bục phát biểu. Ông cởi áo khoác đưa cho tùy tùng của mình, sau đó bỏ mũ, lặng lẽ quan sát tất cả các thính giả. Một phút sau, Churchill nói: “Đừng bao giờ từ bỏ!”. Nói xong, ông mặc áo

khoác, đội mũ, rời khỏi hội trường. Lúc đó, cả hội trường im lặng, một phút sau, những tràng pháo tay giòn giã vang lên.

Điểm khác biệt duy nhất giữa kẻ thất bại và người chiến thắng thực chất chỉ là: kẻ thất bại đi chín mươi chín bước rồi nhưng dừng lại, còn người thành công thì đi trọn một trăm bước.

Người thành công đứng dậy nhiều hơn kẻ thất bại một lần. Khi bạn đi được một trăm bước, có thể bạn vẫn sẽ gặp phải thất bại, nhưng thành công luôn trốn ở đằng sau những "góc quẹo", nếu "bẻ lái" thì bạn mãi mãi không thể thành công.

Chỉ những người có ý chí kiên cường

mới không bao giờ từ bỏ mục tiêu, mới có thể trở thành kẻ thắng lợi cuối cùng. Do vậy, cha mẹ nên bồi dưỡng nghị lực kiên cường cho trẻ.

Thứ nhất: Cha mẹ nên khơi gợi động lực nội tại của trẻ, để chúng hiếu học và vui vẻ học tập

Nhà giáo dục vĩ đại Khổng Tử từng nói: "Kẻ biết nó không bằng kẻ thích nó", cho dù là học cái gì, cha mẹ cũng cần khơi gợi hứng thú cho trẻ, chỉ như vậy trẻ mới có thể kiên trì đến cùng. Trong thực tế, có rất nhiều cha mẹ coi nhẹ nhu cầu của trẻ, áp đặt nguyện vọng của mình cho trẻ, mà không biết rằng, nếu không thể tìm thấy hứng thú trong chuyện học tập thì trẻ

không thể kiên trì.

Thứ hai: Cha mẹ nên hiểu rằng "thói quen sẽ trở thành chuyện đương nhiên"

Khi trẻ đọc một bộ truyện tranh, cha mẹ có thể yêu cầu trẻ đọc hết từ đầu đến cuối rồi mới được chuyển sang bộ khác; khi trẻ vẽ một bức tranh, yêu cầu trẻ phải hoàn thiện bức tranh đó rồi mới vẽ bức tranh khác; khi trẻ học cách giặt quần áo, tuyệt đối không để trẻ lấy lí do là mệt hay đau tay mà bỏ cuộc giữa chừng... Dần dần trẻ sẽ hình thành thói quen kiên trì.

Thứ ba: Cha mẹ nên nhanh nhạy tận

dụng mọi cơ hội để dạy trẻ

Trong cuộc sống có không ít cơ hội để cha mẹ dạy trẻ rèn luyện nghị lực kiên cường, ví dụ: nhìn thấy biển lớn, có thể nói cho trẻ hiểu rằng "nhiều dòng sông cùng đổ dồn về mới tạo ra biển cả bao la"… bất cứ thành công nào cũng cần có sự phấn đấu bền bỉ, lâu dài.

Thứ tư: Cho trẻ nếm trải vất vả

Những đứa trẻ lớn lên trong môi trường đầy đủ, sung túc thường thiếu nghị lực. Do vậy, cha mẹ nên cố ý để trẻ nếm thử vất vả, ví dụ như: chen chúc trên xe buýt, đi bộ dưới trời nắng nóng…

Thứ năm: Dạy trẻ trì hoãn sự thỏa mãn, tăng cường sức kiểm soát bản thân

Nhiều cha mẹ cũng biết cần phải rèn luyện nghị lực cho con cái nhưng lại không nỡ để trẻ tự gánh vác khó khăn một mình, kết quả là cha mẹ lại gánh vác thay con. Cha mẹ làm như vậy sẽ rất khó rèn luyện được nghị lực kiên cường cho trẻ. Do vậy, cha mẹ không nên chỉ nói miệng mà cần nỗ lực thực hiện.

Đổi cách nói 9 Con có cho người khác, người khác mới cho lại con!

Cha mẹ thường nói: Đồ ki bo, sau này sẽ chẳng ai thích con đâu!

Trong cuộc sống hàng ngày, chúng ta có thể thấy một số đứa trẻ thường chỉ biết đến bản thân mình, rất keo kiệt, không muốn chia sẻ bất cứ thứ gì với người khác. Ví dụ, khi thấy một đứa trẻ ba tuổi cầm một quả chuối trong tay, bạn liền nói: “Cho dì một miếng nào!”, nó sẽ từ chối thẳng thừng: “Không, đây là của cháu!”; nếu bạn cướp, nhất định nó sẽ gào khóc ầm ĩ. Trong tình cảnh này, cha mẹ thường thở dài: “Haizz, con bé này keo kiệt bẩm sinh!”.

Trẻ con từ nhỏ đã không chịu chia sẻ đồ của mình với bất kì ai, thậm chí ngay cả với cha mẹ, đây là một biểu hiện của sự ích kỉ. Tuy nhiên, những tật xấu này đều

là do trẻ tích lũy từ cuộc sống hàng ngày. Cho nên, một khi trẻ có tâm lí như vậy, cha mẹ cần kiên nhẫn, dùng phương pháp hiệu quả để giúp trẻ sửa chữa khuyết điểm.

Ví dụ thực tế

Minh có một tật xấu là không muốn cho bất cứ bạn học nào động vào đồ đạc của mình, nếu không sẽ mách với cô giáo hoặc cãi nhau với bạn. Để Minh đoàn kết với bạn bè hơn, cha mẹ luôn nghĩ cách giúp Minh sửa tật ích kỉ, nhỏ mọn này.

Một lần, Minh về nhà trong bộ dạng ủ rũ. Mẹ ngạc nhiên hỏi: "Minh, sao hôm nay có vẻ không vui thế con?". Minh liền kể

rõ chuyện xảy ra ở trường cho mẹ nghe: “Hôm nay thi trắc nghiệm, bút chì của con đột nhiên bị gãy, nhưng con lại không mang gọt bút chì, đành phải mượn bạn Văn, nhưng Văn nói là bạn ấy không đem theo. Trước khi vào lớp, con rõ ràng nhìn thấy bạn ấy có dùng nó mà…”.

Mẹ liền hỏi: “Bạn Văn có bao giờ mượn đồ của con không?”.

“Đương nhiên là có ạ. Lần trước bạn ấy mượn con cục tẩy, nhưng con không cho!”, Minh nói.

“À, thế thì phải rồi! Lúc Văn mượn đồ, con không cho bạn ấy mượn. Khi con cần mượn đồ, sao bạn ấy có thể giúp con

được? Con có cho người ta, người ta mới cho lại con! Con à, bạn bè với nhau phải quan tâm, giúp đỡ lẫn nhau, không được quá ích kỉ!", mẹ giảng giải.

Nghe lời mẹ nói, Minh cúi đầu xấu hổ. Kể từ đó về sau, Minh thường tích cực giúp đỡ các bạn xung quanh, không còn là cậu bé ích kỉ như trước nữa.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Hiện nay, cha mẹ thường dành quá nhiều tình cảm cho con cái, có gì ngon cũng nhường, có gì tốt cũng để cho con dùng. Dần dần trẻ sẽ nghĩ rằng, tất cả mọi thứ đều là của mình, không có ý thức phải chia sẻ với mọi người.

Trẻ con là một phần của xã hội, không thể sống cách li với cộng đồng. Những đứa trẻ ích kỉ khi trưởng thành thường gây tổn hại đến lợi ích của xã hội và những người khác, ích kỉ thậm chí còn không có lợi ích cho sự phát tiển và tương lai của trẻ.

Vậy, cha mẹ cần làm gì để giúp trẻ sửa chữa thói quen ích kỉ?

Thứ nhất: Không nuông chiều con cái

Trẻ con ham ăn, không chịu chia sẻ với người khác là do cha mẹ quá nuông chiều. Có nhiều bậc cha mẹ xuất phát từ tình yêu thương con cái mà nhường tất cả

món ngon, đồ tốt cho con; nếu trẻ có muốn chia sẻ với cha mẹ, thì cha mẹ lại thường nói: “Cha mẹ không ăn, con ăn đi!”, lâu dần trẻ sẽ hình thành ý thức hưởng thụ một mình, độc chiếm cho riêng mình.

Thứ hai: Không dành sự “đặc biệt” cho trẻ

Nên tạo một môi trường “công bằng” trong gia đình, đây chính là cách ngăn ngừa trẻ hình thành thói quen ích kỉ, độc chiếm. Cha mẹ nên dạy trẻ khi nghĩ đến bản thân thì cũng phải nghĩ đến người khác, biết được bản thân mình cũng bình đẳng với mọi người, mình có ước muốn và người khác cũng thế, đồ tốt phải biết

chia sẻ với mọi người, không thể một mình độc chiếm.

Thứ ba: Giúp trẻ hiểu rằng: chia sẻ không phải là mất đi mà là cùng có lợi

Sở dĩ trẻ không chịu chia sẻ là bởi vì chúng nghĩ rằng chia sẻ là mất đi. Cha mẹ nên hiểu tâm trạng này và để trẻ hiểu rằng, chia sẻ là thể hiện sự quan tâm và giúp đỡ của mình với người khác, mình chịu chia sẻ với người khác thì người khác mới quan tâm và chia sẻ lại với mình. Có như vậy đôi bên mới có thể yêu quý và quan tâm lẫn nhau, mọi người mới cùng vui vẻ được.

Thứ tư: Rèn luyện thói quen biết chia

sẻ cho trẻ có thể tiến hành ngay từ lúc còn nhỏ

Nếu trẻ đang cầm một cái gương còn cha mẹ cầm đồ chơi trong tay, thì cha mẹ có thể lấy cái gương trên tay bé và đổi cho bé món đồ chơi. Thông qua nhiều lần lặp lại hành động như thế, trẻ sẽ học được cách chia sẻ và tin tưởng.

Thứ năm: Cho trẻ có cơ hội thực tiễn

Thường xuyên triển khai những hoạt động thú vị, để trẻ cảm nhận được niềm vui của việc chia sẻ. Ngoài ra, nên thường xuyên tạo cơ hội để trẻ giúp đỡ cha mẹ, ví dụ như khi mua hoa quả, để bé chia đều cho mọi người. Nếu trẻ chia hợp lí,

cha mẹ có thể khen ngợi trẻ.

Thứ sáu: Lấy mình làm gương cho trẻ

Cha mẹ cần phải làm mẫu cho trẻ, thường xuyên chủ động quan tâm chia sẻ với người khác, ví dụ: giúp đỡ người già, trẻ nhỏ, tặng quà, quyên góp cho quỹ từ thiện…

Đổi cách nói 10 Về chuyện này, con cần có suy nghĩ của riêng mình!

Cha mẹ thường nói: Con yêu, con nói sai rồi, thực ra là thế này…

Hiện nay, cha mẹ thường coi con cái là “báu vật”, sợ trẻ rời khỏi mình là không

thể tự đi được. Thực ra, cha mẹ lo lắng như vậy là không cần thiết. Trẻ sớm muộn gì cũng phải rời khỏi vòng tay của cha mẹ, vậy tại sao bạn không sớm buông tay, để trẻ có thể làm theo ý của mình?

Ví dụ thực tế

Ăn tối xong, Bảo mang bài tập Ngữ văn ra làm, cậu nhờ cha giúp đỡ. Cha xem đề bài, là một bài tập nhìn tranh trả lời. Bức tranh thứ nhất vẽ một cậu bé đang tưới nước cho một cái chồi cây non. Bức tranh thứ hai là một cánh đồng lúa và hai cô bé đang bắt bướm. Nguyên nhân con trai nhờ cha giúp đỡ là vì cô giáo yêu cầu bọn trẻ tiến hành thảo luận, bạn cùng

bàn của Bảo cho rằng, bức tranh đầu tiên là "Anh ấy đang trồng cây", bức thứ hai là "Thu hoạch vụ mùa".

Nhưng trên đường về nhà, lớp phó học tập nói cho Bảo biết đáp án chính xác. Bức đầu tiên là "Anh ấy đang tưới nước", bức thứ hai là "Các bạn nhỏ đang bắt bướm". Rõ ràng Bảo đều tán đồng đáp án của cả hai bạn. Cha đặt cuốn sách xuống, kéo con trai lại gần rồi bảo: "Những đáp án mà con vừa nói là đáp án của bạn cùng bàn và lớp phó học tập của con, vậy đáp án của con là gì? Con có thể đưa ra đáp án theo suy nghĩ của mình mà!". Cha không giúp Bảo đưa ra đáp án, điều này khiến cậu rất khó hiểu. Cha tiếp tục nói: "Con trai, nghĩ ra rồi thì cứ

làm theo ý của mình nhé, đừng do dự!". Nhận được ánh mắt cổ vũ của cha, Bảo liền viết vào bức tranh thứ nhất: "Cây non đang lớn lên", bức thứ hai là: "Mùa thu đến rồi".

Ngày hôm sau, Bảo về nhà và vui vẻ nói với cha, cô giáo muốn các em học sinh nhìn nhận bức tranh từ nhiều góc độ, vì vậy đáp án nào cũng là chính xác, cô giáo còn đặc biệt khen ngợi Bảo vì câu trả lời giàu trí tưởng tượng.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Trong các cuộc thảo luận, trẻ thường a dua theo số đông mà quên đi suy nghĩ của riêng mình. Cha của Bảo đã kịp thời

dẫn dắt để con trai hiểu rằng, không nên từ bỏ suy nghĩ của mình. Tuy nhiên, rất nhiều bậc cha mẹ thường cho rằng suy nghĩ của con là ấu trĩ, buồn cười. Họ thường cho rằng con vẫn còn nhỏ, nên hay có thái độ hoài nghi khi để trẻ làm những việc này. Thực ra, muốn trẻ phát triển tài năng, cha mẹ nên tích cực cổ vũ trẻ làm việc. Nếu có thể, cố gắng để trẻ tự làm, đừng sợ trẻ thất bại, hãy khuyến khích trẻ đưa ra suy nghĩ của mình.

Cha mẹ không thể bao bọc con cái cả đời, chỉ có cổ vũ trẻ tự làm việc mới có thể bồi dưỡng khả năng cho trẻ. Nếu cha mẹ cười nhạo hoặc ngăn cản trẻ, vô tình đã khiến sức tưởng tượng của trẻ bị hạn chế, không có lợi cho sự phát triển cá

tính, cuối cùng sẽ biến con mình thành những đứa trẻ chỉ biết nghe theo lời cha mẹ, không có tinh thần sáng tạo hay phấn đấu.

Cha mẹ cần phải tin tưởng rằng, khi trẻ thực hiện một việc gì đó theo ý tưởng của mình, cho dù có thất bại, trẻ cũng rút ra được những bài học và kinh nghiệm quý báu. Khi trẻ tự làm một việc gì đó, chúng sẽ phải tự nghĩ cách làm, cố gắng để làm cho thành công, điều này có lợi cho sự tìm tòi và sức kiên trì của trẻ.

Trong cuộc sống hàng ngày, cha mẹ muốn bồi dưỡng lập trường cho trẻ cần phải chú ý các điểm sau:

Thứ nhất: Cho trẻ có cơ hội phát biểu ý kiến

Một số cha mẹ thường có thói quen quyết định thay trẻ, rất ít khi hỏi ý kiến của chúng. Khi con không nghe lời là lớn tiếng trách mắng. Trẻ con cũng có suy nghĩ của riêng mình, cho dù là lúc nào, cha mẹ cũng cần tạo cơ hội cho trẻ biểu đạt ý kiến của mình, cho trẻ có suy nghĩ riêng. Ví dụ, cha mẹ dẫn trẻ đi siêu thị mua đồ, có thể hỏi xem trẻ muốn mua gì; trước khi tắm cho bé, có thể hỏi chúng xem nên chuẩn bị những thứ gì; trước khi dẫn trẻ ra ngoài, có thể hỏi xem bé thích đi bằng phương tiện nào; khi cho trẻ đi du lịch, có thể hỏi xem bé cần chuẩn bị những thứ gì.

Thứ hai: Dùng ngôn ngữ gợi ý thay vì ra lệnh

Có nhiều cha mẹ khi yêu cầu con làm một việc gì thường sử dụng câu mệnh lệnh, ví dụ: "Cứ làm như thế nhé!", "Con phải làm ngay đi!", giọng điệu này khiến trẻ cảm thấy cha mẹ nói một là một, hai là hai, bản thân mình bắt buộc phải làm, cho dù trẻ có làm thì trong lòng cũng không vui.

Cha mẹ nên chuyển câu mệnh lệnh thành dạng gợi ý, ví dụ: "Chuyện này làm như thế thì tốt hơn con ạ!", "Có lẽ con nên đi làm rồi đấy!"… những cách biểu đạt này khiến trẻ cảm thấy rằng cha mẹ tôn trọng

mình, từ đó khơi gợi tính độc lập suy nghĩ, chủ động làm việc theo ý nghĩ của bản thân.

Thứ ba: Cha mẹ nên giao lưu bình đẳng với con cái

Bình thường, cho dù cha mẹ có bận rộn đến đâu, mỗi ngày vẫn nên bớt chút thời gian nói chuyện với con cái. Nên cổ vũ trẻ có chủ kiến, nói ra tại sao mình lại làm như vậy… Mỗi nụ cười, mỗi sự vuốt ve tràn đầy tình yêu thương của cha mẹ đều đem lại niềm vui và niềm tin cho trẻ. Cha mẹ không nên vì bận rộn mà xao nhãng con, càng không nên lấy vai trò là người lớn để ép buộc chúng. Khi cha mẹ phạm sai lầm cũng nên bị phạt như trẻ,

đừng vì thể diện, cảm thấy không thể xuống nước mà nổi đóa, làm như vậy sẽ khiến trẻ nảy sinh tâm lí bất bình, ảnh hưởng đến tình cảm của đôi bên. Cha mẹ nên chủ động, kịp thời nhận lỗi trước trẻ. Con sẽ không vì vậy mà khinh thường bạn; ngược lại, chúng sẽ chấp nhận bạn, chủ động giao lưu và nói ra suy nghĩ với bạn, trở thành bạn bè với cha mẹ, thậm chí còn tự hào về bạn nữa.

Đổi cách nói 11 Việc Của mình nên tự mình hoàn thành!

Cha mẹ thường nói: Nào, để mẹ giúp cho!

Nếu như gà con mãi núp dưới đôi cánh

của gà mẹ, thì sau này nó không thể tự kiếm thức ăn. Nếu như chim ưng non mãi mãi núp dưới cái bóng to lớn của chim mẹ, thì chắc chắn cũng không thể sải cánh bay trên bầu trời cao. Cũng giống như vậy, trẻ con sống mãi trong vòng tay bao bọc của cha mẹ, sẽ không có khả năng tự lập, khó mà thích nghi với xã hội. Do vậy, cha mẹ không nên ôm đồm, lo lắng thái quá cho trẻ, phải mạnh dạn để trẻ tự lập, để chúng hình thành thói quen tự hoàn thành công việc của mình.

Ví dụ thực tế

Minh Anh năm nay mười lăm tuổi. Một hôm, cô bé đi vườn thú cùng các bạn. Buổi chiều, Minh Anh về nhà nói với

mẹ: “Con làm rách áo bà nội mua cho rồi, làm sao bây giờ hả mẹ?”.

Mẹ đang chuẩn bị cơm tối, nghe thấy vậy liền nói với con gái đang lo lắng: “Cứ để tạm đấy đã, đợi lúc nào có thời gian mẹ sẽ khâu lại cho con, chỉ có điều hôm nay bà sẽ đến đấy”.

“Thế lát nữa bà đến, nhìn thấy con làm rách áo chắc chắn bà sẽ nổi giận, phải không ạ?”, Minh Anh lo lắng.

Mẹ nói: “Đúng thế, bà thường khen con là một đứa trẻ hiểu chuyện, có chuyện gì cũng chẳng để cha mẹ phải lo lắng, nếu phát hiện con làm rách áo, lại còn để ở đấy, không biết bà sẽ nghĩ thế nào?”.

Nghe mẹ nói như vậy, Minh Anh bỗng đỏ bừng mặt. Cô bé ngại ngùng nói với mẹ: "Mẹ ơi, chuyện của mình phải tự làm lấy, thôi để con làm thử vậy!". Mẹ nghe vậy liền gật đầu.

Minh Anh tìm kim chỉ, quyết định tự khâu lại áo giống như trước đây mẹ từng làm. Minh Anh thấy vui lắm, dù gì đây cũng là lần đầu tiên cô bé cầm kim chỉ, vẫn còn thấy gượng gạo chân tay. Bởi vì đầu chỉ bị tòe ra nên phải mất năm phút cô bé mới luồn được chỉ vào kim, sau đó mới bắt đầu khâu. Vừa bất cẩn một chút, Minh Anh đã bị kim đâm vào tay. Cô bé tức tối kêu lên.

Mẹ nghe thấy tiếng liền chạy vào, nhìn

thấy Minh Anh ném cả áo, cả kim chỉ sang một góc. Mẹ liền buộc tay cho Minh Anh rồi nói: “Con ngoan, con xem đi, ngón tay không sao nữa rồi. Con khâu cũng đẹp đấy, nhưng vẫn còn chưa xong này”. Nghe mẹ nói vậy, Minh Anh lại thấy xấu hổ. Một lúc sau, Minh Anh cũng làm xong, cầm trên tay chiếc áo do chính mình khâu lại, cô bé cảm thấy rất vui!

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Từ câu chuyện trên có thể thấy, cha mẹ nên hướng dẫn trẻ làm những việc lặt vặt trong cuộc sống. Điều này sẽ có lợi cho việc bồi dưỡng khả năng tự xử lí những vấn đề trong cuộc sống hàng ngày. Khi trẻ đã hình thành thói quen yêu lao động

và tự hoàn thành việc của mình, thì trên đường đời sau này nếu có gặp phải khó khăn, trẻ sẽ không chờ đợi hay dựa dẫm vào sự giúp đỡ của người khác mà chủ động giải quyết.

Kì thực, cha mẹ làm thay trẻ những chuyện trẻ nên làm không chỉ không mang lại niềm vui cho con, mà còn khiến chúng mất đi cơ hội để tự rèn luyện bản thân.

Để trẻ hình thành thói quen tốt ngay từ nhỏ, chúng tôi có vài lời khuyên cho cha mẹ như sau:

Thứ nhất: những việc trong phận sự của trẻ, cha mẹ không nên làm thay

Những việc như chỉnh lại ga trải giường, giặt tất, soạn sách vở… nhất định phải để trẻ tự làm. Những đứa trẻ còn ít tuổi có thể làm chưa tốt, nhưng không sao, đây là quá trình để trẻ trải nghiệm và rèn luyện.

Thứ hai: Để trẻ tự tay làm, tự thỏa mãn nhu cầu cá nhân

Bất cứ đứa trẻ nào cũng đều muốn tự thỏa mãn nhu cầu của bản thân. Trước tiên, cha mẹ cần phân chia rõ ràng nhu cầu tích cực và tiêu cực của trẻ. Từ đó, cha mẹ có thể chấp nhận những nhu cầu tích cực, kiềm chế những nhu cầu tiêu cực. Tiếp theo, khi trẻ xác định muốn

làm, cha mẹ nên cổ vũ, tán thưởng, tạo điều kiện cho trẻ tự tay làm.

Thứ ba: Để lao động khơi gợi trí tuệ của trẻ

Trong quá trình trẻ làm việc, đôi bàn tay sẽ được chi phối bởi khối óc, đây là quá trình trẻ vận dụng các khả năng: quan sát, chú ý, ghi nhớ, tưởng tượng, tư duy, ngôn ngữ... Đồng thời, động tác của tay lại có thể kích thích não hoạt động.

Thứ tư: Đưa ra yêu cầu có kế hoạch làm việc cho trẻ

Cha mẹ khi yêu cầu trẻ lao động nên nhắc nhở trẻ phải suy nghĩ kĩ xem bản

thân muốn làm gì, làm như thế nào là tốt nhất. Nếu như lần đầu trẻ giặt khăn tay, cha mẹ có thể bảo trẻ làm theo trình tự của mình: chuẩn bị nước, xà phòng, xắn tay áo lên, nhúng ướt khăn tay, xát xà phòng, vò khăn tay, dùng nước sạch xả lại, phơi ra ngoài… Cha mẹ thường xuyên chỉ bảo cho trẻ cách làm có trình tự như vậy, có thể hình thành thói quen làm việc có kế hoạch cho trẻ.

Đổi cách nói 12 Những đứa trẻ thông minh không bao giờ viện cớ cho những sai lầm của mình!

Cha mẹ thường nói: Chuyện này không thể trách con được, là lỗi của xxxxxxx

Trẻ con hiện nay chẳng khác gì “chuyên gia” trong chuyện viện cớ, làm chuyện gì mà phạm sai lầm là viện đủ lí do. Trong cuộc sống, nhiều lúc trẻ thường làm những việc không như ý của cha mẹ, để tránh bị trách mắng, chúng thường tìm ra một cái cớ nào đó.

Ví dụ thực tế

Cương năm nay 13 tuổi, học lớp tám, rất thông minh, cũng rất chăm chỉ, chịu khó phấn đấu, thành tích học tập luôn nằm trong top ba của lớp. Nhưng Cương khá bướng bỉnh, nghịch ngợm, lại còn thường xuyên viện cớ cho những sai phạm của mình. Một lần, cậu đi học muộn, cô giáo

hỏi tại sao đi muộn, Cương lấy bừa lí do: “Mẹ em chuẩn bị bữa sáng muộn quá, nên em mới đi muộn!”. Có lần, sau khi tan học, Cương mải mê đá bóng với bạn mà quên mất làm bài tập về nhà, sáng hôm sau lúc nộp bài, cậu liền nói với cô giáo: “Em làm rồi, nhưng em để quên ở nhà ạ!”. Những chuyện tương tự như vậy rất nhiều. Lần này thi giữa kì, kết quả môn Tiếng

Việt của Cương không được tốt lắm (Cương được 8 điểm, mà quá nửa lớp đều được 9 điểm, còn năm người được điểm tuyệt đối). Mẹ hỏi Cương: “Tiếng Việt chẳng phải là môn sở trường của con sao, sao kết quả lại thế này?”. Cương lại bịa đại một lí do: “Cô giáo

đọc không rõ lắm, con nghe mà chẳng hiểu gì cả!”. Mẹ nói: “Những đứa trẻ thông minh không bao giờ viện cớ cho những sai lầm của mình, họ thường khiêm tốn tiếp nhận lời phê bình của người khác rồi lặng lẽ sửa đổi. Thực ra, kiểm tra không tốt cũng không sao, tích cực tổng kết kinh nghiệm, cố gắng lần sau thi tốt hơn là được rồi!”. Cương ngẫm nghĩ cũng phải, cô giáo cũng từng nhắc nhở cậu về cái tật này. Thế là Cương không cãi lại mẹ như thường ngày nữa, mà quyết tâm sẽ sửa chữa thói xấu này.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Trong cuộc sống hàng ngày, nếu trẻ có

thói quen viện cớ cho những sai phạm của mình, thì cha mẹ nên xem xét lại bản thân: có phải mình cũng thường xuyên nói những lời thoái thác trách nhiệm như vậy không; có phải mỗi khi trẻ làm sai chuyện gì, cha mẹ thường nghiêm khắc mắng mỏ và chỉ trích trẻ không. Nếu đúng là như vậy, cha mẹ cần thay đổi cách làm và thái độ của mình.

Nếu trẻ phạm sai lầm, cha mẹ cần phải có thái độ hiền hòa, giảng giải cho trẻ hiểu, chia sẻ suy nghĩ và cảm nhận của đôi bên; đồng thời thảo luận và cho trẻ biết rằng, mỗi cách ứng phó với tình huống khác nhau có thể dẫn đến những kết quả khác nhau.

Khi trẻ bất cẩn phạm phải sai lầm, để tránh bị phạt và mắng mỏ, chúng thường thoái thác trách nhiệm. Trong con mắt người lớn, thái độ đó giống như là một lời nói dối, thực ra không phải vậy. Cha mẹ nên hiểu tâm lí của trẻ, nên để trẻ biết làm như vậy sẽ gây ra tổn hại cho người khác và sau này phải chú ý hơn, không nên chỉ trích hay trừng phạt trẻ quá nghiêm khắc.

Nhiều lúc, trẻ hay viện cớ là do phương pháp giáo dục của gia đình và nhà trường chưa đúng. Để trẻ có thể phát triển lành mạnh, nhất định không được để trẻ viện cớ cho sai lầm của mình, hay nói cách khác, cần bồi dưỡng ý thức trách nhiệm cho trẻ.

Thứ nhất: bồi dưỡng ý thức trách nhiệm cho trẻ, khi xảy ra chuyện, để trẻ học cách tự chịu trách nhiệm

Phải để trẻ hiểu vấn đề này không phải của thầy cô, cha mẹ mà là ở chính bản thân trẻ.

Ví dụ, nếu trẻ nói rằng, bài kiểm tra Tiếng Việt làm không tốt là do cô giáo nói không chuẩn nên nghe không hiểu, thì hãy hỏi trẻ: "Thế tại sao các bạn khác lại hiểu?". Nói chung, cha mẹ cần dạy trẻ không nên viện lí do cho thất bại hoặc sai lầm của mình thông qua những tình huống trong đời sống hàng ngày. Dần dần, trẻ sẽ học được thói quen tự chịu

trách nhiệm về bản thân. Tuy nhiên, điều quan trọng ở đây là, bạn phải cho phép trẻ phạm sai lầm để trẻ có cơ hội sửa sai.

Thứ hai: nói với trẻ "không nên viện cớ cho thất bại của mình, phải nghĩ cách để thành công!"

Thất bại và thành công là hai mặt đối lập, nhưng lại luôn song hàng cùng nhau. Chẳng có ai dám đảm bảo cả đời này mình

luôn là "kẻ chiến thắng". Cũng chẳng có ai chưa từng nếm trải mùi vị của sự thất bại. Khi thất bại, ai cũng buồn rầu, phiền não, thậm chí là suy sụp. Trong những

lúc khó khăn như thế, có thể tìm một vài cái cớ hợp lí để bản thân cảm thấy dễ chịu một chút. Nhưng những cái cớ tưởng như hợp lí này thực ra là để che đậy cho sai lầm và sự hèn nhát không dám nhìn thẳng vào thất bại. Cha mẹ cần phải truyền đạt đạo lí này cho con cái. Khi thất bại, cần tích cực, dũng cảm phân tích nguyên nhân, tìm kiếm phương pháp, giải quyết các vấn đề còn tồn tại, để cuối cùng có thể giành được thành công.

Thứ ba: Ủng hộ và cổ vũ

Khi trẻ có biểu hiện tốt, cha mẹ nên kịp thời khen ngợi và cổ vũ; Khi trẻ phạm sai lầm, nên cho trẻ có cơ hội gánh vác trách nhiệm, đồng thời ủng hộ và cỗ vũ

trẻ nhiều hơn. Ví dụ: trẻ làm vỡ kính nhà hàng xóm, hãy để trẻ tự gánh vác trách nhiệm, đồng thời cổ vũ trẻ dũng cảm đối mặt với hậu quả mà mình gây ra, cha mẹ có thể giúp đỡ trẻ một phần.

Thứ tư: Tránh trừng phạt hay mắng mỏ trẻ quá nghiêm khắc

Xử phạt khiến trẻ dễ thu mình, sợ hãi, không dám đối mặt với trách nhiệm. Cha mẹ nên tránh trừng phạt trẻ quá nghiêm khắc.

Đổi cách nói 13 Chuyện mẹ đã hứa với con, nhất định mẹ sẽ làm được!

Cha mẹ thường nói: "Mẹ quên rồi, để

lần sau nhé!”.

Người không giữ lời hứa thường không có tiếng nói trong đám đông. Do vậy, làm người đừng nên tùy tiện hứa hẹn. Đã nói là phải làm, đã làm là phải có kết quả, đó không chỉ là sự tôn trọng đối với người khác mà còn là sự tôn trọng bản thân.

Cha mẹ muốn con mình giữ chữ tín thì bản thân mình cũng phải làm gương cho trẻ. Đã hứa với con thì nhất định phải thực hiện. Nếu cho rằng trẻ còn ít tuổi nên có thể ỡm ờ cho qua chuyện thì bạn sai rồi! Từng lời nói, hành động của cha mẹ đều được trẻ ghi nhớ và có thể làm theo bất cứ lúc nào.

Ví dụ thực tế

Hôm nay là sinh nhật mười tuổi của bé Trà. Vừa tan học là cô bé vui vẻ chạy ngay về nhà, bởi vì mẹ đã hứa sẽ mua quà sinh nhật cho em. Trên đường về, Trà cứ nghĩ mãi: không biết mẹ mua gì cho mình nhỉ?

Về đến nhà, vì không giấu nổi sự tò mò, nên Trà đi tìm khắp nhà, lộn tung mọi thứ lên nhưng không thấy thứ gì đặc biệt cả. Cuối cùng, cô bé đành đi đến trước mặt mẹ, nói: “Mẹ ơi, quà mẹ định tặng con đâu?”. Mẹ Trà nhìn cô bé rồi nói: “Hả? Mẹ…”, Trà nhìn thấy mẹ ấp úng liền tỏ vẻ không vui. Mẹ Trà vội nói: “Mẹ đã

chuẩn bị cho con từ lâu rồi, mẹ đã hứa thì nhất định mẹ sẽ làm mà!”. Nghe mẹ nói vậy, Trà liền nhoẻn miệng cười. Mẹ bảo Trà nhắm mắt lại, chìa hai tay ra. Mẹ đặt món quà vào tay Trà. Trà mở mắt ra, món quà được bọc rất cẩn thận, trên đó còn có một bông hoa. Cô bé dùng kéo cắt giấy bọc ra, bên trong là hai cuốn sách, đều là sách mà Trà thích. Trà cầm lấy món quà, vui vẻ cảm ơn mẹ. Nhìn con gái vui vẻ, mẹ nói: “Con à, nếu hôm nay mẹ quên lời hứa với con, chắc chắn con sẽ rất buồn đúng không?”.

“Đúng ạ! Nếu thế thì mẹ sẽ là người không giữ lời hứa!”.

“Thế thì sau này con phải nhớ, đã hứa

với người khác thì nhất định phải làm được nhé! Nếu không người khác sẽ buồn lắm đấy!”.

“Mẹ yên tâm, con nhất định sẽ giữ lời hứa!”, bé Trà vui vẻ trả lời.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Những chuyện cha mẹ đã hứa với trẻ thì nhất định phải làm bằng được. Có thể nhiều người nghĩ rằng, không cần quan trọng quá lời hứa với trẻ. Nhưng bạn không biết rằng, trẻ luôn coi lời hứa của người lớn là thật và sẽ rất trông mong. Nếu lời hứa không được thực hiện, trẻ sẽ thay đổi thái độ với cha mẹ, chúng sẽ nghĩ rằng cha mẹ là người không giữ lời.

Nếu cha mẹ thực hiện đúng lời hứa, trẻ sẽ hiểu rằng mỗi người đều phải có trách nhiệm với lời hứa của mình. Từ đó, trẻ sẽ chú ý tăng cường tinh thần trách nhiệm trong lời nói và hành vi của bản thân.

Cha mẹ có vai trò không nhỏ trong việc dạy trẻ biết giữ chữ tín. Cha mẹ có thể bắt đầu từ những phương diện sau đây:

Thứ nhất: nói được phải làm được

Dạy trẻ phải biết giữ chữ tín và có trách nhiệm, khi đã hứa với ai đó chuyện gì thì cần làm bằng được. Nếu như cố gắng rất nhiều mà vẫn không làm được, thì nên thành khẩn nói rõ nguyên nhân, thể hiện thành ý xin lỗi. Cần dạy trẻ trước khi hứa

với ai đó việc gì cần phải nghĩ kĩ xem khả năng của mình có thể làm được hay không, không được hứa bừa bãi những việc mình không thể làm được.

Thứ hai: Kịp thời cổ vũ

Khi trẻ giữ chữ tín, cha mẹ cần khen ngợi và biểu dương trẻ.

Thứ ba: Đúng giờ và chữ chữ tín

Đúng giờ và giữ chữ tín nhiều khi lại có mối quan hệ mật thiết với nhau. Cha mẹ cần quán triệt hai vấn đề này làm một để tiến hành huấn luyện, bồi dưỡng, khiến trẻ hình thành thói quen đúng giờ và giữ chữ tín.

Thứ tư: Để trẻ biết chân lí của việc giữ chữ tín

Trẻ vẫn còn ít tuổi, thường không ý thức được hậu quả của việc không giữ lời hứa, mãi đến khi bị bạn bè cô lập mới ý thức được phần nào. Cha mẹ có thể thông qua hình thức kể chuyện để giúp trẻ hiểu được rằng, khi hứa mà không thực hiện sẽ khiến người khác rất tức giận. Những người không giữ chữ tín thường không được lòng mọi người. Hơn nữa, nếu trẻ đã hứa với ai đó chuyện gì, thì cha mẹ nên đốc thúc trẻ thực hiện.

CHƯƠNG 3 ĐỂ TRẺ TỰ LỰC TỰ CƯỜNG

Một đứa trẻ không thể tự lập ngay từ khi còn nhỏ, thì sau này lớn lên sẽ trở thành một người không có chủ kiến. Khi cha mẹ quá nuông chiều, nhượng bộ trẻ: đặt trẻ ở địa vị cao hơn cha mẹ, luôn đáp ứng mọi yêu cầu của trẻ, làm thay trẻ mọi việc... trẻ sẽ nghĩ mình là trung tâm, trở nên lệ thuộc và dựa dẫm. Những đứa trẻ như vậy thường yếu đuối, không biết suy nghĩ đến cảm nhận của người khác. Cha mẹ muốn rèn

luyện tính độc lập cho con, thì buộc phải buông tay, vẽ ra thế giới riêng cho trẻ để chúng thoải mái hít thở không khí tự do của riêng mình.

Đổi cách nói 14 Con à, Con thử đi!

Cha mẹ thường nói: Con còn nhỏ, không làm được đâu, để mẹ làm cho!

Trong cuộc sống hàng ngày, chúng ta thường nghe thấy cha mẹ nói với con rằng: "Không được, khi nào lớn con mới làm được!", "Đi chỗ khác chơi, người lớn nói chuyện, trẻ con xen vào làm gì!", "Chuyện này mẹ nói sao thì nghe vậy, con không được cãi lại!"… Rất nhiều cha mẹ cho rằng con cái không thể làm

được, không nên làm, nhưng trên thực tế, trẻ đã có khả năng tham dự rồi.

Cha mẹ cần khẳng định và cổ vũ những hành động và nguyện vọng đúng đắn của trẻ, dù chúng vẫn chưa thể làm tốt. Như vậy, trẻ mới có thể cảm nhận được niềm vui, niềm tự hào khi hoàn thành một việc gì đó, hoặc cảm thấy bản thân mình có giá trị khi giúp đỡ được cha mẹ.

Ví dụ thực tế

Mẹ Lan đang dọn dẹp vệ sinh ở nhà. Bé Lan mới bốn tuổi liền chạy đến định giúp mẹ lau nhà. Mẹ liền đưa cây chổi lau nhà cho con gái, nói: "Được thôi, con thử làm đi!". Cô bé dùng chổi lau nhà lau

một lượt, sau đó ném cây chổi lau nhà sang một bên với vẻ hài lòng: “Xong rồi, lau sạch rồi mẹ ơi!”. Mẹ nói: “Đúng là sạch thật!”.

Mẹ đang xào rau, Vũ thích thú xán lại gần, mẹ vừa đặt đôi đũa xuống, Vũ đã cầm đôi đũa lên đảo lia lịa, mẹ nói: “Được rồi, con xào đi!”. Nói xong, mẹ liền tắt bếp ga, Vũ thích thú lấy đủa đảo loạn lên. Mặc dù lúc ăn vẫn còn hơi sống nhưng mẹ nói với bố Vũ: “Đây là món rau con xào đấy, bố thấy thế nào, con trai chúng ta thật là giỏi phải không!”.

Bố Cường vừa sửa sang lại giá sách, đang đặt sách lên giá. Cường cũng muốn

làm nhưng không với tới giá sách. Bố liền phân loại sách rồi để Cường cầm, ôm Cường lên cho Cường đặt sách vào trong giá. Cường cảm thấy mình giống như một trợ thủ đắc lực của bố, trong lòng rất vui.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Để trẻ tham gia vào một số công việc có ý nghĩa hơn nhiều so với việc cha mẹ tự làm. Để trẻ làm một số việc lặt vặt không chỉ bồi dưỡng được ý thức độc lập mà còn có thể nâng cao khả năng xử lí và giải quyết vấn đề cho trẻ.

Trong cuộc sống hàng ngày, bạn sẽ dễ dàng phát hiện ra rằng, những người

thành công thường là người có cá tính tương đối độc lập. Họ thường có suy nghĩ riêng, có cách nhìn nhận và lí giải độc đáo, không dễ dàng bị người khác chi phối. Những người như vậy thường có sáng kiến trong công việc, rất được mọi người tôn trọng. Tính độc lập ảnh hưởng đến sự thành công ra sao, chúng ta đều biết. Nhưng hiện nay, đại đa số các gia đình chỉ có một đến hai con, cả nhà đều chiều chuộng, trẻ chỉ cần há miệng là có người bón cơm cho ăn, chìa tay là có người mặc áo

vào cho, chuyện gì cũng có cha mẹ làm thay… Trẻ con lúc còn đi học mẫu giáo thường có tính phụ thuộc cao, khả năng độc lập kém. Do vậy, cha mẹ cần tạo

không gian tự do và các tình huống để trẻ rèn luyện khả năng độc lập, giúp trẻ học được cách độc lập suy nghĩ, tự giải quyết vấn đề. Cha mẹ có thể bắt đầu từ những phương diện sau:

Thứ nhất: Để trẻ tự làm việc của mình

Thực ra, cha mẹ nên thường xuyên tạo điều kiện để trẻ làm một số việc vặt trong nhà, phải để trẻ hiểu việc của mình thì nên tự giải quyết, xây dựng tính tự tin và cầu tiến cho trẻ, trải nghiệm cảm giác thành công bằng chính sức của mình và niềm vui khi hoàn thành công việc. Ví dụ, mặc quần áo, buộc dây giày, chỉnh lại chăn đệm, tự ăn cơm, súc miệng… Có những cha mẹ sợ con mệt nên việc gì

cũng làm thay con. Trên thực tế, làm vậy là cha mẹ đã cướp đi cơ hội rèn luyện sự độc lập của con.

Thứ hai: Cho phép trẻ tự lựa chọn

Trò chơi là một cách quan trọng để thúc đẩy sự phát triển cho trẻ, cũng là phương thức mà trẻ đặc biệt yêu thích. Do vậy, cha mẹ nên cho phép và cổ vũ trẻ tự lựa chọn trò chơi, phương thức chơi, bạn chơi cùng, tự đặt ra mục tiêu của trò chơi, độc lập tư duy, đóng các vai trò khác nhau trong trò chơi của mình. Đương nhiên, trong quá trình chơi trò chơi, nếu gặp khó khăn, cha mẹ cũng nên cổ vũ trẻ tự suy nghĩ tìm hướng giải quyết.

Thứ ba: Tạo không gian tự do cho trẻ

Hiện nay, việc giáo dục của cha mẹ đối với con cái còn tồn tại hai vấn đề tiêu cực. Hoặc là quá nuông chiều, hoặc là quản lí quá nghiêm khắc. Cả hai việc này đều không có lợi cho sự phát triển của trẻ. "Không gian tự do" ở đây không phải là sự dung túng hay bỏ mặc trẻ, mà là tạo điều kiện cho trẻ phát triển tính độc lập. Cha mẹ không thể lúc nào cũng hi vọng và ép trẻ phải làm theo ý của mình, như vậy sẽ không thể nào đạt được kết quả tốt nhất. Cha mẹ nên tạo ra không gian để trẻ phát triển thoải mái, như vậy mới có thể khơi gợi tiềm năng ở trẻ.

Thứ tư: Triển khai các hoạt động gia đình

Trong gia đình, hãy để trẻ chia sẻ việc nhà với cha mẹ, tự mình sắp xếp đồ chơi.... để trẻ được trải nghiệm cảm giác vui vẻ và hào hứng trong cuộc sống độc lập của mình. Đối với những trẻ không mấy tự tin hoặc không mấy tự lập, cha mẹ nên thường xuyên giao cho trẻ những công việc mà chắc chắn trẻ có thể hoàn thành - những việc có độ khó thấp, để trẻ cảm nhận được niềm vui khi thành công và tăng thêm sự tự tin cho trẻ.

Đổi cách nói 15 Mẹ biết con sẽ không chùn bước trước khó khăn mà!

Cha mẹ thường nói: "Chuyện này quá khó đối với con, để mẹ giúp con!".

Thủ tướng Anh Churchill lớn lên trong sự cổ vũ và động viên thường xuyên của cha mẹ. Ông không bao giờ cho rằng sai lầm là thứ gì đó đáng sợ, nếu như làm sai, ông thường cẩn thận suy nghĩ lại vấn đề một lượt để có thể làm được tốt hơn. Ông từng nói rằng: "Nước Anh cần không phải là những người thông minh, tài trí mà là những người có thể dũng cảm đến cùng trong những thời điểm khó khăn".

Là cha mẹ, khi con cái gặp khó khăn, bạn thường lựa chọn cách lao lên trước để che chắn cho chúng, hay là cố gắng kiềm

chế để cho trẻ có cơ hội trải nghiệm sự thất bại và chờ xem trẻ sẽ vượt qua khó khăn như thế nào?

Ví dụ thực tế

Ăn cơm trưa xong, mẹ dắt Cường đi chơi. Mẹ đi phía sau, Cường đi trước thích thú nhảy nhót. Đúng lúc ấy, Cường vấp phải một hòn đá và ngã ra đất. Mẹ nhìn thấy, không chạy đến đỡ con dậy mà lớn tiếng nói: "Cường, là con trai phải biết tự đứng dậy!". Cường ngã rất đau, không những không đứng dậy mà còn òa khóc nức nở.

Thế là mẹ chạy đến bên Cường, chỉ vào con kiến dưới đất và nói: "Cường, con

nhìn xem đây là cái gì?”.

Cường lắc đầu: “Con không biết, là cái gì ạ?”.

“Đây là con kiến. Con à, con nhìn xem trên lưng con kiến đang cõng cái gì kìa, trước mặt nó còn có vũng nước, đá sỏi chắn đường nữa chứ. Con biết không, loài kiến rất dũng cảm, chúng không lo sợ khó khăn trước mặt, cũng không bao giờ bỏ cuộc trước khó khăn, cho dù có rơi xuống vũng nước chúng cũng sẽ tự bò lên. Con nói xem, có phải kiến rất dũng cảm không?”.

Cường lập tức nói: “Đúng ạ, đúng là rất dũng cảm!”.

“Mẹ tin con cũng là một đứa trẻ dũng cảm, con sẽ không bị những khó khăn trước mặt làm cho sợ hãi, đúng không nào?”.

Cường nghe mẹ nói vậy liền đứng dậy, lớn tiếng nói: “Mẹ ơi, mẹ nhìn này, con không bị khó khăn làm cho sợ đâu!”.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA:

Trong gia đình hiện nay, cha mẹ luôn lo lắng những chuyện không may xảy đến với con, vì vậy chuyện gì cũng làm thay chúng. Buổi sáng thì mặc quần áo, thắt dây giày... cho con. Buổi tối lại soạn sách vở cho con cái, ngồi cạnh con khi

chúng làm bài tập. Chỉ cần con kêu mệt, kêu chán là cha mẹ lại lập tức đóng vai trò là thần hộ mệnh. Lâu dần, cứ gặp chuyện gì khó khăn là trẻ lại nhờ người lớn giúp, gặp phải vấn đề khó là thu mình lại, gặp bài khó là đi đường vòng… Điều này không có lợi cho sự hình thành thói quen tốt của trẻ. Vì vậy, cha mẹ cần có ý thức tạo cơ hội cho trẻ tự khắc phục khó khăn, để trẻ dần trưởng thành trong những lần đối mặt với khó khăn.

Có nhiều trẻ khi gặp phải vấn đề khó khăn là nảy sinh phản ứng tiêu cực, thường là ủ rũ, buồn rầu, lựa chọn phương pháp né tránh… Nếu muốn thay đổi tình trạng này ở trẻ thì cha mẹ phải

dạy cho trẻ cách đối mặt với khó khăn, dạy trẻ biết tự đứng lên khi vấp ngã. Phương pháp giáo dục này có thể rèn luyện ý chí kiên cường cho trẻ, tăng cường niềm tin, xây dựng nền tảng để trẻ hướng đến xã hội, giành được thành công. Cha mẹ muốn hình thành thói quen tự giải quyết khó khăn cho trẻ, nhất định phải chú ý những điều sau đây:

Thứ nhất: Lời nói và hành động mẫu mực

Hiện thực cuộc sống chính là "giáo trình" tốt nhất cho trẻ học tập. Cha mẹ có thể nói cho con cái biết một số khó khăn mà mình gặp phải trong chuyện gia đình hoặc sự nghiệp, nêu gương tốt cho trẻ noi

theo. Ý chí kiên cường, không sợ khó, sợ khổ của cha mẹ chính là chỗ dựa tinh thần cho trẻ khi đối mặt với khó khăn.

Thứ hai: bồi dưỡng tính cách tốt

Cha mẹ nên chú ý bồi dưỡng cho trẻ tinh thần đối mặt với hiện thực, có thái độ đúng đắn khi đối mặt với khó khăn. Khi gặp phải khó khăn, cần phân tích nguyên nhân để tìm cách đối phó chứ không phải thu mình, né tránh. Cha mẹ nên nói cho trẻ biết, trên đời chẳng có chuyện gì mà con người không làm được, có khó khăn thì nên cổ vũ trẻ tự giải quyết. Bồi dưỡng cho trẻ biết nhìn nhận vấn đề một cách toàn diện, thắng không kiêu bại không nản, không suy tính thiệt hơn mà luôn vui

vẻ, lạc quan. Ngoài ra, có thể dạy trẻ cách giải tỏa tâm lí tiêu cực, duy trì trạng thái tâm lí tích cực; làm một đứa trẻ mạnh mẽ, tự tin, cởi mở, dũng cảm, không bị khuất phục bởi khó khăn.

Thứ ba: Dạy trẻ kiên trì đến cùng

Thực ra, thành công và thất bại đôi khi chỉ cách nhau một bước chân. Chỉ cần kiên trì đến cùng, thắng lợi sẽ chào đón bạn. Nhưng rất nhiều người chỉ vì chút khó khăn trước mắt mà bỏ cuộc, khiến cho công lao lúc trước đổ ra sông ra biển. Trẻ con cũng vậy, gặp phải khó khăn, ban đầu có thể chúng vẫn còn niềm tin để phấn đấu tiếp, nhưng trải qua nhiều trắc trở, trẻ thường có xu hướng thu mình

lại. Lúc này, cha mẹ nên động viên trẻ tiếp tục phấn đấu.

Đổi cách nói 16 Mẹ muốn nghe ý kiến của con!

Cha mẹ thường nói: Mẹ đã nói như vậy thì cứ làm thế đi, con thì biết cái gì?

Có bao giờ bạn hỏi xem con có hài lòng với sự sắp đặt của mình không? Đáp án của rất nhiều bậc phụ huynh là: Chưa từng hỏi. Có lẽ bạn sẽ cho rằng: chưa từng hỏi thì đã làm sao, đó chẳng qua chỉ là chuyện vặt vãnh, chẳng có gì cần phải thương lượng hay bàn bạc cả. Sự thực có phải như vậy không? Có thể với bạn đây

chỉ là chuyện vặt vãnh, nhưng đối với trẻ, chuyện này vô cùng quan trọng.

Nhiều lúc trẻ muốn mua một bộ quần áo hoặc một cái cặp sách mà mình thích từ lâu nhưng cha mẹ lại không cho. Đối với trẻ, chuyện này rất đáng buồn! Các nhà nghiên cứu tâm lí đã chỉ ra, trẻ 4 tuổi đã có suy nghĩ riêng, nếu thường xuyên phải nghe theo mệnh lệnh của cha mẹ, trẻ sẽ thiếu đi khả năng suy nghĩ độc lập, thiếu đi tố chất và năng lực phán đoán vấn đề, không có tính tích cực, cầu tiến… Độc lập suy nghĩ không chỉ là phẩm chất quan trọng của con người mà còn là nguồn gốc của sự sáng tạo. Cha mẹ nên chú ý lắng nghe suy nghĩ của con cái!

Ví dụ thực tế

Lúc Thanh 4 tuổi, làm gì cô bé cũng gọi mẹ giúp. Lúc ăn cơm Thanh đòi mẹ phải bón, lúc đi tiểu cũng bắt mẹ cởi quần ra và mặc quần vào; lúc ngủ trưa đòi cô giáo cởi giày, cởi quần áo cho mình… Mẹ Thanh muốn để con tự làm nhưng cô bé thường lấy lí do "Con không biết" để từ chối. Lúc ấy, mẹ Thanh nghĩ con còn bé nên không mấy để ý. Nhưng bây giờ Thanh đã 8 tuổi rồi, rất nhiều bạn nhỏ cùng tuổi đã có ý thức tự lập, nhưng Thanh thì không. Vì chuyện này mà cha mẹ Thanh rất buồn phiền. Cuối cùng, họ đành phải đi gặp chuyên gia tâm lí trẻ em. Qua phân tích của các chuyên gia, cha mẹ Thanh đã hiểu cần phải làm thế

nào.

Sắp đến sinh nhật của bà nội Thanh. Mẹ muốn nhân cơ hội này khơi gợi ý thức tự lập của con gái. Ăn cơm xong, mẹ nói: “Sắp đến sinh nhật bà rồi, tối nay chúng ta sẽ bàn bạc xem nên mua quà gì tặng bà nội nhé!”. Mẹ vừa nói xong, bố liền bảo: “Hay đấy! Bây giờ chúng ta bàn bạc luôn đi, xong sớm càng có nhiều thời gian chuẩn bị, không có lại không kịp!”. Thanh không nói gì, cô bé cho rằng đó là chuyện của cha mẹ, không liên quan đến mình, vì vậy cô bé đứng dậy định đi. Lúc ấy, mẹ gọi Thanh lại: “Thanh, nếu không có việc gì thì ngồi xuống đây, chẳng phải mẹ đã bảo chúng ta cùng bàn bạc hay sao?”.

Sau đó, cả nhà ngồi xuống cùng bàn bạc, mẹ nói: "Bà nội rất muốn mua một cái vòng bạc, hay là chúng ta tặng bà một cái đi?", bố nói: "Thôi tặng bà một cái lò vi sóng đi, như thế bà ở một mình, cần ăn gì cứ cho vào lò hâm nóng là được!"… Cha mẹ bàn bạc, còn Thanh ngồi im không lên tiếng. Mẹ liền ngồi xuống bên cạnh con gái, nói: "Thanh, bình thường bà nội thương con nhất, tặng cho bà một món quà vào ngày sinh nhật là dịp thể hiện tình cảm với bà, mẹ muốn nghe ý kiến của con!".

Thanh nhìn mẹ rồi bảo: "Mẹ, con muốn tặng bà một cái bánh gato!".

"Tặng bánh gato có ý nghĩa gì đặc biệt không?".

"Mẹ à, con thấy bánh gato là tượng trưng của ngày sinh nhật, hơn nữa con muốn viết những lời chúc lên bánh cho bà, như thế chắc bà sẽ vui lắm!".

"Ừ, ý kiến của con rất hay, bà nội chắc là rất phấn khởi đây, con thật là tâm lí!".

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Mẹ Thanh nói "Mẹ muốn nghe ý kiến của con", ngầm thể hiện Thanh đã lớn rồi, có những chuyện nên có ý kiến riêng, câu nói này không chỉ dạy Thanh phải biết độc lập suy nghĩ mà còn dạy cô bé biết

yêu thương, quan tâm đến người thân trong gia đình. Dưới sự kiên nhẫn cổ vũ của mẹ, cuối cùng Thanh cũng có ý kiến của mình. Khi mẹ thể hiện sự biểu dương, Thanh đã vô cùng vui mừng.

Vậy thì cha mẹ phải làm sao để con cái chịu độc lập suy nghĩ? Phương pháp rất nhiều. Có thể chơi một số trò chơi đòi hỏi tư duy, ví dụ: “Gạch có tác dụng gì?”, trả lời: “Có thể dùng để xây nhà, xây cầu thang, xây lò sưởi, xây đường…”, không những vậy, mà còn có thể cổ vũ con suy nghĩ thêm… Thông qua những bài luyện tập như vậy, sẽ khiến cho trẻ hình thành thói quen suy nghĩ độc lập, giúp trẻ mở mang tư duy, khả năng phản ứng ngày càng nhanh nhạy.

Ngoài ra, cha mẹ cần tránh làm mọi việc thay con. Cha mẹ không nên yêu cầu trẻ phải tuyệt đối nghe theo mình, điều này sẽ không có lợi cho sự phát triển của chúng, khiến chúng dần mất đi tính tự chủ. Câu nói "Nghe lời cha mẹ mới là trẻ ngoan" có hàm ý là mệnh lệnh của cha mẹ không được làm trái, chẳng khác nào nói với con cái: "Con không cần suy nghĩ gì hết, cứ làm theo lời mẹ dặn là được rồi!". Như thế trẻ sẽ quen với việc lúc nào cũng có cha mẹ suy nghĩ và phân tích thay mình. Khi phải rời xa vòng tay cha mẹ rồi thì đến những chuyện vặt vãnh, trẻ cũng không tự giải quyết được. Vì thế, trong quá trình nói chuyện, cha mẹ nên dùng giọng điệu bàn bạc, thảo luận thay

vì ra lệnh, tạo cho trẻ có cơ hội suy nghĩ, ví dụ: “Con cảm thấy làm thế nào thì tốt hơn?”, “Con nghĩ như vậy có căn cứ gì không?”…

Cha mẹ muốn đào tạo khả năng tư duy độc lập cho con có thể tiến hành từ các phương diện sau:

Thứ nhất: Để trẻ có nhiều cơ hội biểu đạt suy nghĩ của mình

Cha mẹ cần tạo nhiều cơ hội để con cái nói ra suy nghĩ của mình. Trong quá trình tranh luận, cha mẹ tuyệt đối không được dùng suy nghĩ của mình để áp đặt trẻ, hãy cho trẻ thoải mái thể hiện ý tưởng của mình.

Thứ hai: Lúc có thể thì hãy cố gắng buông tay

Để giúp trẻ hình thành thói quen tốt, cha mẹ không nên quán xuyến hết mọi việc, ví dụ: lúc trời mưa, cha mẹ không cần phải nói với trẻ rằng: “Mang theo ô nhé!”, nên để trẻ tự cảm thấy mình cần phải mang ô hoặc áo mưa.

Thứ ba: Để trẻ có tư tưởng độc lập

Hành vi độc lập xuất phát từ tư tưởng độc lập. Khi suy nghĩ của cha mẹ và con cái có sự khác biệt, cha mẹ đừng nôn nóng phủ định suy nghĩ của trẻ, mà nên hỏi trẻ vì sao lại nghĩ như vậy. Hãy lắng

nghe cách trẻ lí giải vấn đề của con mình nhé!

Đổi cách nói 17 Con à, con có thể nghĩ cách khác mà!

Cha mẹ thường nói: Con đúng là đầu đất. không biết nghĩ cách khác sao?

Có những trẻ thiếu tính sáng tạo, không có sự biến hóa trong tư duy, không thể đưa ra những hành động thích hợp với hoàn cảnh. Để bồi dưỡng khả năng ứng biến của trẻ, cha mẹ cũng cần có những hành động chuẩn bị, nắm chắc cơ hội giải quyết vấn đề, giúp trẻ trở nên quả quyết hơn.

Ví dụ thực tế

Thứ sáu, sau khi tan học, Linh về nhà, bấm chuông mãi mà không thấy ai mở cửa, cô bé thầm nghĩ chắc cha mẹ vẫn chưa về. Ngồi ở ngoài cổng chờ đến khi tối mịt, Linh vừa đói vừa lạnh liền òa khóc. Đúng lúc ấy, nghe thấy tiếng khóc, cô Lí hàng xóm liền ra ngoài xem, thấy Linh đang ngồi co ro ngoài cửa, khóc nức nở. Cô hỏi Linh có chuyện gì, Linh mới nói cha mẹ không có nhà, không mở cửa được. Cô Lí đứng dậy nhìn, hóa ra trên cửa có dán một tờ giấy, trên đó có viết: "Linh à, hôm nay chúng ta phải qua nhà bà nội, cha mẹ tan làm sẽ về luôn nhà bà, con cũng qua đó luôn nhé!", nhưng Linh không nhìn thấy mảnh giấy.

Cô Lí liền cho Linh mượn điện thoại để gọi cho cha mẹ. Trong điện thoại, Linh ấm ức khóc mãi không thôi. Cha nói: "Con à, con có thể nghĩ cách khác mà, con nói xem giờ phải làm thế nào?", Linh ngẫm nghĩ rồi nói: "Tối nay con ở lại nhà cô Lí, sáng mai con về nhà bà nội có được không ạ?".

"Đương nhiên là được rồi, con ngoan, như thế là đúng đấy!".

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Linh về đến nhà, phát hiện cha mẹ không có nhà lại chỉ biết đứng ngoài cửa chờ. Nếu không phải cô hàng xóm phát hiện kịp thời, chắc Linh đã bị bỏ đói và chịu

rét cả đêm ở ngoài cửa rồi. Lúc cô bé ấm ức trong điện thoại, bố đã không nói thẳng, cũng không nghĩ cách giải quyết tình hình thay cô bé, mà chỉ dùng một câu: “Con à, con có thể nghĩ cách khác mà!” để ngầm ra hiệu bảo con gái: bố không giúp được con đâu, con chỉ có thể tự nghĩ cách giải quyết thôi. Từ đó có thể thấy, cha mẹ có thể tận dụng mọi cơ hội để nâng cao khả năng ứng biến của trẻ.

Trong cuộc sống hàng ngày, cha mẹ nên có ý thức tăng cường khả năng ứng biến cho trẻ, bồi dưỡng khả năng ứng biến với sự thay đổi của tâm sinh lí, ví dụ trên người khó chịu ở chỗ nào thì nên nói với người lớn; khi cảm thấy buồn phiền trong lòng, biết tâm sự với bạn thân hoặc cha

mẹ. Bên cạnh đó, cũng cần bồi dưỡng khả năng thích ứng của trẻ với sự biến đổi của môi trường xung quanh, biết được nhiệt độ cao thấp khác nhau nên giữ ấm ra sao, ra ngoài nên mang theo thứ gì… Chỉ cần khả năng ứng biến của trẻ mạnh lên, khi gặp phải chuyện gì đó, trẻ sẽ biết cách ứng phó tốt nhất mà không dễ dàng đầu hàng khó khăn.

Vậy cha mẹ nên bồi dưỡng khả năng ứng biến của trẻ như thế nào?

Thứ nhất: Phải cho trẻ biết kế hoạch có thể thay đổi

Ai cũng có thói quen sống của riêng mình, làm chuyện gì cũng có kế hoạch

của chuyện đó, nhưng thói quen hay kế hoạch đều có thể bị gián đoạn hoặc thay đổi do sự biến đổi của tình hình thực tế. Do vậy, cha mẹ nên nói cho trẻ biết những khả năng có thể xảy ra, để trẻ có tâm lí chuẩn bị ứng phó với những tình huống bất ngờ.

Thứ hai: Cùng trẻ phân tích những khả năng có thể xảy ra

Rất nhiều tình huống bất ngờ có thể dự đoán được. Trước khi làm một việc gì đó, cha mẹ nói cho trẻ biết những tình huống có thể xảy ra. Ví dụ: nếu cha mẹ ra ngoài, buổi trưa sẽ không kịp về nấu cơm, vậy buổi sáng trước khi trẻ đi học, cha mẹ cần nói với trẻ: thức ăn ở trong tủ

lạnh, chỉ cần cho vào lò vi sóng hâm nóng lên là được, lúc đi học cần khóa cửa cẩn thận… Cách giáo dục này có thể đào tạo khả năng tự xử lí những việc lặt vặt trong cuộc sống, tăng cường ý thức tự lập cho trẻ.

Thứ ba: Để trẻ nắm vững kĩ năng và phương pháp ứng biến

Ví dụ, nếu vừa tan học mà trời mưa thì trẻ có thể gọi điện cho cha mẹ người nhà mang ô đến, hoặc mượn ô của các bạn buổi trưa không về nhà, hoặc bắt taxi về nhà… Tan học về mà không tìm thấy chìa khóa, nếu trường ở gần nhà thì có thể quay lại trường tìm xem có để chìa khóa trong ngăn bàn không, nếu trường cách

nhà xa quá thì có thể liên hệ với cha mẹ, nếu không liên hệ được với cha mẹ có thể đến nhà họ hàng ở gần đó….

Thứ tư: Cần tránh đào tạo trẻ thành một "người nói dối"

Bồi dưỡng khả năng ứng biến của trẻ là bồi dưỡng khả năng đối phó với những tình huống bất ngờ có thể xảy ra. Trong quá trình đối phó, không yêu cầu trẻ phải nói dối, lừa gạt; chỉ là một số tình huống không nên nói cho người ngoài biết. Vì vậy, cha mẹ nên phân biệt rõ bồi dưỡng khả năng ứng biến với việc trẻ nói dối, lừa gạt người khác.

Đổi cách nói 18 Cha mẹ tin con có

thể tự chăm sóc bản thân khi cha mẹ không có ở nhà!

Cha mẹ thường nói: Lúc bằng tuổi con cha (mẹ) đã có thể tự làm hết rồi, con xem, con vô dụng thế đấy!

Khi trẻ sống dưới sự bao bọc của cha mẹ, chúng sẽ trở nên dựa dẫm và ỷ lại. Sớm muộn gì cũng có ngày cha mẹ phải rời xa con cái. Cha mẹ có nghĩ đến cảm giác của con khi ngày đó đến không? Có thể chúng sẽ cảm thấy bàng hoàng, không nơi nương tựa… Bởi vậy, thà để trẻ "khổ trước sướng sau" còn hơn là để chúng phải hoang mang; cũng giống như việc ban đầu cho trẻ trải qua chông gai rồi buông tay để trẻ có thể vững bước trên

con đường bằng phẳng về sau.

Ví dụ thực tế

Đồng năm nay 11 tuổi, từ nhỏ cậu đã được cha mẹ hết sức nuông chiều, bao bọc, không bao giờ phải vào làm bất cứ việc gì. Nhiệm vụ của cậu chỉ có học và học. Vì vậy mà đến giờ, Đồng vẫn không biết làm gì, cho dù mẹ có luôn miệng nhắc nhở, cậu cũng không bao giờ động tay vào làm. Quần áo của Đồng hàng ngày đều do mẹ giặt.

Một hôm, cha mẹ Đồng phải tăng ca. Trước khi đi, mẹ đã chuẩn bị một ít đồ ăn, đồng thời dặn Đồng đến trưa hâm nóng lên rồi ăn. Điều này quả là khó

khăn với Đồng, nhưng cậu chẳng còn sự lựa chọn nào khác. Nửa ngày đã trôi qua, Đồng chuẩn bị đi hâm nóng đồ ăn mà mẹ đã chuẩn bị cho. Cậu chưa bao giờ nấu nướng, cứ nghĩ phải tự tay làm đồ ăn là cậu lại thấy sợi hãi. Vào bếp, Đồng mới phát hiện mình không biết bật bếp gas. Vật vã suốt cả tiếng đồng hồ, khó khăn lắm Đồng mới bật được bếp lên.

Sau một hồi luống cuống, cuối cùng Đồng cũng hâm nóng được thức ăn, cậu tiện tay tắt bếp gas đi, vui vẻ đi ăn cơm. Mới ăn được một nửa thì đột nhiên cậu phát hiện trong bếp có tiếng ào ào, vào xem mới hay vòi nước quên chưa khóa, cả căn bếp lênh láng trong nước. Đồng sợ quá khóc òa lên. Đúng lúc ấy thì có

tiếng chuông cửa, Đồng vội ra mở cửa thì thấy mẹ về. Mẹ nhìn căn bếp đầy nước, vội bảo Đồng đi lấy giẻ lau nhà. Hai mẹ con hì hục mất nửa tiếng đồng hồ mới lau sạch được nước ở bếp. Sau chuyện lần này, cha mẹ không còn chiều chuộng Đồng nữa, thường ngày không có việc gì, mẹ thường bảo Đồng làm một số việc nhà đơn giản, đồng thời dạy cho cậu một số kiến thức cuộc sống đơn giản.

Ba tháng đã trôi qua, lần này cha mẹ Đồng lại phải tăng ca. Lúc cha mẹ hỏi Đồng có thể tự chăm sóc bản thân không, cậu cúi đầu không nói gì. Cha liền nói: "Con à, con cũng không còn nhỏ nữa, nên học cách tự chăm sóc bản thân. Cha mẹ không thể ở cạnh con cả đời, con phải

học cách tự lo liệu việc của mình đi, con hiểu không?”.

“Nhưng mà… Nhưng mà… con hơi sợ!”, Đồng ấp úng.

“Có gì đáng sợ đâu, cha tin con có thể chăm sóc bản thân mình, thậm chí có thể làm rất tốt, con có tự tin thử một lần không?”, cha cao giọng nói.

“Dạ được ạ, nhưng cha mẹ phải hứa với con một chuyện, buổi tối phải gọi điện cho con đấy!”, Đồng ngẩng đầu nói.

“Chuyện này đương nhiên không thành vấn đề, vậy nhé!”.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Tục ngữ có câu "Yêu cho roi cho vọt, ghét cho ngọt cho bùi". Đối với trẻ, yêu thương quá đáng chính là hại trẻ. Là cha mẹ, ai cũng mong muốn con mình khôn lớn thành người, nhưng cha mẹ lại không bao giờ muốn con phải chịu đựng quá nhiều gian khổ, vất vả. Cũng giống như bé Đồng trong câu chuyện trên, 11 tuổi mà vẫn dựa dẫm vào cha mẹ, vừa mới rời cha mẹ ra một chút đã suýt nữa gây ra "họa". Kì thực, đây chính là kết quả của việc nuông chiều thái quá. Trong cuộc sống hiện nay, có không ít trường hợp như thế này.

Dưới đây là một vài lời khuyên cho cha

mẹ:

Thứ nhất: bồi dưỡng ý thức lao động cho trẻ

Lao động là con đường ngắn nhất để bồi dưỡng tính tự lập và tính cạnh tranh cho con người. Nên để trẻ hiểu rằng, chỉ có lao động mới có thu hoạch; chỉ có nỗ lực mới có thành công. Thông qua lao động (ví dụ: trẻ 3 tuổi có thể tự đi giày, thắt dây giày, rửa mặt, rửa tay…), cộng thêm với sự giáo dục kịp thời sẽ khiến trẻ hình thành ý thức lao động ngay từ nhỏ.

Thứ hai: Xây dựng niềm tin tất thắng cho trẻ

Một đặc điểm lớn của những nhân tài sáng tạo là sự tự tin. Điểm mấu chốt bồi dưỡng nên ý thức cạnh tranh cho trẻ là ở việc đào tạo niềm tin tất thắng cho chúng. Trong lao động hàng ngày hoặc trong các trò chơi, nên để trẻ cảm nhận niềm vui của sự thành công. Đối với những nhược điểm của trẻ, cha mẹ không nên phê bình, càng không được cười nhạo, tuyệt đối không được để trẻ thất vọng về bản thân. Vì như thế, trẻ sẽ rất dễ dàng nảy sinh sự tự ti và tâm lí chống đối cha mẹ.

Thứ ba: Để trẻ tự quyết định

Tự quyết định là một phương diện quan trọng để đào tạo nên tính độc lập cho trẻ.

Việc của trẻ nên để trẻ tự suy nghĩ, tự quyết định. Đặt đồ chơi ở đâu? Chơi với ai? Chơi cái gì? Những chuyện này là của trẻ, cha mẹ không cần phải can thiệp, nên để trẻ tự suy nghĩ, tìm cách và đưa ra quyết định. Cha mẹ có thể phân tích, hướng dẫn trẻ nhưng không được can thiệp, không nên làm thay hoặc quyết định thay.

Đổi cách nói 19 Con à, suy nghĩ của con tuyệt lắm, cha mẹ ủng hộ con!

Cha mẹ thường nói: con lại phá phách cái gì đấy? mau thu dọn đi!

Cha mẹ nên cho phép trẻ tự do tìm hiểu và nghiên cứu, nếu bạn thường xuyên nói

"không" hoặc "không được động vào", thì trẻ sẽ mất đi dũng khí và nhiệt tình tìm hiểu, thậm chí trẻ còn nghĩ tò mò là một điều không tốt. Trái lại, nếu thay đổi không khí gia đình, để trẻ tự do tìm hiểu, như vậy tinh thần sáng tạo của trẻ sẽ được phát huy tối đa.

Ví dụ thực tế

Dương năm nay 12 tuổi, là học sinh lớp sáu. Cậu bé không bao giờ chủ động trong học hành, luôn phải có sự giám sát, đốc thúc của người khác. Thường ngày chơi đùa cùng bạn bè, cậu cũng là người đi theo sau các bạn khác. Cô giáo nhận xét về Dương là: "Không có hứng thú với mọi người, mọi việc, khá lạnh lùng,

lúc được hỏi thì không bao giờ trả lời…”. Vì điều này mà cha mẹ Dương cảm thấy rất lo lắng, không biết nên làm thế nào để thay đổi con.

Một hôm, mẹ Dương về nhà, mở cửa ra thì nghe thấy trong bếp có tiếng cốc vỡ. Mẹ vội vàng chạy vào bếp, nhìn thấy Dương đang cầm chổi, luống cuống thu dọn, trên nền nhà toàn là mảnh vỡ, nước lênh láng khắp sàn nhà, quả trứng gà vỡ tan nằm dưới đất. Nhìn đống hỗn độn, mẹ liền hỏi: “Con đang làm gì thế? Đói rồi à?”. Nhìn thấy mẹ vào, Dương rụt rè nói: “Không ạ, con sợ bị mẹ mắng nên mới cuống quá làm vỡ…”.

Mẹ tỉ mỉ hỏi han, Dương mới thú nhận

rằng, cậu vừa đọc một quyển sách có viết: Đổ đầy cốc nước, cầm một quả trứng gà cho vào trong cốc, sau đó cho một chút muối ăn vào trong cốc nước, dùng đũa quấy lên, ban đầu quả trứng sẽ chìm xuống đáy, nhưng sau đó sẽ từ từ nổi lên. Vì tò mò muốn xem sách viết có đúng không nên Dương đã làm theo. Nghe con nói xong, mẹ Dương cười xòa: “Mẹ hiểu rồi, hóa ra con đang làm thí nghiệm ‘trứng gà nổi’ chứ gì? Suy nghĩ của con rất tuyệt, mẹ ủng hộ con! Giờ chúng ta làm lại một lần nữa nhé!”.

Nghe mẹ nói vậy, Dương vui lắm. Cùng với lượng muối cho vào tăng lên, quả trứng gà nổi dần lên mặt nước, Dương vui vẻ reo lên: “Nổi lên rồi, nổi lên rồi

mẹ ơi!”. Mẹ liền giảng cho Dương nghe nguyên lí sau khi cho muối vào nước, sức nổi sẽ tăng lên. Mẹ còn nói, khi cho bất cứ chất gì hoa tan vào nước đều khiến cho sức nổi tăng lên. Kể từ đó về sau, hai mẹ con Dương thường xuyên tự tay làm những cuộc thí nghiệm nhỏ như thế.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Cha mẹ thường cho rằng nhiệm vụ của con cái chỉ là học tập. Điều tồi tệ là: bạn đang tưởng con mình là một cái thùng rỗng, cho cái gì thì đựng cái nấy, trẻ là một tờ giấy trắng, vẽ cái gì thì hiện cái nấy. Vì vậy mà cha mẹ đã quên mất rằng trẻ là một cá thể có cá tính, có tư duy, có

chủ kiến.

Edison chưa từng học trường đại học nào. Hồi tiểu học, ông cũng chỉ được đi học trong ba tháng. Cô giáo của Edison cũng chính là mẹ của ông - Nancy. Nancy thấy Edison thực sự yêu thích vật lí, hóa học liền mua cho con một cuốn “Khoa học của Parker”, đó là cuốn sách nổi tiếng thời ấy, trong đó giảng giải rất nhiều về các thí nghiệm vật lí và hóa học, có lời tóm tắt ngắn gọn và hình ảnh minh họa tường tận. Edison càng đọc càng say sưa, tất cả những thí nghiệm có thể làm được, ông đều làm thử, làm cho đến khi thành công mới thôi.

Sự miệt mài, không quản ngại gian khổ

của Edison đã giúp ông đạt đến đỉnh cao của sự nghiệp, phát minh ra đèn điện, phát minh ra máy quay đĩa, máy chiếu phim… hoàn thành hơn 1.300 phát minh nổi tiếng khắp thế giới, khiến mọi người phải nể phục.

Cha mẹ nên cổ vũ và khen ngợi những suy nghĩ có tính sáng tạo của trẻ, cố gắng để trẻ cảm nhận niềm vui của sự thành công, nâng cao sự tự tin. Sự khích lệ của cha mẹ không chỉ giúp bồi dưỡng tinh thần sáng tạo mà còn có thể rèn luyện khả năng thực hành, tôi luyện tính nhẫn nại và khả năng đối mặt với khó khăn cho trẻ.

Từ đó có thể thấy, bồi dưỡng tính sáng tạo cho trẻ là cực kì quan trọng, dưới

đây là một vài lời khuyên dành cho cha mẹ.

Thứ nhất: bảo vệ và khơi gợi sự hiếu kì của trẻ

Hiếu kì là một trong những đặc điểm ở trẻ, là động lực để tìm hiểu kiến thức kì bí. Trẻ càng tò mò thì sức tưởng tượng càng phong phú, tính sáng tạo càng cao. Trẻ con hiếu kì với rất nhiều sự vật, sự việc, chuyện gì cũng muốn tìm hiểu cho ra ngọn ngành: Tại sao đèn pin lại phát sáng? Tại sao con người lại dự báo được thời tiết? Vì muốn tìm hiểu cho rõ nên có thể trẻ sẽ tháo tung cái đèn pin ra, cha mẹ tuyệt đối đừng trách mắng hay ngăn cấm trẻ. Thường ngày trẻ hay

nghịch cái nọ, phá cái kia, thực chất chỉ là chúng đang tìm hiểu mà thôi. Tò mò là động lực của sự tìm hiểu, tính sáng tạo.

Thứ hai: Để trẻ có tư duy sáng tạo

Cha mẹ khi dạy bảo trẻ nên khơi gợi hứng thú học hỏi và tìm hiểu cho trẻ. Cha mẹ phải buông tay để trẻ có thể làm những việc trong khả năng của chúng, cho trẻ cảm nhận sự tự do. Cho dù trẻ có làm sai cũng không nên mắng mỏ, để trẻ không cảm thấy sợ hãi sự thất bại, dũng cảm tiến lên phía trước.

Thứ ba: Thường xuyên giao lưu với con

Cha mẹ có thể kể cho trẻ nghe những câu chuyện hay rồi cùng trẻ thảo luận về những tình tiết thú vị trong truyện. Não bộ của trẻ như một cái máy thu âm, nếu bạn chú ý dạy trẻ ngôn ngữ và tư duy, để trẻ lắng nghe câu chuyện, thảo luận về các tình tiết truyện… thì khả năng phân tích, tư duy và biểu đạt của trẻ sẽ tiến bộ rất nhanh.

Đổi cách nói 20 Cha mẹ tin con có thể tự giải quyết vấn đề này!

Cha mẹ thường nói: Để mẹ giúp con!

Khi bạn nhìn thấy đứa con hai tuổi vụng về bón thìa cháo lên tận mũi, chắc chắn bạn sẽ không nén được lòng mình và liền

chạy đến bón cho con ăn. Khi bạn nhìn thấy đứa con 4 tuổi hì hục toát mồ hôi hột mà không xếp xong tòa lâu đài bằng gỗ, bạn lại chạy đến giúp con… Khi bạn biết con mình bị đứa trẻ khác bắt nạt, bạn lại lập tức lao đến bảo vệ cho con… Nhưng bạn có biết không? Những hành động đó của bạn chính là đang cướp đi cơ hội để trẻ tự giải quyết vấn đề đấy! Cha mẹ nên để trẻ nhận thức được khả năng của mình, để chúng thấy được chúng có thể làm gì, chúng không cần giúp đỡ, có thể tự giải quyết vấn đề. Lúc đó bạn sẽ nhận ra rằng, con mình hoàn toàn có thể đối phó được với những vấn đề chúng gặp phải, chúng có thể tự giải quyết tốt vấn đề.

Ví dụ thực tế

Hân năm nay vào lớp một, ngày đầu tiên đi học con đã bị bạn đánh ba lần. Mẹ Hân cũng là giáo viên ở trường tiểu học ấy, mỗi lần bị đánh, Hân đều chạy vào văn phòng mẹ khóc lóc. Mẹ nhìn con gái khóc lóc, trong lòng không khỏi xót xa, nhưng vì muốn

con gái tự giải quyết vấn đề nên mẹ nói: "Mặc dù mẹ và con ở cùng một trường, nhưng mẹ không thể ra mặt giúp con được, bởi vì mẹ và con không thể nào ở mãi cùng một trường, con phải tự mình giải quyết vấn đề này, con có thể nói với cô giáo hoặc tránh xa bạn ấy ra, hoặc ngăn chặn bạn ấy... nói chung là con phải

nghĩ cách để bạn ấy không đánh con nữa!”. Vài ngày sau đó, mẹ nhìn thấy trên áo Hân toàn là vết mực do bị bạn học vẩy vào, mẹ vẫn cố gắng không can thiệp. Một hôm, Hân không chịu được nữa, đã lấy hết dũng cảm mách với cô giáo. Lúc Hân vui vẻ kể cho mẹ nghe chuyện cô giáo đã cảnh cáo và phạt các bạn đó như thế nào, mẹ cảm thấy mừng thầm vì con mình đã tự giải quyết được vấn đề. Mẹ ôm Hân vào lòng: “Mẹ đã tin con nhất định sẽ giải quyết được vấn đề mà!”.

Kể từ đó về sau, Hân bắt đầu hình thành thói quen tự giải quyết vấn đề của mình.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Để trẻ tự giải quyết vấn đề của mình sẽ khiến trẻ trở nên tích cực hơn. Do vậy, cha mẹ không nên sốt sắng giúp đỡ con giải quyết mỗi khi xảy ra vấn đề gì đó. Cha mẹ nên cổ vũ trẻ, để trẻ hiểu rõ xảy ra vấn đề gì thì phải tự mình giải quyết. Như vậy, mỗi khi gặp phải chuyện tương tự sau này, trẻ sẽ không đến nhờ cha mẹ giúp đỡ nữa, ngược lại sẽ chủ động tìm cách giải quyết. Cứ như vậy, dần dần trẻ sẽ cảm thấy hứng thú với việc tự giải quyết vấn đề và kiên trì đến cùng.

Trong quá trình tự giải quyết vấn đề, có thể thúc đẩy sự phát triển khả năng ngôn ngữ, tư duy, vận động, quan hệ xã hội… cho trẻ. Bên cạnh đó, còn có thể tăng

cường sự tự tin, thông qua sự rèn luyện và giao lưu để thúc đẩy sự phát triển về mặt xã hội ở trẻ. Sớm muộn gì trẻ cũng phải tự đối mặt với những vấn đề của bản thân, đối mặt với cuộc đời, nếu không có khả năng thích ứng cao, không biết tư duy, không có dũng khí làm... thì trẻ không thể tiến bộ và thành công, sẽ bị xã hội đào thải. Hơn nữa, có rất nhiều vấn đề mà cha mẹ không thể làm thay con cái được.

Do vậy, đề nghị tất cả bậc cha mẹ nên tin tưởng con cái, tin rằng chúng có thể tự tìm ra cách giải quyết vấn đề của mình. Ai cũng có quyền được quyết định cuộc sống của mình, nếu cha mẹ thật sự lo lắng cho trẻ, nên để trẻ có khoảng không

gian riêng của, không nên can thiệp quá nhiều vào cuộc sống của chúng, để trẻ có thể tự suy nghĩ, hưởng thụ, xây dựng nên thế giới của mình. Những trẻ không có cơ hội tư duy và thực tiễn thì không bao giờ có thể trưởng thành.

Nếu cha mẹ muốn con có thể tự giải quyết vấn đề của mình cần chú ý đến các mặt sau:

Thứ nhất: Dạy cho trẻ ngôn ngữ để giải quyết vấn đề

Với trẻ từ 4 tuổi trở lên, có thể dạy chúng một số từ cơ bản như: Đúng/sai; và/ hoặc; có một chút/ toàn bộ; trước/ sau; hiện tại/sau này; giống nhau/ không

giống nhau… những từ này sẽ có ích rất nhiều cho trẻ. Chẳng hạn, một bà mẹ nói chuyện với con gái như sau:

Mẹ: Con định tập đàn trước hay sau khi ăn cơm? Con gái: Trước khi ăn cơm ạ.

Mẹ: Ờ, thế thì tốt!

Từ "trước" và "sau" ở đây đã tạo ra hai sự lựa chọn cho trẻ, để trẻ tự suy nghĩ, tự lựa chọn, tự quyết định. Vận dụng những từ này càng nhiều thì khả năng xử lí tình huống của trẻ càng cao, kĩ năng giải quyết vấn đề càng nhanh nhạy.

Thứ hai: huấn luyện khả năng tư duy giải quyết vấn đề cho trẻ

Một bà mẹ đã hỏi con trai của mình rằng: Ném một quả trứng gà từ tầng ba xuống, làm thế nào để trứng không bị vỡ? Câu hỏi này không quá khó, cũng không có câu trả lời cụ thể. Mục đích của người mẹ khi đưa ra câu hỏi này là kích thích tư duy giải quyết vấn đề của trẻ. Mỗi người mẹ đều có thể mô phỏng cách này, thường xuyên đặt ra những câu hỏi như thế để khơi gợi suy nghĩ của trẻ. Ví dụ: Bạn Nam rất thích nhảy nhưng vì béo nên không được chọn, bạn ấy phải làm sao? Bạn Dương bị bạn khác bắt nạt nên sợ đi học, phải làm thế nào?... Cổ vũ trẻ đưa ra ý kiến của mình, cho dù ý kiến ấy có ngốc nghếch đến đâu, cha mẹ cũng không nên cười nhạo bé. Sau đó, cùng trẻ thảo

luận về một số ý kiến. Có thể để trẻ cùng thảo luận với bạn bè, chọn ra một ý hay nhất cho mọi người. Nếu lặp đi lặp lại kiểu huấn luyện này, khi phải đối mặt với vấn đề, trẻ sẽ cố gắng để tìm ra cách giải quyết, từ đó sẽ trở nên linh hoạt, nhanh nhẹn và có tính sáng tạo hơn.

Thứ ba: Tạo điều kiện cho trẻ rèn luyện khả năng tự giải quyết vấn đề

Nâng cao khả năng tự giải quyết vấn đề cho trẻ không chỉ bằng lời nói. Một chuyên gia nghiên cứu tâm lí người Mỹ đã cho biết, trẻ có thể giải quyết vấn đề thành công hay không phụ thuộc phần nhiều vào kinh nghiệm mà chúng có chứ không phải sự thông minh của chúng. Cha

mẹ có thể tạo ra những cơ hội cho trẻ phát huy sức sáng tạo của mình, bao gồm đặt ra những thử thách để trẻ có cơ hội rèn luyện thường xuyên hơn và thu được nhiều kinh nghiệm hơn. Ví dụ: Bảo trẻ tự đi ra quầy sách báo mua báo, xem trẻ thể hiện như thế nào; cố ý đến đón trẻ muộn một chút xem trẻ làm thế nào? Có một phụ huynh đã làm điều này rất tốt. Người cha này giao cho con trai việc "liên hệ" của gia đình: gọi điện cho cửa hàng gas, gọi điện cho cửa hàng ăn, liên hệ với bên chuyển phát nhanh, tìm người sửa đường cống… Bạn đừng coi thường việc gọi điện thoại liên hệ như thế này. Qua những việc như thế, trẻ không những rèn luyện được khả năng giao tiếp với mọi người mà còn tăng cường khả năng ứng

phó với các tình huống phức tạp.

Đổi cách nói 21 Con à, nhất định phải kiên cường!

Cha mẹ thường nói: Con à, thế này vất vả lắm, con không chịu nổi đâu, chúng ta bỏ cuộc thôi!

Phần lớn những đứa trẻ tự ti thường hay cô lập, hướng nội, không hòa đồng với đám đông, ít chơi với các bạn xung quanh. Bởi vì thiếu đi sự giao lưu, nên tâm lí trẻ dễ phát triển theo hướng lệch lạc. Hãy để trẻ tiếp xúc nhiều với những người xung quanh, kết giao bạn bè, cảm nhận niềm vui, nỗi buồn của người khác... từ đó làm phong phú thêm kinh

nghiệm sống của bản thân, tăng cường lòng dũng cảm, vượt ra khỏi vực sâu của sự tự ti… Thông qua giao lưu tăng cường tình bạn, tình cảm... bản thân trẻ sẽ trở nên cởi mở, tự tin hơn…

Ví dụ thực tế

Indira là mẹ của thủ tướng Rajiv, cũng là nữ thủ tướng đầu tiên của Ấn Độ. Cha của Indira cũng từng là thủ tướng của Ấn Độ. Có thể bởi vì công việc của cha quá bận rộn nên tuổi thơ của Indira chỉ toàn là sự cô độc và bất an. Vì vậy, sau khi có con, bà đã quyết tâm sẽ dành đủ thời gian để ở bên cạnh, chăm sóc và yêu thương con.

Sau khi Indira trở thành thủ tướng, dù bận đến đâu, bà vẫn bớt chút thời gian chơi đùa cùng hai con trai. Rajiv lúc nhỏ tính tình hướng nội, ít nói, rất rụt rè. Lúc Rajiv được ba tuổi, cả nhà Indira chuyển sang nơi ở mới. Điều này đáng ra phải vui mừng, nhưng Rajiv lại cảm thấy không thể thích nghi đươc với nơi ở mới, cậu khóc lóc ầm ĩ, tỏ ý muốn chống lại môi trường xa lạ này. Indira dẫn Rajiv ra một bể phun nước ở vườn hoa, dùng mọi sự vật ở trong vườn hoa để thu hút sự chú ý của cậu bé, giúp cậu quên đi những bực dọc và dần thích nghi với nơi ở mới.

Rajiv lớn dần, Indira luôn hi vọng con trai có thể kiên cường, và bà cũng luôn giáo dục con mình như vậy. Năm Rajiv

được 12 tuổi, cậu bé bị ốm nên cần phải phẫu thuật. Bác sĩ của Rajive lo cậu bé sẽ cảm thấy sợ hãi, nên đã giả vờ an ủi cậu rằng cuộc phẫu thuật rất đơn giản, không hề đau đớn. Indira lại cho rằng Rajiv đã 12 tuổi rồi, đã hiểu chuyện, bà nói thẳng với con trai: "Con à, con sẽ trải qua một cuộc phẫu thuật hết sức đau đớn, nỗi đau sẽ kéo dài trong vài ngày sau phẫu thuật, cũng không ai có thể đau đớn thay con, con phải chuẩn bị sẵn sàng về tâm lí, phải kiên cường đối mặt. Là một người đàn ông, khi đối mặt với khó khăn và đau khổ, không nên khóc lóc hay than vãn, vì điều đó không có lợi cho bản thân, thậm chí còn khiến con càng đau khổ hơn. Con có muốn chấp nhận cuộc phẫu thuật để hồi phục sức khỏe

như ban đầu không?".

Rajiv nghe mẹ nói vậy liền gật đầu, dũng cảm vượt qua cuộc phẫu thuật này, không hề khóc, cũng không hề than thở, kiên cường chấp nhận mọi nỗi đau đớn.

Chính vì chuyện nhỏ này mà Rajiv đã hiểu ra, đối với bất cứ nỗi đau nào, dũng cảm chịu đựng là phương pháp duy nhất, khóc lóc hay oán thán không thể làm giảm bớt nỗi đau. Cậu dần trở nên kiên cường. Sau khi Indira bị mưu sát, Rakjiv đã phải chịu đựng nỗi đau vô cùng to lớn về tinh thần, nhưng vẫn cố gắng vượt qua, dũng cảm đứng ra, lấy lợi ích của quốc gia làm trọng, quyết đoán dập tắt cuộc phản loạn, ổn định tình hình trong

nước, giành được sự tin tưởng của nhân dân. Ngày 31 tháng 12 năm 1984, Rajiv đã trở thành thủ tướng của Ấn Độ.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Rất nhiều phụ huynh cho rằng, mọi lỗi lầm của trẻ con đều có thể tha thứ, thế nên luôn thuận theo ý muốn của trẻ, bỏ qua những khuyết điểm của chúng, thay trẻ làm hết mọi việc… Thực ra, sự bảo vệ quá mức này khiến trẻ nảy sinh tâm lí dựa dẫm thái quá.

Là bậc cha mẹ mẫu mực nên bảo vệ và quan tâm con cái nhưng tuyệt đối không được nuông chiều và dung túng trẻ, không được để trẻ nảy sinh cảm giác phụ

thuộc. Những đứa trẻ quá phụ thuộc vào cha mẹ thường không có tính kiên cường; sau khi trưởng thành, bước vào xã hội thường dễ dàng gục ngã trước những khó khăn hay trắc trở trước mắt. Vì vậy, cha mẹ cần ý thức được rằng, ý chí kiên cường vô cùng quan trọng với sự trưởng thành của trẻ.

Để bồi dưỡng ý chí kiên cường cho trẻ, cha mẹ cần chú ý những điểm sau:

Thứ nhất: Tạo cho trẻ nhiều cơ hội thử nghiệm

Cha mẹ cần cố gắng hết sức để trẻ có cơ hội hoạt động độc lập, khi trẻ gặp phải khó khăn, trở ngại, thử để trẻ tự giải

quyết.

Khi trẻ đạt được mục tiêu, trẻ sẽ cảm thấy hài lòng với những gì mình khó khăn mới đạt được, vì điều này mà cảm thấy hãnh diện, từ đó tăng cường dũng cảm đối mặt với khó khăn và có quyết tâm không bỏ cuộc khi chưa đạt được mục tiêu.

Thứ hai: Để trẻ tiếp xúc với bạn bè, rèn luyện bản thân

Các nhà tâm lí đã chỉ ra rằng, tính cách của trẻ được biểu hiện rất rõ ràng trong trò chơi và cuộc sống hàng ngày, đây cũng là con đường ngắn nhất để uốn nắn tính cách cho trẻ. Bắt chước là một đặc

điểm nổi bật của trẻ con, cha mẹ nên để những đứa trẻ nhút nhát chơi với những đứa trẻ mạnh dạn, để trẻ chơi những trò chơi mà bình thường trẻ không dám chơi.

Thứ ba: Tôn trọng con, không bóc mẽ con trước mặt nhiều người

Thông thường, những đứa trẻ yếu đuối luôn có tính cách hướng nội, tình cảm tương đối bi lụy, cha mẹ cần đặc biệt chú ý bảo vệ sự tự tôn của trẻ, nếu cố tình bóc mẽ trẻ trước mặt đám đông vô tình đã đánh vào điểm yếu và làm trẻ bị tổn thương.

Thứ tư: Để trẻ mạnh dạn nói rằng: "Phải làm được việc này"

Trước tiên, cha mẹ không nên đánh mắng, ép trẻ phải nói. Thứ hai, có thể rủ một số trẻ cùng lứa tuổi với con mình để tiến hành trò chơi. Lúc này, cha mẹ có thể đứng ở ngoài hướng dẫn hoặc tránh đi nơi khác, để trẻ có không gian tự do phát huy khả năng. Nếu điều kiện cho phép, cha mẹ có thể thường xuyên dẫn bé đi dã ngoại, cổ vũ trẻ thoải mái hoạt động.

CHƯƠNG 4 ĐỂ TRẺ YÊU HỌC TẬP

Mặc dù mọi môn học và thành tích đều có mối quan hệ nhất định với trí tuệ, nhưng trên thực tế, thành tích học tập tốt hay xấu đều có liên hệ mật thiết đến thói quen học tập. Thói quen học tập tốt tạo ra phẩm chất tốt, phẩm chất tốt sẽ có lợi cho chuyện tiến bộ trong học tập. Vì vậy, cha mẹ cần chú ý bồi dưỡng thói quen học tập đúng đắn cho con cái.

Đổi cách nói 22 Con à, Con phải tin mình nhất định sẽ làm được!

Cha mẹ thường nói: Học tập là cho mình, sao con không chịu cố gắng nhỉ?

Nếu như con bạn thiếu thói quen chủ động trong học tập, bạn nên xem xét lại phương pháp giáo dục của mình. Thường ngày, có thể bạn không có thời gian dạy con học, hoặc không thể đọc sách cùng con, nhưng bạn không thể bỏ qua việc đào tạo khả năng chủ động học tập cho chúng.

Ví dụ thực tế

Mẹ Vĩ bị cô giáo chủ nhiệm mời đến

trường, vẫn là vấn đề cũ: việc học tập của Vĩ. Kì thực, lúc mới lên tiểu học, thành tích học tập của Vĩ cũng không tồi, thường xuyên được mang giấy khen về nhà. Nhưng dần dần Vĩ đã thay đổi, làm bài tập lung tung cả, đặc biệt là năm lớp bốn, cậu còn thường xuyên bị cô giáo mời phụ huynh đến gặp. Ban đầu, mẹ còn kiên nhẫn giảng giải cho Vĩ, nhưng chỉ được vài ngày đầu, sau đâu lại vào đấy. Cuối cùng, mẹ đành dùng đến biện pháp này:

Mẹ đặt một cái bàn nhỏ bên cạnh giường của Vĩ, trên góc bàn bên trái có dán rất nhiều tờ giấy ghi: "Con à, con phải tin nhất định

mình sẽ làm được", chỉ cần ngẩng đầu lên là Vĩ nhìn thấy. Thế là cứ mỗi lần Vĩ không muốn làm bài tập, ngẩng đầu lên nhìn thấy dòng chữ ấy là cậu lại cố gắng làm cho xong.

Thỉnh thoảng, mẹ lại đến trước mặt con trai nói: "Con à, mẹ tin chắc chắn con sẽ làm tốt bài tập. Con là một đứa trẻ ngoan, không cần mẹ phải lo lắng!".

Dưới sự cổ vũ âm thầm của mẹ, Vĩ đã hình thành thói quen chủ động trong chuyện học hành.

Để bồi dưỡng khả năng học tập cho con, cha mẹ Vĩ thường xuyên cùng ngồi thảo luận bài khó với con trai, cùng chia sẻ

những niềm vui trong học tập. Cứ như thế, trong gia đình, Vĩ trở thành nhân vật chính trong chuyện học tập, cha mẹ trở thành bạn học, bạn tri kỉ, trở thành cột trụ tinh thần vững chãi cho Vĩ.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Thói quen tự chủ trong học tập không chỉ có lợi cho trẻ mà còn có thể giảm nhẹ gánh nặng cho cha mẹ, do vậy, các bậc phụ huynh cần chú ý bồi dưỡng thói quen tự chủ trong học tập cho con:

Thứ nhất: Khi trẻ làm bài tập, cha mẹ hạn chế tối đa làm phiền trẻ, càng không nên đứng bên cạnh nhìn, mắng mỏ trẻ làm chưa đúng

Nếu cha mẹ muốn biết trẻ làm bài tập như thế nào, có thể quan sát tinh thần và vở bài tập của trẻ. Nếu trẻ viết ngoáy, chứng tỏ trẻ không nghiêm túc làm bài, cha mẹ cần nhắc nhở. Ngoài ra, nếu trẻ không chuyên tâm làm bài tập, lúc làm cái này, một lúc lại chuyển sang làm cái kia, cha mẹ nhất định phải ngăn chặn, đồng thời nói với trẻ rằng: Khi làm bài tập phải chuyên tâm, những việc như gọt bút chì, bơm mực… phải hoàn thành trước khi làm bài tập.

Thứ hai: Tạo môi trường học tập, cùng học với trẻ

Ví dụ, cha mẹ yêu học tập, thường nói

chuyện về tầm quan trọng của học tập, mua cho trẻ những cuốn sách có ích cho việc học… những việc này đều có ảnh hưởng đến nhiệt tình học tập của trẻ, từ đó hình thành thói quen tốt cho việc chủ động trong học tập.

Thứ ba: Trong quá trình bồi dưỡng thói quen chủ động học tập, cha mẹ còn nên dạy trẻ khi gặp vấn đề mình không biết thì phải hỏi ngay

Khi trẻ gặp phải vấn đề không hiểu, cha mẹ không nên trách mắng trẻ mà nên kiên nhẫn giảng giải, phân tích nguyên nhân, sau đó tích cực hướng dẫn, gợi ý, giúp trẻ suy nghĩ giải quyết vấn đề. Nghiêm cấm nôn nóng, bỏ mặc trẻ tự tìm hiểu.

Đồng thời, cha mẹ cần hướng dẫn trẻ hình thành thói quen: có vấn đề gì không biết là phải hỏi ngay, ghi chép lại những vấn đề còn thắc mắc lại để tiện hỏi giáo viên hoặc bạn học…

Đổi cách nói 23 Dạo này con viết nhanh thật đấy!

Cha mẹ thường nói: Viết có mấy chữ thôi mà chậm như rùa, thế này thì làm được cái gì!

Rất nhiều vấn đề của trẻ còn tồn tại là do cách nói của người lớn chưa đúng. Trẻ con viết chữ chậm tưởng là vấn đề nhỏ nhưng thực ra cha mẹ không nên coi thường. Tốc độ viết chậm, đáng lẽ làm

bài tập chỉ mất nửa tiếng là xong, nhưng trẻ lại mất hai tiếng đồng hồ mới hoàn thành, từ sáng đến tối chỉ biết làm bài tập, đầu óc nặng nề, không có thời gian để nghỉ ngơi, ảnh hưởng đến sự phát triển tâm sinh lí của trẻ. Vì tốc độ viết chậm nên trẻ không có nhiều thời gian rảnh rỗi để vui chơi, kết bạn, cũng không có thời gian để học thêm ở ngoài, gặp phải sự hạn chế về mặt nhận thức và cá tính.

Ví dụ thực tế

Ngọc năm nay 8 tuổi, khả năng ghi nhớ và phản ứng của cô bé thường ngày không đến nỗi chậm, chỉ có tốc độ viết chữ là vô cùng chậm chạp. Các bạn khác

chỉ mất nửa tiếng là làm xong bài tập, Ngọc lại mất hơn tiếng đồng hồ mới hoàn thành, nhiều lúc cuống Ngọc còn viết sai nữa. Mẹ nói không biết bao nhiêu lần nhưng cô bé vẫn không hề tiến bộ.

Một hôm, mẹ vô tình phát hiện ra rằng: Ngọc viết xong một từ lại phải xóa đi viết lại đến mấy lần. Thế là mẹ đến bên cạnh Ngọc, nói: "Tại sao con cứ xóa liên tục thế? Như thế chẳng phải viết càng chậm hơn sao?". Ngọc bình tĩnh trả lời: "Cô giáo nói viết chữ phải rõ ràng, nét nào ra nét ấy. Nếu con viết không đẹp, ngày mai lên lớp cô giáo lại phê bình con làm bài không nghiêm túc. Con cũng biết mình viết rất chậm, mẹ có thể hướng dẫn con cách nào viết vừa nhanh vừa

đẹp không?". Nghe con nói vậy, mẹ liền khuyên: "Con à, con có thể viết tất cả ra vở, sau đó chữ nào xấu quá thì con tẩy đi viết lại là được mà? Nếu cứ tiếp tục thế này thì con viết một chữ bằng người ta viết ba chữ đấy, vì con xóa đi xóa lại đến ba lần mà. Người ta đều đi chơi cả rồi, con vẫn còn đang phải viết!". "Dạ, con sẽ thử làm theo cách mẹ bảo ạ!", Ngọc vui vẻ nói.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Nhiều trẻ viết chữ rất chậm, cho dù cha mẹ có giục thế nào cũng không nhanh hơn được. Nhiều cha mẹ thấy con mình chưa viết xong liền giục: "Sao con viết chậm thế, người ta viết xong cả rồi kìa! Con

còn làm gì mà chưa xong thế hả?", "Chẳng phải ở nhà mẹ đã bảo con phải viết nhanh lên rồi sao?", "Ai bảo con vừa viết vừa chơi thế, mẹ đánh cho một trận bây giờ!"... nhiều bậc cha mẹ vì nóng tính còn giơ tay lên đánh con. Rõ ràng, đánh mắng không phải là phương pháp hiệu quả. Vậy, là cha mẹ, bạn nên làm gì đây?

Trước tiên, tìm ra nguyên nhân khiến trẻ viết chậm. Có ba nguyên nhân khiến trẻ viết chậm:

Thứ nhất: Trẻ sợ viết xấu sẽ bị cô giáo phê bình, vì vậy không dám viết nhanh

Với những trẻ như thế này, cha mẹ không

nên dùng bạo lực để trừng phạt trẻ, tốt nhất là dùng phương pháp như mẹ Ngọc đã sử dụng.

Thứ hai: Có một số trẻ dùng lực cầm bút quá mạnh, đến mức nét chữ hằn lên vở rất sâu, vì vậy viết rất chậm

Cha mẹ cần nói với trẻ thế này: "Ai mà cầm bút nhẹ nhàng lại viết đẹp chính là người giỏi nhất!".

Thứ ba: nguyên nhân phổ biến khiến trẻ viết chậm đó là phân tán tư tưởng

Một số trẻ cứ viết được vài từ là lại làm việc khác, cha mẹ quát thì mới viết tiếp. Đối với những trẻ như vậy, cha mẹ cần

dặn trẻ: “Viết xong rồi mới được chơi!”. Nhiều khi trẻ nghĩ rằng làm xong bài tập cha mẹ sẽ lại bắt tập đàn hay làm bài tập thêm, vì vậy chúng cứ cố tình kéo dài thời gian. Nếu cha mẹ nói cho trẻ biết, chúng được làm việc tùy thích khi làm xong bài tập, trẻ sẽ tăng tốc độ.

Nếu là hai nguyên nhân đầu, thì cha mẹ không cần phải lo lắng. Trẻ lớn dần đồng nghĩa với vấn đề này sẽ được giải quyết. Nếu có thời gian rảnh, cha mẹ có thể dạy trẻ làm vài món đồ thủ công để rèn luyện tay. Còn với nguyên nhân thứ ba, có thể thay đổi môi trường học tập của trẻ, đặc biệt là khi trẻ viết chữ, không để những thứ thu hút sự chú ý trước mặt trẻ, không nên giục giã (đây cũng là một hình thức

làm phiền) nhưng nên hạn chế thời gian cho trẻ. Thông qua phương pháp này, tốc độ viết chữ của trẻ sẽ tăng lên thấy rõ.

Thực ra để đối phó với vấn đề này, cha mẹ cần chú ý những điều sau:

Thứ nhất: Bồi dưỡng thói quen tập viết

Đối với học sinh lớp một, việc đào tạo thói quen tập viết vô cùng quan trọng. Cha mẹ nên có ý thức rèn luyện cho trẻ, ví dụ: tập trung chú ý khi viết, nhìn rõ rồi mới viết, vừa nghĩ vừa viết, lúc viết không được nhìn ngang nhìn dọc, không làm những việc không liên quan khi đang viết…

Thứ hai: Tập cho bé thói quen viết đúng đắn

Cha mẹ có thể dạy cho bé cách viết chữ đúng đắn, cần chú ý ba điều sau:

(1) Cầm bút đúng cách: Cầm bút đúng hoặc sai cách cũng trực tiếp ảnh hưởng đến tốc độ viết.

(2) Nghĩ xong rồi mới viết: Rất nhiều học sinh tiểu học có thói quen vừa nhìn vừa viết, nhìn được chữ nào viết chữ đó hoặc nhìn được đoạn nào thì viết đoạn đó, làm như vậy thì chữ sẽ xấu mà tốc độ viết lại chậm. Khi trẻ mới đi học có thể để bé vừa nhìn vừa viết, nhưng khi đã

biết viết được một thời gian rồi thì nên rèn luyện cho bé thói quen "nghĩ xong rồi mới viết".

(3) Giữ tâm lý ổn định: Duy trì trạng thái tâm lý tốt khi viết có thể cải thiện được tốc độ viết.

Đổi cách nói 24 Kể cho mẹ nghe câu chuyện trong sách đi, mẹ rất muốn nghe đấy!

Cha mẹ thường nói: Đừng làm phiền mẹ, ra kể cho cha nghe đi!

Thế giới rất rộng lớn, còn trường học thì rất nhỏ, thế giới trong sách vở lại càng nhỏ hơn, mà các em học sinh sau này sẽ

phải đối mặt với một thế giới rộng lớn. Trong giai đoạn là học sinh, trẻ sẽ bắt đầu độc lập tư duy, mở rộng tầm mắt, hình thành nên thói quen đọc sách... những điều này có ảnh hưởng tích cực đến công việc trong tương lai của trẻ. Đọc sách tham khảo là một con đường quan trọng để trẻ bồi dưỡng khả năng đọc sách của mình.

Ví dụ thực tế

Vũ là một cậu bé thông minh, từ nhỏ đã biết ngâm thơ, kể chuyện, lúc học lớp năm còn viết được rất nhiều tác phẩm văn học, cuối cùng, cậu thi đỗ vào khoa Văn của trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn.

Thành tích đáng tự hào mà Vũ có được là nhờ công lao rất lớn từ sự giáo dục của mẹ.

Nghe mẹ kể, lúc nhỏ Vũ là một đứa trẻ rất hiếu kì, ngày nào cũng quấn lấy mẹ hỏi hết cái này đến cái kia, nhiều lúc hỏi những câu khiến mẹ cũng không trả lời được. Về sau, mẹ mua cho Vũ cuốn sách "Bách khoa toàn thư cho trẻ", cuốn sách này đã giúp Vũ giải đáp rất nhiều câu hỏi khó. Dần dần, các thắc mắc của Vũ bắt đầu ít đi, chỉ cần có gì không hiểu là cậu lại chủ động tìm kiếm trong sách. Mẹ vui mừng lắm. Về sau, mẹ còn lên kế hoạch bồi dưỡng khả năng quan sát, miêu tả, biểu đạt bằng miệng cho con trai. Mẹ Vũ

đã mua rất nhiều sách tham khảo cho trẻ em, trong đó đa phần là những cuốn truyện có kèm theo tranh vẽ. Sách để ở nhà, cứ có thời gian là Vũ lại giở ra đọc. Vì muốn tăng cường khả năng ghi nhớ cho con nên cứ cách một thời gian mẹ lại nói với Vũ: "Kể cho mẹ nghe những câu chuyện trong sách đi, mẹ thích nghe lắm!". Vũ nghe thấy mẹ nói vậy, lần nào cũng vui vẻ kể cho mẹ nghe những câu chuyện mà mình đã đọc được trong sách. Cứ như vậy, ngày này qua ngày khác, Vũ dần dần trưởng thành, cậu không chỉ học kiến thức trong ngoài sách vở mà còn tận dụng thời gian để đọc rất nhiều sách tham khảo, làm giàu thêm vốn kiến thức và mở rộng tầm mắt cho bản thân.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Hiện nay, có rất nhiều bậc phụ huynh chỉ cho con đọc sách trong chương trình học mà không cho đọc thêm các loại sách bên ngoài chương trình, nhiều bậc phụ huynh còn đánh mắng con cái vì dám đọc những loại sách này. Các bậc phụ huynh đều nghĩ rằng, con cái dành quá nhiều thời gian cho việc đọc những loại sách tham khảo sẽ ảnh hưởng đến việc học hành, kết quả học tập sẽ giảm sút.

Thực ra, sách tham khảo cũng cần thiết chẳng kém gì sách giáo khoa. Đương nhiên, sách giáo khoa là con đường chủ yếu để trẻ thu nhận kiến thức, nhưng con đường chủ yếu không phải là con đường

duy nhất, sách giáo khoa không thể toàn diện, không thể đề cập đến hết mọi mặt kiến thức được. Vì vậy, trẻ cần phải được bổ sung những kiến thức bên ngoài bằng các con đường khác, mà sách tham khảo chính là trợ thủ đắc lực nhất. Một đứa trẻ chỉ đọc sách giáo khoa mà không đọc sách tham khảo chắc chắn kiến thức sẽ rất hạn hẹp, giống như việc chỉ ăn cơm mà không ăn các loại thức ăn khác, dinh dưỡng không được đầy đủ, đương nhiên gây ra suy dinh dưỡng.

Không thể phủ nhận việc các bậc phụ huynh không cho con đọc sách tham khảo là vì muốn tốt cho con, họ lo lắng đọc những sách đó có thể gây ảnh hưởng đến việc học hành của con. Nhưng một đứa

trẻ mười hai, mười ba tuổi đang ở trong giai đoạn đột phá phát triển trí tuệ, chúng rất tò mò và có nhu cầu tìm hiểu kiến thức rất mãnh liệt. Nếu như cha mẹ ngăn cản, kìm kẹp, không những không nâng cao được ý thức học tập mà trái lại, còn làm mất đi cơ hội học tập của chúng. Sách tham khảo là một thế giới phong phú, bồi dưỡng nên hứng thú học tập của trẻ. Tuy nhiên, đối với các em học sinh cấp một, cấp hai, do chưa trưởng thành nên khả năng phân biệt còn hạn chế, chưa hình thành nên thói quen đọc sách đúng đắn. Điều này cần phải có cha mẹ hướng dẫn, tạo nền tảng để trẻ hình thành thói quen đọc sách đúng đắn. Cha mẹ có thể tham khảo một vài cách sau:

Thứ nhất: Lựa chọn sách đọc thêm dựa trên đặc điểm của trẻ

Cách tốt nhất là cha mẹ và con cái cùng bàn bạc, lựa chọn sách vở, lựa chọn những loại phù hợp để kích thích hứng thú học tập của trẻ. Ví dụ: có thể chọn các cuốn sách kể chuyện về các danh nhân để trẻ noi theo….

Thứ hai: Tôn trọng hứng thú đọc sách của trẻ

Mặc dù cha mẹ cần tôn trọng hứng thú đọc sách của trẻ, nhưng không nên hoàn toàn nghe theo ý thích của chúng, bởi vì khả năng phán đoán và kiểm soát bản thân của trẻ còn hạn chế. Thông thường,

trẻ sẽ lựa chọn những cuốn sách mà mình thích đọc, cha mẹ có thể tôn trọng lựa chọn đó, miễn là không phải những loại sách bạo lực, đồi trụy, kinh dị….

Thứ ba: quy định thời gian đọc sách tham khảo của trẻ

Cha mẹ có thể đưa ra kế hoạch hoặc thời gian cụ thể để trẻ đọc sách bên ngoài. Sau khi trẻ hoàn thành bài tập, cho phép và cổ vũ trẻ đọc sách tham khảo. Ví dụ, quy định với trẻ rằng sau khi tan học, trong thời gian nghỉ ngơi có thể đọc thêm sách tham khảo, nhưng đến giờ học bài nhất định không được đọc sách đó nữa; cũng có thể cân nhắc xem lượng bài tập mà trẻ phải hoàn thành trong ngày hôm ấy

nhiều hay ít để tăng hoặc giảm thời gian đọc sách tham khảo. Chỉ cần trẻ phân chia thời gian hợp lí, việc đọc sách tham khảo sẽ không ảnh hưởng đến chuyện bài vở, ngược lại còn có thể mở mang thêm tầm hiểu biết cho trẻ.

Đổi cách nói 25 Sau này, mỗi ngày con nhớ dạy mẹ một từ mới tiếng anh nhé!

Cha mẹ thường nói: Mỗi ngày con phải học thuộc 15 từ mới, nếu không thì đừng có ăn cơm!

Trẻ học tiếng Anh chủ yếu là học từ mới và một vài câu đơn giản, nên bồi dưỡng hứng thú học tiếng Anh cho trẻ ngay từ lúc chúng mới bắt đầu. Điều này rất có

lợi cho việc học tiếng Anh sau này của trẻ. Cha mẹ có thể tiến hành từ nhiều phương diện để bồi dưỡng hứng thú cho trẻ.

Ví dụ thực tế

Bé Long học bị lệch, thích học toán, thích xem sách Tiếng Việt, thích làm bài tập Tiếng Việt nhưng lại cực kì ghét môn tiếng Anh. Bởi thế, kết quả học tiếng Anh của Long vô cùng thảm hại. Mẹ Long lúc đầu còn tưởng là muốn nâng cao khả năng học tiếng Anh cần làm nhiều bài tập, nhưng về sau mới phát hiện, muốn con học tốt tiếng Anh thì nhất định phải khiến con có hứng thú với môn học này trước đã.

Muốn con hứng thú học tiếng Anh, trước tiên, mẹ cũng phải có hứng thú với tiếng Anh. Thế là vì con trai, mẹ đã giở lại sách tiếng Anh. Đi làm về, cứ rảnh rỗi là mẹ Long lại học ít từ mới, có lúc còn rủ chồng xem những bộ phim phụ đề tiếng Anh. Điều này khiến Long rất ngạc nhiên. Một hôm, Long hỏi mẹ: “Mẹ ơi, sao dạo này mẹ đột nhiên thích tiếng Anh thế?”.

Mẹ Long nói: “Con trai à, công việc của mẹ đòi hỏi phải có tiếng Anh, bây giờ tuần nào cũng phải làm bài kiểm tra tiếng Anh nữa đấy! Sau này mỗi ngày con dạy mẹ một từ mới tiếng Anh nhé!”.

“Từ mới tiếng Anh quan trọng đến thế

sao?”.

“Đương nhiên rồi, hiện giờ rất nhiều người đều học tiếng Anh, trước đây cha mẹ không có điều kiện học như con, nếu không mẹ đã thành chuyên gia tiếng Anh từ lâu rồi. Vì vậy, con nhất định phải biết trân trọng cơ hội, học tập thật tốt, chứ đợi đến lúc cần đến mới học thì sẽ muộn mất!”.

Long nghe mẹ nói mà mặt ngây ra.

Một hôm, Long nghe thấy mẹ gọi: “Con trai ơi, mau qua đây!”. “Sao thế mẹ?”.

“Con mau nói cho mẹ biết từ này đọc thế nào?”, Long đỏ mặt: “Con xin lỗi mẹ, từ

này con cũng không biết, để con tra giúp mẹ nhé!”.

Về sau, Long giúp mẹ tra được từ mới đó, còn cùng với mẹ học thuộc rất nhiều từ mới nữa.

Mấy ngày sau đó, Long rất chăm chỉ hoc tiếng Anh với mẹ, dần dần, cậu cũng có hứng thú với tiếng Anh. Hai mẹ con thỉnh thoảng còn đối thoại với nhau bằng tiếng Anh.

Trong lần kiểm tra gần đây nhất, kết quả kiểm tra của Long tiến bộ vượt bậc. Điều quan trọng nhất là hiện giờ, Long đã biết chủ động học tiếng Anh.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Một số trẻ khi mới bắt đầu học tiếng Anh thường có tâm lí bài xích môn học này. Cha mẹ cần nắm bắt được trạng thái tâm lí của trẻ để khơi gợi tính tích cực cho trẻ, dẫn dắt đúng hướng, tạo ra môi trường học tập nhẹ nhàng, khiến trẻ cảm thấy yêu thích môn tiếng Anh. Tuyệt đối không nên sử dụng phương pháp ép buộc. Khi một đứa trẻ không thích, thậm chí là cực ghét môn học đó mà cha mẹ cứ một mực ép trẻ học thì chúng không những không học được mà còn nảy sinh tâm lí chống đối.

Dưới đây là một số cách mà cha mẹ có thể tham khảo:

Thứ nhất: Cha mẹ cùng học với con

Muốn bồi dưỡng hứng thú học tiếng Anh cho trẻ, cha mẹ có thể học cùng con. Ví dụ: Cha mẹ có thể cùng trẻ nghe một vài bài hát hoặc xem một vài bộ phim hoạt hình bằng tiếng Anh.

Thứ hai: Thả lỏng tâm lí, thường xuyên khen ngợi con cái

Cha mẹ đừng coi chuyện học tiếng Anh của con là một việc to tát, đừng tạo quá nhiều áp lực cho trẻ. Cha mẹ cũng đừng tiết kiệm lời khen ngợi cho con, ví dụ có thể nói những câu khen ngợi kiểu như: "Wonderful!", "Very good!"… Khi trẻ

phát âm chưa chuẩn, tuyệt đối không đánh mắng, càng không được cười nhạo, đừng để lòng tự trọng của trẻ bị tổn thương. Là cha mẹ, bạn cần cổ vũ trẻ, sau đó dần dần uốn nắn.

Thứ ba: Chú ý việc ôn lại và xem trước bài mới

Cha mẹ cần thường xuyên bớt chút thời gian tìm hiểu tiến trình học tập của con, yêu cầu trẻ đọc lại bài cũ một lần. Nếu trẻ quên từ mới, cha mẹ cần nhắc lại hoặc cho trẻ nghe băng, như vậy có thể đạt được mục đích củng cố bài cũ. Bên cạnh đó, cha mẹ nên yêu cầu trẻ chuẩn bị bài mới, tự tìm ra vấn đề nghe cho kĩ lúc cô giáo giảng trên lớp.

Thứ tư: Tăng cường làm bài tập

Khi cha mẹ biết con mình có thể đọc từ mới và câu hoàn chỉnh rồi nhưng lại không biết viết, cha mẹ có thể nhắc trẻ tập viết từ mới và làm thêm bài tập để nhớ từ.

Thứ năm: Tạo ra không khí học tập tiếng anh

Thường ngày, cha mẹ nên bảo con dùng tiếng Anh để nói chuyện với thầy cô, bạn bè, cố gắng tạo ra môi trường thực hành. Làm vậy vừa khắc phục được sự e sợ của trẻ với môn học, lại khiến chúng dám nói và chăm chỉ tập luyện.

Đổi cách nói 26 Chỉ cần con cố gắng là sẽ thi tốt!

Cha mẹ thường nói: "Đồ vô dụng, con không thể nào học tốt được đâu!".

Có nhiều cha mẹ rất quan tâm đến thành tích học tập của con, mỗi lần con thi xong là nôn nóng hỏi: "Con thi thế nào? Được bao nhiêu điểm? Đứng thứ mấy trong lớp?". Nếu trẻ nói rằng: "Con làm bài thi tốt, Ngữ văn và Toán đều được mười!", chắc chắn cha mẹ sẽ vui mừng lắm, lập tức cho đi ăn, còn mua quà này nọ để thưởng cho trẻ. Nhưng khi con cúi đầu ủ rũ nói: "Con làm bài không tốt, điểm không cao, đứng thứ hai mấy trong

lớp” là cha mẹ lại sầm mặt, lạnh lùng nói: “Đồ vô dụng, đáng đời! Ai bảo con không chịu cố gắng!”, đương nhiên cũng sẽ chẳng có chuyện khao hay thưởng gì.

Ví dụ thực tế

Năm nay, Đô lên lớp năm, cậu rất hiếu thắng trong chuyện học tập, chưa bao giờ chịu thua kém ai trong lớp. Lần kiểm tra này, Đô đứng thứ mười. Hôm biết kết quả, Đô thở dài, ủ rũ nói với mẹ: “Có lẽ con chỉ được đến thế mà thôi”.

“Không sao đâu, với khả năng của con thì chỉ cần nỗ lực, lần sau nhất định sẽ được đứng đầu lớp!”, mẹ quả quyết.

Tối hôm đó, Đô đi ngủ sớm hơn mọi ngày một tiếng, mẹ lo lắng nên lấy cớ vào đốt hương muỗi để xem con thế nào. Mẹ thấy Đô ngủ rồi, nên chỉ đốt hương muỗi xong rồi đi ra. Nhưng Đô trằn trọc mãi không ngủ được. Khi thấy mẹ vào phòng lần nữa, cậu liền mở mắt hỏi mẹ: "Mẹ ơi, nếu lần này con thi không tốt thì làm thế nào?", giọng Đô có vẻ rất hoang mang.

"Con à, đúng là mẹ hi vọng con có thể làm bài tốt hơn, nhưng con nên bỏ gánh nặng tâm lí sang một bên, chúng ta học không phải vì điểm số! Con xem, bây giờ chẳng phải là con đang học rất tốt hay sao? Mẹ tin lần này con nhất định sẽ thi tốt!".

Mẹ lại gần Đô, mỉm cười ôm con trai vào lòng. Hai mẹ con ôm chặt lấy nhau, mắt Đô ngân ngấn lệ: "Dạ, thế con ngủ đây…".

Cuối cùng, dưới sự cổ vũ của mẹ, Đô đã tiến bộ vượt bậc trong đợt thi cuối kì.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Rất nhiều bậc cha mẹ cho rằng, điểm số là quan trọng, vì vậy, kiểm tra đạt thành tích cao là nhiệm vụ cơ bản của trẻ. Thực ra, đối với học sinh, có một thứ còn quan trọng hơn cả điểm số, đó là việc bồi dưỡng phẩm chất. Nếu một đứa trẻ để có được thành tích tốt mà trở nên

lệch lạc về tâm lí, điều này đáng phải xem xét lại. Khi đứa trẻ đặc biệt ý thức về điểm số, mẹ nên nói chuyện nghiêm túc với con rằng: "Cho dù kiểm tra không được điểm cao, nhưng cũng không thể chứng minh hoàn toàn khả năng của con, chỉ cần con nỗ lực là đủ rồi!". Điều quan trọng nhất cha mẹ cần làm là giúp trẻ hiểu được rằng: "Điểm số không quyết định tất cả cuộc đời một con người, thất bại cũng là một bài học đáng quý trong cuộc đời, từ thất bại người ta có thể rút ra được nhiều bài học để tiến tới thành công, nên dũng cảm đối mặt với thất bại".

Điểm số cũng quan trọng nhưng không phải là tiêu chí đánh giá duy nhất. Khi

tình hình học tập của con phản ánh tốt qua điểm số, cha mẹ nên khen ngợi, cổ vũ trẻ. Bên cạnh đó, cũng nên quan tâm đến trạng thái tâm lí, thói quen học tập của trẻ. Đặc biệt, khi thành tích học tâp của trẻ không được tốt, cha mẹ nên cổ vũ và ủng hộ trẻ nhiều hơn.

Khi trẻ thi không tốt, thành tích không lí tưởng, cha mẹ nên làm thế nào? Dưới đây là một số gợi ý:

Thứ nhất: Tán thưởng

Cho dù con bạn có vài môn thi không đạt, bạn cũng không được tức giận, nên kịp thời phát hiện ra một vài kết quả đáng được tán thưởng của con, cổ vũ và

động viên trẻ. Bên cạnh đó, cũng nên chỉ ra những điểm chưa được của trẻ. Làm như vậy có thể tránh được việc làm trẻ mất tự tin, đồng thời cổ vũ sự nhiệt tình của trẻ trong học tập.

Thứ hai: Tìm hiểu nguyên nhân

Cha mẹ nên cùng con tìm hiểu nguyên nhân khiến cho thành tích không được cao. Cha mẹ có thể đưa ra một vài câu hỏi với trẻ. Trong quá trình tìm hiểu nguyên nhân, cha mẹ nên dùng thái độ hòa nhã để trẻ dám nói ra sự thật. Bên cạnh đó, cha mẹ tuyệt đối không nổi giận, không la mắng trẻ.

Thứ ba: Giải thích hợp lí

Trong quá trình tìm hiểu nguyên nhân, cha mẹ không nên chấp nhận câu trả lời "Con không biết" của trẻ, mà nên yêu cầu trẻ đưa ra câu trả lời hợp lí. Từ lời giải thích hợp lý sẽ chỉ ra được nguyên nhân khiến trẻ bị thành tích kém. Đương nhiên, trong đó sẽ có mặt tiêu cực và tích cực. Chẳng hạn, bài tập quá khó, vượt ngoài khả năng là tích cực; còn lười biếng hoặc không tập trung nghe giảng.... là tiêu cực. Sau khi trẻ đưa ra lời giải thích hợp lí, cha mẹ nên căn cứ vào nguyên nhân này để tìm ra phương pháp cải thiện tình hình học tập của trẻ cho đúng đắn.

Đổi cách nói 27 Phát hiện của con hay lắm!

Cha mẹ thường nói: Sau này, những chuyện vụn vặt ấy đừng mang về nhà nói, bực mình lắm!

Khi trẻ có một phát hiện mới mẻ, chúng thường muốn kể cho cha mẹ nghe để được khen ngợi và chia sẻ niềm vui về hứng thú mới. Sự cổ vũ và khen ngợi của cha mẹ sẽ giúp trẻ có thêm động lực để quan sát và tìm hiểu.

Ví dụ thực tế

Bảo năm nay học lớp một. Ngày nào tan học về, chuyện đầu tiên Bảo làm cũng là kể cho mẹ nghe những gì cậu bé nhìn thấy, nghe thấy ở trong trường. Thói quen

này bắt nguồn từ hồi cậu còn học mẫu giáo. Lúc ấy, ngày nào mẹ đón Bảo đi học về, trên đường về nhà, mẹ thường hỏi Bảo một vài câu hỏi, ví dụ như: "Con à, hôm nay ở trường có gì vui không?", "Con có phát hiện gì mới không?"... Thế là bé Bảo đi học về, có chuyện gì mới mẻ cũng kể cho mẹ nghe, thỉnh thoảng còn nói cả suy nghĩ của mình. Cứ như thế suốt một thời gian dài, Bảo đã hình thành thói quen, cứ đi học về là đem chuyện ở trường và ý kiến cá nhân của mình nói cho mẹ nghe. Đồng thời, thông qua những việc này, Bảo còn có những phát hiện và gợi ý mới mẻ.

Sau khi nghe những phát hiện mới của Bảo, mẹ thường khen ngợi cậu: "Phát

hiện của con tuyệt lắm!”. Cứ như vậy, dưới sự dẫn dắt và khen ngợi của mẹ, Bảo dần dần trở thành một cậu bé giỏi quan sát, biết tư duy.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Trong cuộc sống, trẻ thường hào hứng nói cho cha mẹ biết những phát hiện mới mẻ của mình. Những phát hiện này rất đáng quý bởi chúng cho thấy sự hiếu kì của trẻ với thế giới xung quanh, hơn nữa còn cho thấy trẻ có sự quan sát và tư duy. Nhưng những “phát hiện” của trẻ đối với người lớn lại không phải là điều mới mẻ. Do vậy, chúng ta thường dùng con mắt của mình để đánh giá những tìm tòi của trẻ, cho rằng chúng đúng là trẻ

con. Điều đáng nói hơn là nhiều bậc cha mẹ còn coi thường hoặc cười nhạo những "phát hiện" của trẻ. Thực ra, những "phát hiện" của trẻ chính là một hình thức để trẻ nhận thức thế giới, mà trong đó có không ít những phát hiện rất có giá trị. Cha mẹ ngoài việc ủng hộ còn phải cỗ vũ trẻ quan sát để có những "phát hiện" như vậy, có thể nói những câu như: "Con tỉ mỉ thật!", "Ôi, thế à?", "Ôi, con mẹ giỏi quá!"…

Trong nhiều tình huống, cha mẹ nên đặt ra câu hỏi cho trẻ, sau đó thông qua câu hỏi để chỉ dẫn, cổ vũ bé đi đến kết luận cuối cùng. Như vậy không chỉ khiến trẻ học được nhiều kiến thức mới mẻ mà còn là một cách tốt để khơi gợi và bồi dưỡng

năng lực tư duy cho trẻ. Mỗi đứa trẻ đều có đôi mắt trí tuệ, chỉ cần cha mẹ biết cách tán thưởng, dẫn dắt, cỗ vũ, chắc chắn trẻ sẽ có những phát hiện đáng kinh ngạc!

Để bồi dưỡng khả năng quan sát của trẻ, cha mẹ cần làm được những điểm sau:

Thứ nhất: hướng dẫn trẻ quan sát, dạy trẻ cách quan sát

1. Trước khi quan sát, hãy yêu cầu trẻ xác định mục đích quan sát. Trong quá trình quan sát, có hoặc không có mục đích quan sát, kết quả thu được sẽ có sự khác biệt. Ví dụ, cha mẹ dẫn trẻ đi công viên, nhìn ngó linh tinh, đi suốt cả ngày

mà về nhà cũng không nói rõ được là nhìn thấy được những gì. Nếu như yêu cầu trẻ đến công viên để quan sát các loài chim, thì trẻ nhất định sẽ quan sát kĩ hình dáng, bộ lông và màu sắc, đôi mắt to nhỏ cùng giọng hót của các loài chim. Làm như vậy, việc quan sát của trẻ sẽ có mục đích, từ đó thu được kết quả nhất định.

2. Trong quá trình quan sát, bồi dưỡng cho trẻ khả năng quan sát có trình tự. Nói với trẻ phải quan sát như thế nào, nhìn cái gì trước, nhìn cái gì sau, dẫn dắt trẻ nắm bắt các đặc điểm, đặc trưng chủ yếu của sự vật quan sát. Ví dụ, khi cha mẹ dẫn trẻ đến vườn thú xem voi, vừa xem vừa đặt ra một loạt câu hỏi để trẻ trả lời

như: voi có to không, cái ngà của nó ở đâu, vòi voi có đặc điểm gì, dùng để làm gì… Chỉ cần cha mẹ gợi ý, trẻ sẽ biết cách quan sát đúng đắn.

3. Dạy trẻ quan sát bằng tất cả các giác quan. Ví dụ: màu sắc, hình dáng, âm thanh, mùi vị… những thứ này cần trẻ phải nhìn, sờ, ngửi, nghe… đôi khi còn phải nếm thử. Chỉ có cách này mới có thể giúp cho trẻ tự trải nghiệm cảm giác, mới thu được hiệu quả tốt, để lại ấn tượng sâu sắc cho trẻ.

4. Sau khi quan sát, yêu cầu trẻ nói lại kết quả. Yêu cầu này có thể thúc đẩy tính tích cực quan sát và khiến trẻ quan sát tỉ mỉ, tường tận hơn!

Thứ hai: Tạo điều kiện cho trẻ quan sát, để khơi gợi tính chủ động quan sát và bồi dưỡng hứng thú quan sát cho trẻ

Trẻ con vốn rất hiếu kì, ham học hỏi, thích tìm hiểu. Cha mẹ nên tận dụng đặc điểm này, thường xuyên dẫn trẻ đi tham quan thiên nhiên, để trong lúc vui chơi, trẻ vẫn có thể quan sát sự biến đổi của vạn vật: đi xem cây cối đâm chồi vào mùa xuân, tươi tốt vào mùa hạ, ra quả vào mùa thu, rụng lá vào mùa đông, nghe tiếng ve râm ran… tất cả những thứ này đều có thể kích thích hứng thú và sự tư duy của trẻ. Bên cạnh đó, cha mẹ có thể chỉ dẫn để trẻ quan sát, mở rộng tầm mắt

và kinh nghiệm sống. Ví dụ: bảo trẻ quan sát chậu hoa hay bể cá của nhà; tối đến dẫn trẻ đi ngắm sao, nói cho trẻ một vài kiến thức đơn giản về thiên văn… Như vậy, trẻ không những học thêm được nhiều kiến thức bổ ích, tìm được niềm vui trong quá trình quan sát mà còn thúc đẩy sự tích cực trong tư duy, phát triển thói quen tìm tòi...

Đổi cách nói 28 Con tự sắp xếp thời gian học cho mình nhé!

Cha mẹ thường nói: Sao chưa làm bài tập đã xem ti vi thế? mau làm bài tập đi!

Cha mẹ tuyệt đối không nên quản lí con

cái quá nghiêm khắc, nên để chúng có không gian riêng. Đồng thời, ngay từ khi trẻ còn ít tuổi, cha mẹ cần bồi dưỡng ý thức về thời gian, phải biết tận dụng thời gian. Tận dụng thời gian một cách hợp lí chính là chiến thắng được thời gian, giành lấy cho mình sự chủ động trong học tập và cuộc sống. Có phương pháp giáo dục đúng đắn mới có được kết quả học tập tốt, bởi vậy, để trẻ nhận thức được tầm quan trọng của thời gian và tận dụng thời gian hợp lí là một việc hết sức quan trọng trong cuộc sống.

Ví dụ thực tế

Hân năm nay học lớp ba nhưng không biết phân chia thời gian hợp lí. Bình

thường, cứ chơi mệt rồi, cô bé mới nhớ ra bài tập còn chưa làm xong. Bố thường xuyên đốc thúc con gái nhưng không có kết quả nên đành phải thay Hân sắp xếp thời gian biểu.

Về sau, bố phát hiện, có một cậu bé hàng xóm nhỏ hơn Hân một tuổi, mỗi lần Hân rủ cậu bé ra ngoài chơi mà cậu bé chưa hoàn thành bài tập là liền từ chối Hân. Thế là bố liền hết lời khen ngợi trước mặt Hân rằng, cậu bé đó thật thông minh, biết quan niệm về thời gian.

“Bố ơi, thời gian biểu của con chẳng phải đều là do bố sắp xếp hay sao?”, Hân hiểu ý của bô, bực dọc nói.

"Con có thể tự sắp xếp thời gian của mình không?". "Thật không ạ?".

"Đương nhiên là thật rồi, nhưng mà thời gian là thứ dễ mất đi nhất, khi có thời gian, tốt nhất nên học được cách sắp xếp và tận dụng hợp lí, con thử xem!".

Ngày hôm sau, bố tặng cho Hân một cái đài nhỏ, đồng thời nói với con gái, sau khi làm bài tập và đọc sách xong, có thể tranh thủ nghe đài, còn cho phép Hân xem ti vi. Ngoài ra, bố còn chú ý đốc thúc con gái chấp hành thời gian biểu của mình, tránh để cô bé xem phim và nghe đài vô độ.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Tính cách trẻ con thường rất tùy tiện, khả năng tự kiềm chế kém, có khi vừa ăn cơm vừa chơi đùa, chưa làm xong chuyện này đã chuyển sang làm chuyện khác, làm việc rối tung rối mù, thiếu trình tự. Lúc này, nếu cha mẹ không chú ý, trẻ sẽ quen thói lề mề, lâu dần, thói quen này sẽ ăn sâu vào tiềm thức của trẻ. Nếu như có thói quen học tập tốt, trẻ sẽ có biểu hiện tích cực đáng kinh ngạc. Nói cách khác, nếu có thói quen học tập tốt, thì cho dù trẻ không thông minh cũng vẫn có thể đạt được thành tích tốt.

Học cách sắp xếp thời gian và biến nó trở thành thói quen của mình là bạn đã có thêm một hi vọng để đi đến thành công.

Một số cha mẹ kì vọng rất nhiều ở con cái, thường ép con phải trở thành người thế này thế kia, thực sự, đây là một thực tế đáng buồn. Thực ra, cha mẹ hãy để cho trẻ tự lựa chọn. Học tập là việc cả đời, trẻ phải trải qua một quá trình để rút ra kinh nghiệm. Khi trẻ không thể tự sắp xếp thời gian của mình hoặc kế hoạch mà trẻ đặt ra không thực hiện được, cha mẹ không nên ra lệnh, ép buộc, mà chỉ nên nhắc nhở trẻ, hàng ngày để trẻ sắp xếp thời gian vui chơi cho bản thân hoặc làm những việc mà chúng rất muốn làm. Có người cho rằng, chuyện chơi bời có thể ảnh hưởng đến việc học của trẻ. Nhưng chơi là bản năng của trẻ, nếu không cho trẻ thời gian chơi đùa, thì kết quả rất khó được như ý muốn của cha mẹ. Người ta

thường nói “học mà chơi, chơi mà học”, trẻ cần học cách tự sắp xếp thời gian của mình để nâng cao hiệu quả học tập.

Nói chung, cha mẹ cần bồi dưỡng thói quen tự sắp xếp thời gian cho trẻ. Những đứa trẻ có thể tự sắp xếp thời gian của mình sẽ sớm tự lập, không lệ thuộc vào cha mẹ hoặc các tiêu chuẩn, quy định của người khác.

Đổi cách nói 29 Những đứa trẻ dám hỏi mới là thông minh!

Cha mẹ thường nói: Sao con hỏi lắm thế? tự đi mà nghĩ!

Trong giờ học, đặt câu hỏi là biểu hiện

của việc tích cực suy nghĩ. Trẻ đặt càng nhiều câu hỏi thì kiến thức càng toàn diện, hiểu biết vấn đề càng sâu sắc. Còn những trẻ ít đặt câu hỏi hoặc không bao giờ đặt câu hỏi, mặc dù cũng nghe giáo viên giảng bài, cũng nghe người khác đặt câu hỏi với giáo viên nhưng bản thân chúng lại không dám giơ tay nên suy nghĩ không thể theo kịp người khác, cho dù cùng nghe được một nội dung nhưng ấn tượng không sâu sắc như những đứa trẻ tích cực hỏi. Những đứa trẻ này thường nắm bắt kiến thức kém hơn, mà lại nhanh quên.

Tuy nhiên, trong cuộc sống hàng ngày, có một số trẻ mặc dù có rất nhiều thắc mắc nhưng không dám hỏi. Nguyên nhân là vì

sợ, có thể chúng sợ bị cha mẹ mắng mỏ, hoặc sợ bị giáo viên chỉ trích… Với những trẻ như vậy, cha mẹ nên làm thế nào?

Ví dụ thực tế

Tân rất chăm chỉ học hành, cũng rất hiểu biết, nhưng cậu có một tật là không hay hỏi. Có những vấn đề bản thân không hiểu, cho dù là rất quan trọng, cậu cũng không bao giờ hỏi người khác, thậm chí cả người thân.

Buổi tối, Tân đang làm bài tập Toán tham khảo, nhưng vì còn một vấn đề chưa hiểu nên cậu không thể nào giải được bài tập ứng dụng. Mẹ ngồi bên

cạnh thấy thế liền hỏi con trai: "Chẳng phải tối qua chúng ta đã nói sẽ để hôm nay hỏi cô giáo rồi sao? Sao con không hỏi cô giáo, hay là hỏi rồi mà vẫn không hiểu?".

Tân cúi gằm mặt, nói: "Con không hỏi ạ!", hồi lâu, không thấy mẹ nói gì, Tân mới rụt rè nói tiếp: "Mẹ à, mẹ giảng cho con đi!". Nhìn thấy con trai đã hai ngày mà vẫn chưa hoàn thành bài tập, mẹ lắc đầu, sau đó mỉm cười xoa đầu con trai: "Con trai à, như thế này đi, chúng ta gọi điện cho cô giáo, nhờ cô giáo giảng cho con qua điện thoại nhé. Nhưng con nhất định phải đặt ra câu hỏi của mình, như vậy cô giáo mới giúp con được!".

Tân ngẩng đầu nhìn mẹ, chu môi phụng phịu. Mẹ tiếp tục cổ vũ: “Con đừng sợ, cô giáo sẽ rất vui vẻ giải thích cho con hiểu mà. Con biết không, những đứa trẻ dám hỏi là những đứa trẻ thông minh, sau khi con dũng cảm đưa ra câu hỏi, con sẽ học được rất nhiều kiến thức. Chúng ta thử xem nhé!”. Dưới sự cổ vũ của mẹ, Tân đã đưa ra câu hỏi cho cô giáo và nắm được vấn đề mấu chốt của bài toán. Chẳng mấy chốc cậu bé đã làm xong.

Ngày hôm sau, Tân cảm thấy cô giáo dạy Toán không hề đáng sợ như mình thường nghĩ, ngược lại còn rất hiền hòa, thân thiện. Thế là sau nhiều lần thử, Tân đã loại bỏ được mặc cảm trong mình. Thành tích học tập của cậu ngày càng tiến bộ,

tính cách cũng trở nên cởi mở hơn nhiều.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Bé Tân không dám hỏi nguyên nhân bắt nguồn từ tính cách của cậu bé. Mẹ Tân đã cổ vũ con trai gọi điện hỏi cô giáo, khôi phục lại tính cách hay hỏi của trẻ. Trong đầu mỗi đứa trẻ luôn có hàng ngàn câu hỏi, chúng luôn ở trong trạng thái tìm hiểu những câu hỏi đó, để hiểu thêm về thế giới xung quanh và trưởng thành dần. Nói cách khác, tri thức càng nhiều, thì câu hỏi càng nhiều và khả năng đặt câu hỏi cũng càng cao. Nhưng càng lớn, nhiều đứa trẻ càng ít đặt ra câu hỏi. Có nhiều nguyên nhân gây ra hiện tượng này, trong đó nguyên nhân chủ yếu là do trẻ bị

cha mẹ hoặc thầy cô mắng mỏ, cười nhạo khi hỏi. Một số trẻ cảm thấy khó xử khi có câu hỏi, thành ra không dám hỏi, cuối cùng không thể giải đáp được băn khoăn của bản thân.

Giáo dục trẻ phải có phương pháp đúng đắn, phải cổ vũ trẻ dám hỏi, dám phát biểu những ý kiến khác so với các bạn. Chỉ khi có được sự tự tin và dũng cảm này, trẻ mới có thể xây dựng được ý thức sáng tạo của bản thân, năng lực sáng tạo cũng từ đó được nâng cao.

Đương nhiên, cha mẹ cần tạo không khí gia đình hiền hòa, nghĩ cách rèn luyện lòng dũng cảm của con cái, dạy trẻ kĩ năng đặt ra câu hỏi, giúp trẻ biết cách

hỏi và dám hỏi. Như vậy, trong quá trình tìm hiểu, trẻ có thể học hỏi được rất nhiều kiến thức, bên cạnh đó, còn bồi dưỡng được sự tự tin và hiếu kì với thế giới xung quanh.

Nhà khoa học vĩ đại Albert Einstein cho rằng, so với việc giải quyết vấn đề thì việc tìm ra vấn đề thường quan trọng hơn. Bởi vì cách giải quyết chỉ là vấn đề thuộc về kĩ năng học hỏi hoặc thực nghiệm. Trong khi đó, chỉ ra được vấn đề mới, khả năng mới, nhìn vấn đề cũ từ góc độ mới đòi hỏi phải có trí tưởng tượng sáng tạo, đánh dấu sự tiến bộ đúng đắn của khoa học. Ông còn nói: "Trí tưởng tượng quan trọng hơn kiến thức, bởi vì kiến thức là có hạn; còn trí tưởng

tượng khái quát tất cả mọi thứ, thúc đẩy sự tiến bộ và phát triển của các nguồn tri thức".

Khi còn niên thiếu, Viên Long Bình (Trung Quốc) thường thích tư duy, chịu khó suy nghĩ, luôn đặt câu hỏi. Năm mười hai tuổi, cậu bé Long Bình bắt đầu vào cấp hai. Ở cấp học này, các môn học mới như đại số, vật lí đòi hỏi phải tư duy trừu tượng khá nhiều. Có rất nhiều công thức cần phải nắm vững, đây quả là việc chẳng dễ dàng gì. Rất nhiều bạn trong lớp áp dụng phương pháp học thuộc lòng một cách máy móc đối với những công thức toán học này. Thế nhưng Viên Long Bình thì không làm như vậy. Cậu thích đào sâu suy nghĩ, và thông qua quá trình

suy nghĩ này mà cậu hiểu một cách sâu sắc hơn những nguyên lí ấy. Do đó, cậu không học thuộc lòng sách vở mà luôn tìm cách để hiểu đến căn nguyên của vấn đề.

Một lần, trong giờ đại số, thầy giáo vừa giảng một quy tắc phép nhân quan trọng: Hai số cùng dấu khi nhân với nhau thì kết quả sẽ mang dấu dương (+).

"Điều này cũng có nghĩa là, số dương nhân với số dương sẽ ra số dương, số âm nhân với số âm cũng cho kết quả dương", thầy giáo toán giải thích thêm một cách cụ thể hơn. Thế nhưng, trước việc "số âm nhân với số âm cũng cho kết quả dương", Viên Long Bình cảm thấy khó có

thể lí giải được, bèn hỏi: "Thưa thầy, tại sao số âm nhân với số âm lại phải cho ra kết quả dương ạ?".

Trước câu hỏi này của Viên Long Bình, thầy giáo nhất thời không biết phải trả lời thế nào.

"Các em chỉ cần ghi nhớ quy tắc này rồi theo đó mà làm các phép tính là được rồi". Thầy giáo sau khi nghĩ một lát bèn trả lời học trò như vậy. Rõ ràng câu trả lời này của thầy không hề khiến Viên Long Bình thấy thỏa mãn, những khái niệm hóc búa, trừu tượng này chỉ càng khơi gợi thêm niềm hứng thú trong cậu. Thói quen luôn suy nghĩ, chịu khó tư duy đã khiến cho niềm đam mê học tập của

cậu ngày càng mạnh mẽ hơn.

Trong một lần được đi tham quan vườn cây, Viên Long Bình cậu bắt đầu có hứng thú tìm hiểu về những quy luật của tự nhiên. Mùa hạ năm 1949, khi được cha hỏi về chí hướng của mình, cậu đã trả lời cha một cách rất dứt khoát: "Con quyết định trở thành một nhà khoa học trong lĩnh vực nông nghiệp (nhà Nông học)".

Vì thế cậu đã thi vào khoa Nông nghiệp của Học viện Tương Huy – Trùng Khánh, bắt đầu bước chân vào con đường nghiên cứu lai tạo các giống lúa, và luôn giữ một thái độ làm việc kiên trì không mệt mỏi. Ông đã cho ra đời giống lúa Tạp Giao có năng suất và chất lượng

cao, làm nên một câu chuyện cổ tích mới cho Trung Quốc, được quốc tế công nhận là "Cha đẻ của giống lúa Tạp Giao".

Tục ngữ nói rất đúng: "Hỏi là thầy của Học, là Mẹ của Tri thức". Trong cuộc sống thực tế, mỗi người chúng ta không thể tường tận mọi thứ, có rất nhiều vấn đề chúng ta không biết. Dù là một học sinh có thành tích học tập xuất sắc đến đâu đi nữa thì cũng chưa chắc đã chuyện gì cũng hiểu biết nhiều hơn người khác. Có câu hỏi không phải là điều đáng sợ, đáng sợ chính là ở chỗ không dám hỏi.

Nhìn lại chặng đường đi đến thành công của những danh nhân trên thế giới, sẽ thấy họ luôn coi việc đặt ra câu hỏi là

một kĩ năng học tập. Quá trình học tập của trẻ là hành trình đi tìm kiếm lời giải cho những câu hỏi kiến thức. Chính vì vậy, cha mẹ cần cổ vũ con cái tích cực đặt câu hỏi để thu được thêm nhiều tri thức, rèn luyện sự tự tin và tinh thần ham học hỏi.

Đổi cách nói 30 Con đúng là thiên tài!

Cha mẹ thường nói: Chỉ nghĩ vớ nghĩ vẩn, nhìn kết quả học tập của con đi, còn không tập trung học hành đi à?

Sức tưởng tượng là khả năng nhận thức có tính sáng tạo, là một sức mạnh cực kì to lớn. Nếu như không có sức tưởng tượng, cuộc sống của chúng ta chẳng có

gì thú vị cả. Nếu như sức tưởng tượng cá nhân không được phát huy thì trên đời sẽ không có nhà thơ, nhà văn, họa sĩ, nhà phát minh…. cũng chẳng có nhà khoa học, kiến trúc sư… bởi vì sức tưởng tượng là nguồn gốc của sự sáng tạo.

Ví dụ thực tế

Một hôm, mẹ phát hiện trong vở bài tập của Đô có một câu hỏi là: "Tuyết tan ra sẽ thành cái gì?". Mẹ cho rằng câu trả lời rất đơn giản, theo như tư duy thông thường của chúng ta, tuyết tan ra sẽ thành nước. Nhưng đáp án của Đô lại là "mùa xuân".

Mẹ nhìn thấy đáp án ấy thì ngạc nhiên

lắm, liền hỏi con: “Con nói xem tại sao lại là mùa xuân?”.

Đô nói: “Rõ ràng là thế mà mẹ, mỗi năm khi tuyết tan ra, mùa xuân sẽ đến mà”.

Mẹ nghe xong liền tán thưởng: “Con đúng là một thiên tài!”.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Trẻ bẩm sinh đã là một “nhà sáng tạo”, bởi vì bản năng của chúng là rất hiếu động, hoạt bát. Chúng dám phá vỡ các quy tắc thông thường, không tư duy vấn đề theo cách của người lớn, vì vậy chúng thường “sáng tạo” ra những sự vật khác thường. Nhưng cùng với sự lớn lên của

trẻ, khả năng "sáng tạo" cũng bị mai một dần, nguyên nhân chủ yếu là do sức sáng tạo của trẻ bị các quy tắc của cha mẹ giết chết trong vô thức. Như trong ví dụ trên, suy nghĩ "tuyết tan ra thành mùa xuân" thật tuyệt diệu biết bao, đây đúng là biểu hiện của sức tưởng tượng phong phú!

Do đó, để bồi dưỡng khả năng tưởng tượng cho trẻ, cha mẹ cần xây dựng cho chúng một không gian hoạt động "tự do và an toàn". Khi trẻ thực hiện những "tưởng tượng" của mình, cha mẹ tuyệt đối không được cười nhạo, ngăn cản; nếu không, sẽ gây ra cú sốc tinh thần, ảnh hưởng đến tính tích cực, hứng thú và sở thích của trẻ. Khi trẻ cần sự giúp đỡ, cha mẹ phải kịp thời cổ vũ và chỉ dẫn, để trẻ

phát huy tối đa sức tưởng tượng của mình.

Ngay từ nhỏ, Darwin đã thích tưởng tượng, cậu say mê thế giới tự nhiên, đặc biệt thích đi săn, sưu tập các mẫu khoáng vật và tiêu bản động thực vật. Cha mẹ rất tôn trọng và giữ gìn tính hiếu kì cũng như trí tưởng tượng của Darwin, vì thế họ luôn tìm cách để khích lệ niềm hứng thú và đam mê trong con, cổ vũ con cố gắng nghiên cứu tìm hiểu. Đây chính là cơ sở vững chắc để sau này Darwin có thể viết nên kiệt tác "Nguồn gốc của loài".

Khi Darwin bảy, tám tuổi, có lần cậu nhặt được một đồng tiền xu lẫn trong đất bùn. Cậu rất tò mò, cầm đồng xu ấy đem

đến cho chị gái xem rồi nói một cách chắc nịch: “Đây là một đồng tiền cổ La Mã đấy!”. Cô chị đón lấy đồng tiền xem xét, phát hiện ra đó chỉ là một đồng tiền cũ cực kì phổ biến ở thế kỉ XVIII, chỉ có điều do ngấm nước nên đã bị gỉ, vì thế trông nó có vẻ cũ kĩ mà thôi. Cô chị tỏ ra rất tức giận trước hành vi “nói dối” của Darwin, bèn đem chuyện này mách với bố, hi vọng bố sẽ cho cậu em một trận để chừa thói “nói dối” đó đi. Thế nhưng, sau khi nghe xong câu chuyện, ông bố lại chẳng mấy bận tâm, chỉ gọi con gái đến và nói: “Thế sao gọi là nói dối được? Điều này chỉ chứng minh Darwin có trí tưởng tượng rất phong phú mà thôi. Chưa biết chừng sau này nó lại đem trí tưởng tượng phục vụ cho sự nghiệp ấy chứ!”

Nếu như Darwin không có tính hiếu kì, không có trí tưởng tượng thì chúng ta cũng sẽ chẳng có được "Thuyết tiến hóa" ngày nay. Điểm thành công nhất của cha mẹ Darwin chính là ông bà đã đặc biệt quan tâm, gìn giữ trí tưởng tượng và tính hiếu kì của con.

Vậy, cha mẹ cần phải làm gì để bồi dưỡng khả năng tưởng tượng cho trẻ?

Thứ nhất: Cổ vũ tính hiếu kì của trẻ

Những phát minh thường xuất phát từ sự hiếu kì đối với một sự việc hoặc sự vật nào đó. Mà hiếu kì là bản năng của mọi đứa trẻ, cũng là một yếu tố tâm lí cực kì

đáng quý. Bởi vì hiếu kì, trẻ sẽ cảm thấy hứng thú với những sự vật xung quanh, đồng thời thu được kiến thức và kinh nghiệm phong phú trong quá trình tìm hiểu chúng. Rất nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng, những đứa trẻ được cổ vũ để hiếu kì thường có động lực tìm hiểu, thường tò mò tìm hiểu đến cùng. Vì vậy, bảo vệ sự hiếu kì vừa có lợi cho khả năng tư duy sáng tạo của trẻ lại vừa khiến chúng có hứng thú với thế giới xung quanh, trở nên ham học hỏi.

Thứ hai: Cổ vũ trẻ tự thêu dệt câu chuyện, tự kể chuyện

Lúc còn nhỏ, trẻ thường thích tự bịa chuyện, kể chuyện, thỉnh thoảng còn kể

cho bạn bè nghe, có khi kể cho cha mẹ nghe, có khi chỉ lẩm bẩm tự kể. Cha mẹ nên nắm bắt cơ hội để rèn luyện khả năng biểu đạt và phát huy sức tưởng tượng cho trẻ. Lúc này, cha mẹ cần tích cực cổ vũ trẻ, đừng lạnh nhạt, mắng mỏ, càng không được ngăn cấm. Có thể dẫn dắt trẻ kể theo một chủ đề nào đó, sau đó khen ngợi trẻ, chỉ ra những điểm còn thiếu sót. Nếu trẻ nghĩ ra được một câu chuyện hay, kể được một cách trôi chảy, cha mẹ có thể bảo trẻ ghi chép lại, sau đó sửa chữa. Lâu dần, sức tưởng tượng của trẻ sẽ ngày càng phong phú.

Thứ ba: Chú ý tích lũy

Tư duy sáng tạo không phải tự nhiên mà

có, điều này đòi hỏi trẻ phải liên tục tìm hiểu các kiến thức hàng ngày. Hãy để trẻ học cách quan sát những hiện tượng thú vị xung quanh, ví dụ: kiến tìm kiếm thức ăn như thế nào, lá cây đâm chồi vào mùa xuân ra sao, mùa thu cây rụng lá như thế nào… Hãy để trẻ cảm nhận những điều nhỏ bé nhất trong cuộc sống, ví dụ: cảm nhận sức nổi trong nước khi tắm, cảm nhận luồng không khí chuyển động rất mạnh qua cơn gió… Để trẻ vận dụng những kiến thức nắm được giải thích các hiện tượng xung quanh, áp dụng vào thực tiễn, như vậy trẻ mới dễ dàng nảy sinh những tư duy mới, phát huy sức tưởng tượng của mình.

Thứ tư: Ủng hộ trẻ tham gia các hoạt

động ngoại khóa

Các hoạt động ngoại khóa đúng là một không gian tuyệt vời để trẻ tưởng tượng. Không chỉ có âm nhạc, nhảy múa, mỹ thuật, thể dục, thư pháp, còn có cả thiên văn, sinh vật, địa lí, hóa học… mỗi môn học đều giúp trẻ tích lũy được một lượng lớn kiến thức, hơn nữa trẻ buộc lòng phải tưởng tượng sáng tạo để hoàn thành nhiệm vụ. Khi trẻ hứng thú với hoạt động gì đó, cha mẹ cần ủng hộ, cổ vũ kịp thời.

Thứ năm: Cho phép trẻ phạm sai lầm

Sai lầm nhiều khi khó mà tránh khỏi, cho phép trẻ được phạm sai lầm. Trong quá trình tham gia hoạt động, có nhiều trẻ vì

hạn chế về kiến thức và kinh nghiệm mà làm sai, cha mẹ không được ngăn cản hoặc hạn chế, tước bỏ quyền lợi tham gia của trẻ. Trẻ làm hỏng đồ điện trong nhà, làm rối tung mọi thứ lên nhiều lúc không phải là do trẻ cố tình nghịch ngợm mà là vì tò mò muốn khám phá. Cha mẹ đổ lỗi cho hành vi của trẻ sẽ chỉ làm cản trở sự phát triển tính sáng tạo của chúng, tinh thần khám phá của trẻ cần được khẳng định và khuyến khích.

CHƯƠNG 5 HÃY CHO TRẺ GIAO LƯU VỚI BẠN BÈ

Trong quá trình trưởng thành, bạn bè xung quanh trẻ sẽ nhiều lên. Bạn tốt quý hơn sách tốt, có thể khiến trẻ thu được nhiều điều có ích. Nhưng ngược lại, nếu giao du với bạn xấu, có thể trẻ sẽ bị ảnh hưởng xấu. Trẻ kết bạn thế nào, làm bạn với người khác ra sao... những điều này cần có sự hướng dẫn tỉ mỉ của cha mẹ.

Đổi cách nói 31 Mỗi người đều có ưu điểm khác nhau, con cũng rất giỏi!

Cha mẹ thường nói: Có chút chuyện vặt vãnh cũng ghen tị với người khác, thật đáng xấu hổ!

Ở mẫu giáo, chúng ta thường thấy bọn trẻ đòi cha mẹ mua quần áo hay đồ chơi gì đó… Hiện tượng này có nguyên nhân sâu xa là do tâm lí ghen tị đang ngự trị trong trẻ. Ở cấp một, những học sinh có biểu hiện đạo đức tốt, thành tích học tập cao thường được thầy cô yêu quý. Những học sinh hư, nghịch ngợm thường gây sự với những học sinh tốt này, đó cũng là vì tâm lí ghen tị của chúng.

Mức độ ghen tị cũng có sự khác biệt. Mức độ ghen tị ít thường bị giấu trong tiềm thức, không dễ dàng bộc lộ ra ngoài. Ví dụ, mình là bạn thân của một học sinh giỏi, thành tích học tập của bạn ấy rất tốt, rất có khả năng, thế nên mặc dù không muốn công kích bạn tốt, nhưng bản thân mình vẫn có sự ghen tị. Còn mức độ đố kị sâu sắc thường được thể hiện ra bên ngoài trong vô thức, ví dụ: khiêu khích, đặt điều, vu oan cho bạn bè…

Ví dụ thực tế

Mạnh vừa mới đi học mẫu giáo, ngày nào mẹ cũng đến đón Mạnh về nhà. Hôm

nay, mẹ vừa đến trường đón đã thấy Mạnh ủ rũ đi ra, mẹ hỏi có chuyện gì xảy ra, cậu bé cũng không đoái hoài. Trên đường về, mặc cho mẹ hỏi gì Mạnh cũng không đáp.

Về đến nhà, Mạnh nói với mẹ: “Mẹ ơi, sau này con không đi học nữa đâu, sản phẩm thủ công của con làm rất tốt nhưng cô giáo lại đặt sản phẩm của bạn Thao lên kệ trưng bày, bạn ấy làm chẳng đẹp gì cả!”.

Mẹ nghe xong ngạc nhiên lắm, mỗi khi cô giáo khen ngợi các bạn khác, Mạnh thường tỏ vẻ không vui, hơn nữa, còn thường xuyên nói xấu những bạn được cô giáo khen ngợi. Thằng bé này quá đố kị.

Ngẫm nghĩ một lát, mẹ cười nói: “Mạnh à, sản phẩm của con được trưng bày mấy lần rồi?”.

“Con không nhớ nữa, mỗi lần con làm máy bay, ô tô đều là đẹp nhất. Nhưng bạn Thao lần này làm một bộ quần áo gấp bằng giấy, có gì đặc biệt chứ?”.

Mẹ nói: “Mạnh à, mẹ cảm thấy con làm máy bay và ô tô đúng là rất đẹp, nhưng quần áo thủ công bạn Thao làm cũng rất đẹp. Mỗi người đều có sở trưởng và ưu điểm riêng. Cô giáo trưng bày bài của bạn Thao không có nghĩa là bài của con không xuất sắc. Các con ai cũng có ưu điểm riêng của mình, cần phải học hỏi lẫn nhau. Người khác cũng rất giỏi, con

nên học hỏi các bạn chứ không phải là công kích hay đố kị với họ, như vậy mới là một đứa trẻ ngoan!”. Mạnh nghe xong liền đỏ mặt nói: “Con biết rồi, mẹ ơi, từ sau con sẽ không ghen tị với các bạn nữa”.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Nguyên nhân tâm lí ủ rũ của Mạnh trong ví dụ trên là do sự đố kị của cậu. Tâm lí đố kị là vấn đề khá phổ biến ở trẻ con. Hiện nay, nhiều đứa trẻ được nuông chiều nên dễ có tâm lí tự cho mình là trung tâm, tưởng rằng tất cả mọi người đều phải học hỏi mình, thứ gì tốt cũng là của mình. Khả năng tiết chế tình cảm kém, kinh nghiệm xã hội không đủ,

ngưỡng mộ người khác, khao khát được người khác tán dương... đều là những nguyên nhân dẫn đến thói ganh tị của trẻ.

Thông thường, tâm trạng của những trẻ hay đố kị thường dễ thay đổi, lúc vui lúc buồn; lúc cười cợt trên sự thất bại của người khác, khi lại đắc chí đến quên hết tất cả; lúc nghiến răng chửi mắng, khi lại gây chuyện với người khác… Sự đố kị của trẻ mặc dù không biểu hiện quá đáng như ở người lớn nhưng nếu để tâm lí này tồn tại lâu dài, dần dần sẽ trở thành một phần tính cách của con người. Mặt khác, những đứa trẻ quá đố kị cũng dễ gặp phải những kích thích ở bên ngoài, nảy sinh tâm trạng bất thường, ảnh hưởng đến sự tiến bộ của trẻ, cực kì bất lợi cho sự phát

triển tâm sinh lí của chúng. Bên cạnh đó, tâm lí đố kị còn ảnh hưởng không tốt đến cá nhân, tập thể và xã hội, là một nhân tố không có lợi cho sự đoàn kết, tình bạn… Nếu trạng thái tâm lí này cứ để tiếp diễn đến khi trưởng thành, thì đứa trẻ ấy khó mà điều chỉnh được các mối quan hệ xã hội, khó mà cảm thấy thanh thản trong cuộc sống. Do đó, cha mẹ không thể để mặc tâm lý đố kỵ của trẻ, mà cần có biện pháp thay đổi thích hợp, đặc biệt là đối với những trẻ có tâm lí đố kị quá cao. Việc cha mẹ cần làm chỉ là giải quyết những nguyên nhân dẫn đến tính đố kỵ như: hư vinh, cạnh tranh, nói dối, và những nhân tố tiêu cực khác; chứ không phải là gạt bỏ hết những tác động tích cực của tính đố kỵ.

Khi trẻ đã nảy sinh tính đố kỵ, chúng thường có xu hướng trút giận hoặc tìm cách công kích người khác. Ngoài ra, khi tính đố kỵ quá cao còn khiến cho tính cách của chúng dần trở thành lập dị.

Đối mặt với những trẻ đố kị, cha mẹ nên làm thế nào?

Thứ nhất: Xây dựng môi trường tốt

Trong gia đình, giữa người lớn không nên nghi kị, coi thường hoặc nói xấu lẫn nhau, chê bai người khác trước mặt trẻ. Cha mẹ cần xây dựng không khí gia đình đầm ấm, đoàn kết, tràn ngập yêu thương và tôn trọng lẫn nhau. Đây là một trong

những yếu tố cơ bản để ngăn ngừa tâm lí đố kị của trẻ.

Thứ hai: Phương pháp khen ngợi trẻ phải thích hợp

Khi khen ngợi trẻ, nếu cha mẹ biểu dương đúng đắn, có thể củng cố được ưu điểm của trẻ, tăng cường sự tự tin và thúc đẩy sự tiến bộ của trẻ. Ngược lại, nếu cha mẹ khen ngợi quá đà sẽ khiến trẻ cảm thấy kiêu ngạo, khinh thường người khác, cho rằng mình là tốt nhất, không ai có thể sánh bằng mình, cảm thấy đố kị với người khác khi người ta được khen mà mình thì không.

Thứ ba: Giúp trẻ nâng cao khả năng

Nếu cha mẹ phát hiện con mình có điểm nào không bằng những đứa trẻ khác thì cũng không nên chỉ trích trẻ, mà nên tạo điều kiện giúp trẻ nâng cao khả năng về phương diện này. Nếu như có điều kiện, cha mẹ có thể nhờ một đứa trẻ có khả năng tốt hơn con mình, giúp bé hoàn thành việc gì đó. Làm như vậy, không những có thể nâng cao khả năng của con mà còn tạo ra sự thân thiện giữa chúng với bạn bè, cũng là một cách tốt để khắc phục tâm lí đố kị.

Thứ tư: Dẫn dắt trẻ xây dựng ý thức cạnh tranh đúng đắn

Những đứa trẻ có tính đố kị thường rất

hiếu thắng. Cha mẹ cần phải dẫn dắt bé dùng khả năng của mình để cạnh tranh với người khác. Cạnh tranh là để tìm ra sự chênh lệch, để tiến bộ nhanh hơn, không thể dùng thủ đoạn để giành lấy phần thắng, hãy dẫn dắt tham vọng của con đi theo hướng tích cực.

Đổi cách nói 32 Con thử nghĩ xem, nếu là họ, con sẽ làm gì?

Cha mẹ thường nói: Càng hiền càng bị bắt nạt, con à, mặc kệ bọn nó, thích làm gì thì cứ làm!

Trong cuộc sống hằng ngày, lúc dạy con cái ứng xử với bạn bè, cha mẹ thường chỉ biết giảng lí thuyết suông, tốt nhất là

cứ giao trọn quyền để chúng tự quyết định. Nếu đổi lại là bản thân mình, mình sẽ làm thế nào? Đây là phương pháp "hoán vị" mà chúng ta thường nói đến.

Ví dụ thực tế

Bảo là một cậu bé rất ích kỷ. Mỗi lần chơi trong công viên, chỉ cần là thứ đồ chơi cậu chơi chưa đã, thì cho dù mẹ có nói thế nào, Bảo cũng một mực không chịu để các bạn khác chơi. Hôm nay chơi xe đẩy, do số lượng xe có hạn, nên chỉ vài bạn nhỏ được chơi. Mọi lần, vì Bảo chạy nhanh nên lúc nào cậu bé cũng được chơi đầu. Hôm nay, trước khi chơi mẹ Bảo đã có ý giữ con lại một lát, để cho các bạn nhỏ khác được chơi trước.

Bảo thấy không còn xe nữa liền nói với mẹ: “Hết xe rồi mẹ ạ!”.

“Thế thì chờ một lát đi, đợi các bạn chơi xong rồi con chơi!”.

“Không, con muốn chơi ngay bây giờ cơ!”.

“Thế thì con qua thuyết phục bạn nào đó đi, xem bạn ấy có chịu nhường cho con không!”.

Mẹ nói xong, Bảo liền chạy đến chỗ các bạn đang chơi, sau đó ủ rũ đi về chỗ mẹ: “Các bạn ấy không chịu nhường cho con!”, “Thế thì con chuyển sang chơi cái khác trước đi, tí nữa đổi sang chơi xe

đẩy cũng được mà!”.

Nhưng Bảo không muốn chơi cái khác, mặt mày ủ rũ, đứng bên cạnh mẹ, phụng phịu nói: “Con muốn chơi xe đẩy, con muốn chơi xe đẩy!”. Mẹ Bảo cúi xuống nói: “Giờ các bạn ấy đều không chịu nhường cho con, con cảm thấy rất buồn đúng không?”, Bảo gật đầu.

“Thế con thử nghĩ xem, nếu là họ, con sẽ làm thế nào?”, Bảo im lặng không nói gì.

“Lúc trước, mỗi lần chơi xe đẩy con thường làm thế nào? Có phải con cũng không nhường cho các bạn chơi không?”, mẹ lại hỏi.

Bảo khẽ gật đầu rồi nói: “Lần sau nếu có đồ chơi con sẽ chia sẻ với các bạn, như thế sau này có gì hay các bạn cũng chia sẻ với con!”.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Đại đa số trẻ em vì được quá nuông chiều nên luôn tự coi mình là trung tâm. Trẻ vừa muốn giữ đồ của mình vừa muốn chiếm đồ của người khác, tìm mọi cách cướp cho bằng được những đồ ăn ngon hoặc những đồ chơi mà chúng thích, nhu cầu “độc chiếm” cực kì mạnh mẽ. Trong thời gian ngắn, bé Bảo trong ví dụ trên đã được trải nghiệm cảm giác chờ đợi, bị người khác từ chối là như thế nào. Mẹ Bảo đã dạy cậu bé phải biết đứng trên

lập trường của người khác để suy nghĩ, cân nhắc đến cảm nhận và nhu cầu của người khác, hình thành thói quen "hoán vị" khi suy nghĩ, từ đó thoát khỏi ý nghĩ coi bản thân là trung tâm, bước đầu hình thành thói quen hợp tác và cùng chia sẻ với người khác.

Trước khi làm một chuyện gì đó mà trẻ có thể nghĩ: "Nếu như mình là bạn ấy, mình sẽ làm thế nào?", sau đó mới tiếp tục hành động, thì khả năng xảy ra những chuyện "ngoài ý muốn" sẽ giảm đi thấy rõ. Vì vậy, học cách đứng trên lập trường của người khác để suy nghĩ là một điểm vô cùng quan trọng trong cuộc đời mỗi người. Cha mẹ cần bồi dưỡng cho trẻ đức tính này để chúng biết cách cư xử

tốt đẹp.

Để trẻ có thói quen suy nghĩ trên lập trường của người khác, cha mẹ cần làm được những điều sau:

Thứ nhất: Lấy mình làm gương, tôn trọng suy nghĩ của trẻ

Khi trẻ nói ra suy nghĩ của mình, cha mẹ đừng nói những lời lẽ kiểu như: "Con còn nhỏ, không hiểu đâu!" để ngắt lời trẻ. Lâu dần trẻ sẽ không chịu nói ra suy nghĩ của mình nữa, rồi tự nhiên trẻ cũng sẽ từ chối không nghe theo những ý kiến của người khác, không chịu suy nghĩ cho người khác.

Thứ hai: Giúp trẻ hiểu rằng cần phải khiêm tốn

Thường ngày, cha mẹ cần dạy trẻ có thái độ khiêm tốn, đừng lúc nào cũng nghĩ rằng mình đúng, cần phải cân nhắc kĩ càng những điều người khác nói. Như vậy, lâu dần trẻ sẽ biết suy nghĩ cho người khác.

Thứ ba: Lấy một số ví dụ không tốt để dạy bảo trẻ

Cha mẹ có thể thường xuyên kể chuyện cho trẻ nghe, để trẻ hiểu rằng khi mình đứng trên lập trường của người khác có thể mang lại lợi ích gì cho bản thân và những ảnh hưởng không tốt khi không

biết nghĩ cho người khác…

Đổi cách nói 33 Con à, diện mạo của một người không chứng tỏ được điều gì, thứ quan trọng nhất chính là tâm hồn!

Cha mẹ thường nói: Ăn mặc như thế chẳng khác nào đồ vô giáo dục, đừng có chơi với nó nữa!

Tục ngữ có câu: "Tốt gỗ hơn tốt nước sơn". "Nước sơn" ở đây chính là chỉ diện mạo bên ngoài. Còn "gỗ" chính là phẩm chất bên trong. Khi phán xét một con người cần xem xét phẩm chất, trạng thái tinh thần của người đó.

Ví dụ thực tế

Bé Nga đi học về, chu môi nói với mẹ: "Lớp con hôm nay có một bạn mới vào, cô giáo bảo bạn ấy ngồi cùng bàn với con!". Mẹ thấy Nga có vẻ không vui liền cười bảo: "Thế thì tốt quá còn gì, con lại có thêm một người bạn mới!". Không ngờ, Nga phụng phịu nói: "Mẹ đùa à, bạn ấy trông rất nghèo hèn, da lại đen và thô ráp. Nếu bạn ấy mà trở thành bạn con thì những bạn khác chắc chắn sẽ tránh xa con!".

Mẹ không thể ngờ rằng, cô con gái ngoan ngoãn và giỏi giang của mình lại nói ra những lời như vậy. Mẹ liền cảm thấy phương pháp giáo dục của mình còn

nhiều thiếu sót. Thế là mẹ nói: "Nga, công ty mẹ có nhiều người xinh đẹp hơn mẹ nhiều, nếu nói như kiểu của con thì chẳng phải mẹ cũng sẽ bị người ta xa lánh hay sao?".

Nga cười tinh nghịch: "Đâu có? Mẹ à, mẹ định lừa con à? Tuần trước con mới thấy cô Ngát hẹn mẹ đi chơi đấy thôi?".

"Mẹ không lừa con, mẹ chỉ muốn nói với con là: nhìn nhận một con người không thể chỉ nhìn vào vẻ bề ngoài của người ta, diện mạo xinh đẹp không chứng minh được điều gì, đối với con người, điều quan trọng nhất là tâm hồn. Con phải nhớ kĩ, đánh giá một người tuyệt đối không thể đánh giá qua cái vẻ bề ngoài của

người ta!”, mẹ nói.

Nhìn mẹ rất nghiêm túc, Nga ấp úng giải thích: “Thực ra con… là bởi vì các bạn khác đều cảm thấy bạn ấy rất quê mùa… Lúc buổi chiều con còn mượn bút chì của bạn ấy rồi mà…”.

Nhìn bộ dạng luống cuống của con gái, mẹ trịnh trọng nói: “Làm người nhất định phải có phẩm chất tốt, con biết mình sai là tốt rồi!”.

Sau khi ăn cơm xong, Nga đi dạo cùng mẹ. Vừa xuống lầu, Nga tình cờ gặp người bạn mới cùng với cha của bạn ấy. Hóa ra gia đình bạn đó mới chuyển về đây. Sau khi biết bạn ấy ở cùng chung cư

với mình, cô bé liền nhiệt tình mời bạn lên nhà cùng làm bài tập.

Trong một lần thi cuối kì, cô bé có diện mạo không hề nổi bật đó đã đứng thứ nhất trong lớp, điều này khiến tất cả các bạn trong lớp phải nhìn cô bé bằng con mắt khác.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Trẻ con thường dùng con mắt nhìn diện mạo bên ngoài để đánh giá đẹp hay xấu. Cha mẹ nên sớm dạy cho trẻ, đừng "trông mặt mà bắt hình dong". Nếu như từ bé, trẻ đã có thói quen "trông mặt mà bắt hình dong", thì sau này rất có thể chúng sẽ có thái độ chê bai, coi thường sự

nghèo khổ, ham giàu sang phú quý. Mặc dù những điều này trẻ có thể tự lĩnh hội trong cuộc sống nhưng vẫn cần có sự dẫn dắt của cha mẹ. Vậy, cha mẹ cần dẫn dắt trẻ như thế nào?

1. Cha mẹ nên nói với trẻ, người có diện mạo bên ngoài xinh đẹp chưa chắc đã là bạn của mình, chưa chắc đã có một trái tim lương thiện.

2. Cha mẹ nên chỉ rõ với trẻ: ai cũng có nguyên tắc làm người riêng, có một số người rất kiêu ngạo, thích ăn diện chải chuốt, bản thân rất cầu kì, dùng vẻ bề ngoài để lấy lòng người khác; nhưng một số người lại rất khiêm tốn, không muốn phô diễn bản thân trước mặt người khác.

Mà chính những người không thích phô diễn bản thân trước mặt người khác mới là người tài năng thật sự, có học vấn, có kiến thức và đáng được tôn trọng.

3. Nếu bản thân trẻ mắc phải tật "trông mặt bắt hình dong", cha mẹ cần nói rõ cho trẻ hiểu, cái gì mới là "chân - thiện - mỹ" thật sự. Cha mẹ không nên mắng mỏ, như vậy chỉ làm tổn thương lòng tự trọng của trẻ, càng khiến cho thói quen xấu của trẻ trở nên trầm trọng.

Đổi cách nói 34 Con à, con cần học cách quan tâm đến người khác!

Cha mẹ thường nói: Tự lo được cho chính bản thân mình là tốt rồi, đừng có

lo chuyện thiên hạ!

Dưới sự nuông chiều của cha mẹ, rất nhiều đứa trẻ cảm thấy mình là một “cậu ấm”, “tiểu thư”, cao hơn người khác một bậc, vì vậy nên người khác đều phải quan tâm đến mình, còn mình thì không biết phải biểu hiện tình cảm thế nào với những người xung quanh. Là cha mẹ, nên để con mình hiểu rằng, mỗi người đều bình đẳng như nhau, muốn có được tình cảm của người khác, trước tiên phải học cách yêu người khác. Một người biết cách quan tâm người khác mới càng được nhiều người quan tâm.

Ví dụ thực tế

Mỗi ngày trước khi đi ngủ, mẹ thường kể cho Thành nghe một câu chuyện nhỏ. Thế nên Thành đã có thói quen phải nghe chuyện rồi mới ngủ được.

Buổi tối, trước khi lên giường, Thành thường bám lấy mẹ đòi mẹ kể chuyện cho mình nghe, nhưng mẹ thường không thỏa mãn ngay yêu cầu của con trai mà nói: Mẹ còn có việc quan trọng phải làm, con đợi một chút nhé! Thành có chút nghi ngờ, việc quan trọng mà mẹ vẫn thường nói rốt cuộc là việc gì? Thế là cậu liền bám theo mẹ, trước tiên cậu nhìn thấy mẹ đi vào phòng bếp lấy một cái chậu, đổ đầy nước. Tiếp đó, Thành nhìn thấy mẹ bê nước ra khỏi nhà bếp. Thành âm thầm đi theo mẹ, nhìn thấy mẹ đi vào phòng bà

nội. Bà nội Thành bị bệnh nên đi lại rất khó khăn. Thành nghĩ: “Mẹ định làm gì thế nhỉ?”, sau đó, cậu nghe thấy mẹ mình nói với bà: “Mẹ ơi, mẹ ngồi dậy đi, con rửa chân cho mẹ nhé! Rửa chân nước ấm cho dễ ngủ!”.

Thành chợt hiểu ra vấn đề, cậu đứng một lát rồi đi về phòng.

Lúc mẹ rửa chân cho bà xong quay về phòng Thành thì không thấy cậu ngồi bên giường chờ nghe kể chuyện như mọi ngày. Mẹ đang nghĩ xem con trai đi đâu mất thì đột nhiên nghe thấy giọng nói lảnh lót của cậu ở sau lưng: “Mẹ ơi, rửa chân thôi nào!”.

Mẹ ngoảnh đầu lại, nhìn thấy con trai đang cố sức bê một chậu nước, lảo đảo đi vào. Mắt mẹ chợt cay cay, miệng nở nụ cười mãn nguyện….

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Người ta thường nói: "Con cái là tấm gương phản chiếu cha mẹ", "Cha mẹ là những người thầy đầu tiên của con"… mỗi câu nói, mỗi hành động của cha mẹ đều âm thầm ảnh hưởng đến con cái. Do vậy, cha mẹ cần nêu gương cho trẻ, thường xuyên tự kiểm điểm bản thân, có như vậy mới có thể giáo dục con được tốt.

Sự trưởng thành của trẻ là một quá trình

xã hội hóa. Trong quá trình này, cảm giác được nhìn nhận và mô phỏng hành vi của trẻ là rất rõ rệt.

Mắt của trẻ như một chiếc máy ảnh, sẽ chụp lại hình ảnh của cha mẹ mỗi ngày. Bé Thành trong ví dụ đã nhìn thấy mẹ rửa chân cho bà mỗi tối trước khi đi ngủ, hành vi này của mẹ đã trở thành tấm gương cho cậu bé noi theo. Sau khi chịu sự ảnh hưởng của mẹ, cậu bé cũng biết cần phải quan tâm người lớn như thế nào.

Quan tâm đến người khác là một phẩm chất đạo đức tốt đẹp của con người. Cha mẹ nên giúp cho trái tim của con tràn ngập tình yêu thương, đồng thời hãy để cho trạng thái tâm lí lành mạnh này theo

trẻ suốt cuộc đời:

Thứ nhất: Lấy mình làm gương cho con noi theo

Một không khí gia đình đầy tình yêu thương sẽ có tác dụng lớn trong việc bồi dưỡng tình cảm trong trái tim trẻ. Cha mẹ mà thường xuyên cãi vã, đánh chửi nhau, đứa trẻ thường xuyên sống trong cảnh sợ hãi, u uất, hoang mang… thì sẽ không biết cách quan tâm, yêu thương người khác được. Vì vậy, các thành viên trong gia đình cần quan tâm, yêu thương lẫn nhau, đặc biệt là tình cảm giữa hai vợ chồng. Ngoài ra, cha mẹ cần thường xuyên kể cho trẻ nghe những câu chuyện về việc quan tâm người khác, bày một số

trò chơi về sự quan tâm chăm sóc những người xung quanh cho trẻ, giúp chúng hiểu được rằng quan tâm đến người khác là một phẩm chất tốt.

Thứ hai: Có cái nhìn đúng đắn về cuộc sống tập thể

Khi trẻ bắt đầu tiếp xúc với các bạn, sẽ khó tránh khỏi sự tranh cãi, đánh nhau, cướp đồ chơi của nhau… Đối với những hành động này, cha mẹ nên có cách nhìn nhận đúng đắn, chú ý giáo dục trẻ cách hòa nhập với cuộc sống tập thể, phải đoàn kết với các bạn, quan tâm đến những người xung quanh, biết nhường nhịn lẫn nhau. Có nhiều cha mẹ vì sợ những đứa trẻ khác bắt nạt con mình nên

không để cho trẻ tiếp xúc với người ngoài, kết quả là trẻ trở nên cô lập, ích kỉ, không biết nghĩ cho người khác, càng không biết quan tâm đến người khác. Điều này không hề có lợi cho sự phát triển của trẻ.

Thứ ba: Phải tăng cường hướng dẫn, tích cực cổ vũ

Khả năng nhận thức của trẻ còn thấp, kinh nghiệm và kiến thức còn chưa đủ, cần có sự giúp đỡ của người lớn. Trong cuộc sống hằng ngày, nếu trẻ nói với cha mẹ chúng đã làm gì để quan tâm và giúp đỡ người khác, thì cha mẹ cần phải tích cực cổ vũ và khen ngợi trẻ.

Thứ tư: Để trẻ làm một số việc phù hợp với khả năng

Đừng để trẻ có thói quen phụ thuộc thái quá vào cha mẹ, chỉ có những đứa trẻ chăm chỉ và tự lập mới hiểu chuyện, biết cách quan tâm đến người khác. Thông thường, chăm chỉ có thể bồi dưỡng mà thành, vì vậy cha mẹ cần xây dựng quan điểm này, đồng thời có hành động để thực hiện. Phải huấn luyện trẻ làm những việc hợp với sức của mình, mạnh dạn buông tay để trẻ làm những việc trong khả năng của chúng, ví dụ: khi bạn đi làm mệt nhọc cả ngày, ngồi bên bàn chuẩn bị ăn cơm, bạn có thể yêu cầu trẻ đơm cơm cho mình, bọc thức ăn thừa cất vào tủ lạnh…

Thứ năm: Lợi dụng tác động của sự đồng cảm. bồi dưỡng tình cảm cho trẻ qua việc trồng cây, nuôi thú, từ đó chúng sẽ dần biết quan tâm đến người khác

Đồng cảm là một hiện tượng tâm lý mà tình cảm của một người đối với người này hay sự vật này lan truyền sang người khác hoặc sự vật khác. Trẻ con luôn cho rằng các loài động thực vật như chim, chó, cá... đều có những suy nghĩ và cảm xúc như con người. Vì vậy, dưới con mắt của trẻ thì một con vật cũng giống như một con người nên thường vuốt ve và nói chuyện với chúng. Cha mẹ có thể tận dụng suy nghĩ này của con để khuyến

khích chúng trồng hoa, nuôi những con vật nhỏ.... để bồi dưỡng tình cảm của chúng với hoa và các loài động thực vật khác. Khi đã biết coi trọng và yêu quý động thực vật, chúng cũng sẽ dần dần biết yêu thương, quan tâm và chăm sóc người khác. Vì vậy, cha mẹ nên hướng dẫn con trồng trọt và chăn nuôi để bồi dưỡng tình yêu của chúng với hoa và các loài vật nhỏ, đây cũng là một cách để dạy trẻ biết quan tâm đến người khác.

Đổi cách nói 35 Tha thứ cho bạn bè là một Chuyện vui!

Cha mẹ thường nói: Chuyện này không thể tha thứ cho nó được, sau này không được chơi với nó nữa!

Khoan dung với người khác là "thiện đãi" bản thân. Khoan dung là liều thuốc tốt để hóa giải mâu thuẫn, là báu vật có lợi cho cả mình và người khác, là nền tảng của sự nghiệp thành công. Bồi dưỡng phẩm chất khoan dung cho trẻ có nghĩa bạn đang tạo nền tảng cho sự thành công của trẻ sau này, tạo nền móng cho sự hạnh phúc của trẻ mai sau.

Khoan dung là phẩm chất đạo đức cơ bản của con người, có thể khiến trẻ tôn trọng lẫn nhau, chấp nhận sự khác biệt của nhau. Những đứa trẻ có lòng khoan dung cho dù có không đồng ý với quan điểm hay tín ngưỡng của người khác cũng vẫn duy trì sự tôn trọng đối với

người đó. Bởi vì có được phẩm chất đạo đức này, trẻ sẽ không hẹp hòi hay cố chấp. Do đó, khi trưởng thành trẻ sẽ thích ứng được với xã hội.

Ví dụ thực tế

Tan học, các em học sinh hối hả thu dọn đồ dùng học tập để về nhà. Dương là một cậu bé nghịch ngợm có tiếng ở trong lớp, còn Nhung lại là lớp phó học tập của lớp nên hai bạn thường mâu thuẫn

với nhau. Lần này, khi Dương đi ngang qua chỗ bàn của Nhung đã vô ý làm rơi hộp bút của Nhung xuống đất, Nhung vội đuổi theo bắt Dương chạy vào nhặt hộp bút của mình lên. Mẹ Nhung đến trường

đón con đã nhìn thấy hết cảnh này. Mẹ kéo con gái lại. Nhung tức tối nói với mẹ: Bạn Dương cố ý gây sự với con. Mẹ nói: "Con à, tại sao con cứ nghĩ không hay về Dương thế? Cậu ấy nghịch ngợm, học tập không tốt, nhưng con không thể phủ nhận tất cả con người bạn ấy như thế! Con người chẳng ai hoàn hảo cả, chẳng nhẽ con không hiểu, giữa bạn bè với nhau phải biết tha thứ cho nhau sao?". Lúc đi ra khỏi cổng trường, tâm trạng của Nhung đã thoải mái hơn nhiều, chuyện này cứ thế qua đi.

Cuối tuần, lớp Nhung phải tham gia tổng vệ sinh. Dương bất cẩn làm vỡ kính cửa. Nhung thấy vậy liền lấy hết tiền tiêu vặt trong túi ra, cùng các bạn trong lớp góp

tiền lại mua kính mới đền cho nhà trường. Me Nhung biết chuyện này liền trêu con gái: “Cửa kính là do bạn Dương làm vỡ, các con góp tiền vào như vậy, sau này bạn ấy có trả cho các con không?”.

Nhung liền nói: “Chẳng phải mẹ bảo tha thứ cho bạn bè là một chuyện đáng vui mừng hay sao? Bạn ấy đâu phải cố ý làm vỡ cửa kính, bọn con cũng chỉ bớt tiêu vặt một chút thôi mà!”, nghe con gái nói thế, mẹ Nhung vui mừng lắm.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Khi Nhung và Dương có mâu thuẫn, mẹ Nhung đã xử lí tình huống rất lí trí, điều

này rất có lợi cho việc hình thành nhân cách của Nhung. Trẻ con sinh ra chưa hề biết đến thù hận. Kì thị, định kiến là những trạng thái tâm lí nảy sinh do học từ người khác hoặc do thiếu hiểu biết dẫn đến. Vì vậy, khi bọn trẻ có mâu thuẫn với nhau, là cha mẹ, bạn nhất định phải dùng lí trí để phân định, không thể thiên vị con của mình, càng không nên trách mắng con, mà nên dùng lí lẽ để giáo dục, giúp chúng nhận ra sai lầm của mình, xin lỗi người bạn đã bị mình đã làm tổn thương. Cha mẹ hãy cố gắng giáo dục con mình làm một đứa trẻ khoan dung, nhường nhịn, dũng cảm gánh vác trách nhiệm, biết sửa sai. Nếu như con mình bị ấm ức, bạn cũng nên nghiêm túc phân tích tình hình, khẳng định hành vi của con, để loại

bỏ tâm trạng ấm ức cho bé.

Là cha mẹ, tuyệt đối không nên coi nhẹ việc bồi dưỡng lòng khoan dung cho trẻ. Một đứa trẻ không biết khoan dung sau này khó mà hòa đồng được với đại gia đình và xã hội.

Với những trẻ thiếu lòng khoan dung, cha mẹ có thể sử dụng các phương pháp sau:

Thứ nhất: Cha mẹ cần chú ý tu dưỡng bản thân

Những phẩm chất đạo đức của cha mẹ đa phần đều có thể tìm thấy ở con cái. Do vậy, cha mẹ cần tạo dựng một không khí gia đình ấm áp. Một gia đình thường

xuyên có cãi vã thì khó có thể bồi dưỡng được đức tính khoan dung cho trẻ. Cha mẹ khoan dung, yêu thương, quan tâm đến những người xung quanh thì con cái sẽ học được điều đó.

Thứ hai: Dạy trẻ biết cách nghĩ cho người khác

Cha mẹ nên dạy cho trẻ biết cách đứng ở vị trí của người khác để suy nghĩ và hành động, như vậy mới có thể bồi dưỡng lòng khoan dung cho trẻ.

Đổi cách nói 36 Bạn Quyên đã chia kẹo cho con rồi, con nên làm thế nào?

Cha mẹ thường nói: Món đồ chơi này

mua từ nước ngoài về, con phải giữ cho kĩ, đừng cho đứa khác chơi cùng đấy!

Một người cho dù có thành công đến đâu mà không có người chia sẻ cùng, thì đó vẫn là điều tồi tệ nhất cuộc đời. Cha mẹ nên tạo cho con thói quen biết chia sẻ, học cách chia sẻ là một bước đi quan trọng trong quá trình phát triển của trẻ.

Ví dụ thực tế

Khiêm có một chiếc ô tô đồ chơi rất đẹp, cậu bé thích lắm, suốt ngày ở nhà chơi ô tô.

Một hôm, Quyên đến nhà Khiêm chơi.

Quyên vào trong nhà, mẹ Khiêm liền mở tủ đồ chơi, mang rất nhiều đồ chơi của Khiêm ra cho Quyên, bảo bọn trẻ lựa chọn. Quyên nhìn một cái là thích ngay chiếc ô tô đồ chơi đó, liền cầm lên định đặt xuống đất để chơi. Khiêm nhìn thấy món đồ chơi yêu thích của mình bị Quyên lấy mất liền vội vàng chạy đến, cướp cái ô tô đồ chơi lại, nhất định không cho Quyên chơi. Quyên liền bảo: "Cho tớ chơi một chút thôi!", Khiêm nhất quyết không chịu: "Không được, đây là món đồ chơi mà tớ thích nhất!". Quyên không còn cách nào khác, đành nói với Khiêm: "Cô ơi, cháu muốn chơi ô tô, nhưng bạn Khiêm không cho!".

Mẹ đến bên Khiêm, nói: "Khiêm, tại sao

con không cho bạn

Quyên chơi ô tô? Để bạn chơi một lát đi!”.

Khiêm giấu ô tô ra sau lưng: “Không, đây là của con!”.

Lúc ấy, Quyên liền móc kẹo trong túi ra, nói: “À, tớ có kẹo, chúng ta chia nhau nhé! Tớ cho cậu kẹo, cậu cho tớ chơi ô tô nhé!”.

Khiêm không trả lời, mẹ liền nói: “Quyên đã cho con kẹo rồi, con nên làm thế nào nhỉ? Bạn Quyên là bạn thân của con, lúc con đến nhà bạn, chẳng phải bạn ấy đều cho con mượn đồ chơi sao? Mẹ

thấy con cũng rất hào phóng, cũng biết chia sẻ đồ chơi với các bạn khác mà!”.

Thấy mẹ nói thế, Khiêm liền mềm lòng, mẹ vui vẻ nói: “Con ngoan lắm, con để Quyên chơi một lát rồi con lại chơi! Hơn nữa bạn ấy có lấy mất đồ chơi của con đâu, có đúng không nào?”, Khiêm gật đầu rồi đưa đồ chơi cho Quyên.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Quá trình trẻ học cách chia sẻ với người khác có liên quan đến cá tính của trẻ. Những đứa trẻ hoạt bát, cởi mở, hào phóng thường nhanh chóng hiểu được giá trị của việc chia sẻ. Còn những đứa trẻ hướng nội và hiếu thắng thường mất

nhiều thời gian hơn.

Những đứa trẻ trước khi đi học thường xảy ra tranh chấp, cãi cọ, điều này có liên quan mật thiết đến tâm lí tự cho mình là trung tâm của trẻ. Nhưng học cách chia sẻ và cư xử với bạn bè có vai trò rất quan trọng, vì vậy ngay từ khi trẻ còn đi học mẫu giáo, cha mẹ cần chú ý bồi dưỡng thói quen chia sẻ cho bé.

Chia sẻ là một phẩm chất đạo đức tốt, cũng là một niềm vui. Chúng ta cần dạy trẻ biết chia sẻ đồ ăn ngon, đồ chơi đẹp với bạn bè, biết quan tâm đến người khác. Điều kiện sống ngày càng được nâng cao, trẻ ngày càng được nuông chiều, ngày càng ích kỉ, chuyện gì cũng

do chúng tự quyết định, đồ chơi cũng do một mình trẻ chi phối, không bao giờ nghĩ hoặc không muốn chia sẻ với người khác. Nếu một đứa trẻ làm chuyện gì cũng so đo, tính toán, ích kỉ thì khó mà thân thiết được với các bạn khác. Do đó, cha mẹ cần dạy trẻ hào phóng, biết chia sẻ với những người xung quanh.

Để trẻ học được thói quen biết chia sẻ với người khác, cha mẹ nên làm những điều sau:

Thứ nhất: Nóicho trẻ biết, bắt buộc phải biết chia sẻ

Rất nhiều đứa trẻ sẵn sàng chơi đồ chơi của người khác nhưng lại không chịu

mang đồ chơi của mình cho người khác mượn. Nếu gặp tình huống này, trước khi có khách đến, bạn nên để con lựa chọn mấy món đồ chơi mà trẻ sẵn sàng cho người khác mượn, nói với trẻ là đừng lo rằng đồ chơi sẽ bị hỏng. Có như vậy, khi chia sẻ đồ chơi với người khác, trẻ mới cảm thấy những đồ chơi ấy vẫn thuộc quyền kiểm soát của mình, vẫn thuộc về mình.

Thứ hai: Đừng khiến trẻ nghĩ mình có vị trí đặc biệt

Cha mẹ không nên đặt trẻ ở vị trí cao nhất trong nhà, càng không nên cho trẻ có "đặc quyền", mà cần để trẻ cảm nhận được không khí bình đẳng trong gia đình,

tránh hình thành ý nghĩ "mình là trung tâm". Mọi người không nên thỏa mãn mọi yêu cầu của trẻ, càng không nên để trẻ đứng chỉ tay năm ngón, tự coi mình là tối cao.

Thứ ba: Không nên ép buộc

Cha mẹ không nên nói: "Nếu con không cho bạn chơi, mẹ sẽ đánh cho con một trận đấy!". Dưới sự đe dọa của bạn, trẻ có thể sẽ nghe theo, nhưng điều này chỉ khiến trẻ cảm thấy đồ đạc của mình không thể giữ lại được, vì vậy mà sau này càng cảm thấy cần phải giữ chặt lấy những thứ thuộc về mình. Cũng đừng nói với trẻ rằng: "Mẹ đã bỏ tiền mua món đồ này nên nó là của mẹ, không phải của

con. Giờ mẹ đã nói là phải cho các bạn chơi cùng đấy!”, cách nói này có thể dẫn đến hậu quả khó lường: có thể một ngày nào đó trẻ sẽ nói những món đồ chơi ấy không phải của nó nên nó không cần phải thu dọn đồ chơi sau khi chơi.

Thứ tư: Nên khen ngợi trẻ

Khi trẻ quyết định chia sẻ với người khác, cha mẹ nên kịp thời khen ngợi, để chúng ý thức được bản thân đã làm được một việc tốt, từ đó tăng cường ý thức chia sẻ với người khác.

Thứ năm: Tạo cơ hội thực tiễn để trẻ chia sẻ

Cha mẹ cần rèn luyện ý thức chia sẻ cho trẻ ngay từ nhỏ, để trẻ cầm một con búp bê, cha (mẹ) cầm một cái ô tô đồ chơi; cha (mẹ) đưa ô tô đồ chơi cho trẻ rồi lấy con búp bê từ trên tay trẻ. Cách rèn luyện này có thể khiến trẻ cảm nhận được sự tin tưởng giữa đôi bên.

Đổi cách nói 37 Con yêu, cám ơn con!

Cha mẹ thường nói: "Sao mẹ lại sinh ra một đứa con ích kỉ như con chứ?".

Biết ơn là một cách thể hiện sự cảm kích đối với ân huệ của người khác dành cho mình, là tình cảm đau đáu trong lòng của một người không quên ơn của người khác. Những người không biết đến sự

biết ơn sẻ chỉ mang đến thái độ lạnh lùng và hành động nguy hiểm cho xã hội. Vì vậy, bên cạnh việc nâng cao IQ cho trẻ, cha mẹ cũng đừng quên phải bồi dưỡng EQ cho trẻ.

Người có lòng biết ơn là những người luôn cảm kích với tình trạng của bản thân hiện tại, đồng thời cũng có tình cảm và sự tôn kính với những người đã có ơn với mình. Cha mẹ cần dạy bảo con cái rằng, người khác đem đến cho mình bất cứ thứ gì cũng không phải là điều đương nhiên: cha mẹ sinh thành và dưỡng dục, thầy cô đem đến trí thức, bạn bè mang đến tình bạn thân thiết... đó đều là những “ân tình”.

Ví dụ thực tế

Thanh là con một trong nhà, từ nhỏ đã được cha mẹ nâng niu, thế nên cô bé thiếu đi sự quan tâm đến cha mẹ, cũng không hiểu được tình cảm của cha mẹ dành cho mình. Cha mẹ Thanh vì chuyện này mà cảm thấy vô cùng buồn lòng. Cha Thanh đang không biết phải làm thế nào thì đột nhiên cơ hội đến.

Một buổi sáng chủ nhật, cha đạp xe đưa Thanh đến công viên chơi. Sau khi xem hết các tiết mục biểu diễn của các loài vật, Thanh tỏ ra vô cùng hứng thú. Trên đường về nhà, người đi vào rất thưa thớt, cha hỏi: "Con cảm thấy đi xe có thú vị không?", Thanh nói: "Con chưa đi bao

giờ, không biết có hay không ạ!". Cha liền nói: "Con thử đi đi!". Thanh thấy cha bảo cho mình thử, liền hào hứng lắm. Sau đó, cha ngồi đằng sau yên xe, hai tay điều khiển tay lái, Thanh ngồi trên thanh chắn ngang ở trước xe, tự mình đạp xe tiến về phía trước. Một lúc sau, Thanh thở hồng hộc và dừng xe lại, tò mò hỏi: "Cha ơi, ngày nào đưa con đến trường cha cũng phải đạp xe mệt thế này à?".

Cha đáp: "Mặc dù cha khỏe hơn con một chút, nhưng vì ngày nào cũng đạp xe nên cũng rất mệt, đặc biệt là những lúc phải lên dốc".

Sáng thứ hai, cha lại đạp xe đèo Thanh đi học, nhưng khi đang đạp xe lên dốc thì

Thanh đột nhiên ôm chặt lấy cha, cố ý nhấc mông lên, nói với cha; "Cha ơi, như thế này có phải cha đỡ mệt hơn không?". Cha vô cùng cảm động, nói: "Con ngoan lắm, cha không sao đâu, cha cám ơn con, giờ con đã biết quan tâm đến người khác rồi, cha vui lắm con gái ạ!".

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Hiện nay, trong nhiều gia đình, con cái là "mặt trời", còn cha mẹ là những hành tinh xoay xung quanh mặt trời. Mọi người thường nhìn thấy cảnh tượng: những đứa con ăn uống xong thì chạy ra ngoài chơi hoặc ngồi xem ti vi, còn cha mẹ thì bận rộn thu dọn bát đũa; đồ ăn ngon trong nhà, cha mẹ lúc nào cũng

nhường cho con, trong khi con cái lại hiếm khi mời cha mẹ ăn trước; mỗi khi trẻ bệnh, cha mẹ lại bận bịu chăm sóc cho con, còn khi cha mẹ ốm mệt, trẻ rất ít khi hỏi han chăm sóc. Những hiện tượng này đáng để chúng ta suy nghĩ.

Là cha mẹ, nhất định phải giúp con hiểu rõ mối quan hệ giữa cha mẹ và con cái. Phải để trẻ biết rằng, cha mẹ là bề trên, cũng nên để trẻ hiểu được những vất vả mà cha mẹ phải gánh chịu.

Bé Thanh trong câu chuyện trên sở dĩ có thể nhanh chóng hiểu được mình phải biết quan tâm tới người khác chủ yếu là bởi phương pháp của người cha rất hiệu quả - để trẻ tự thể nghiệm. Chỉ khi thấu

hiểu được nỗi thống khổ của người khác mới có thể làm sống dậy tình yêu và sự cảm thông, mới biết nghĩ cho người khác.

Có một đứa trẻ nghèo khổ, để có để tiền học phí, cậu đã phải đi tiếp thị sản phẩm vào kì nghỉ hè. Công việc của cậu không thuận lợi cho lắm. Một buổi chiều, khi hoàng hôn xuống, cậu bé mệt mỏi và đói khát vô cùng, cậu tuyệt vọng nghĩ đến việc từ bỏ tất cả. Cậu bé rơi vào đường cùng, đành gõ cửa một gia đình, hi vọng chủ nhân của căn nhà này sẽ cho cậu một cốc nước. Người mở cửa là một cô bé rất xinh đẹp, cô bé mỉm cười đưa cho cậu cốc sữa nóng. “Cám ơn!”, cậu bé ngân ngấn nước mắt, uống cốc sữa vào bụng, nhờ đó cậu lại lấy lại dũng khí cho

mình.

Nhiều năm sau đó, cậu bé này trở thành một bác sĩ nổi tiếng. Một hôm, có một phụ nữ mắc bệnh nghiêm trọng, được chuyển đến bệnh viện của anh. Người bác sĩ này đã làm phẫu thuật thành công cho người phụ nữ, cứu được tính mạng của cô. Vô tình, bác sĩ phát hiện người phụ nữ ấy chính là cô bé đã mang cho anh cốc sữa nóng của nhiều năm trước. Anh quyết định sẽ làm một việc gì đó. Chi phí phẫu thuật quá đắt đỏ khiến cho người phụ nữ phải đau đầu. Lúc người phụ nữ bất đắc dĩ làm thủ tục xuất viện, cô nhìn thấy trên hóa đơn thanh toán có ghi: tiền viện phí đã được trả bằng một cốc sữa bò.

Khi dùng trái tim biết ơn để đối diện với xã hội, với cha mẹ, với người thân và bạn bè... bạn sẽ thấy mình rất vui vẻ. Đôi khi, sự giúp đỡ chỉ cần là một li nước hay một cốc sữa; lòng biết ơn không cần phải là điều gì quá to tát, chỉ cần là một lời nói chân thành cũng đủ.

Khi chúng ta nhìn cuộc đời, cha mẹ, người thân thích, bạn bè… bằng ánh mắt biết ơn, chúng ta sẽ cảm thấy cuộc sống vui vẻ hơn nhiều. Vậy, cha mẹ cần làm gì để dạy trẻ có lòng biết ơn?

Thứ nhất: nêu gương cho trẻ

Cảm động có thể kích thích tâm lí theo

đuổi cái chân - thiện - mỹ của con người, khiến con người sẵn sàng làm bất cứ việc gì vì lí tưởng tốt đẹp. Muốn để trẻ học được sự biết ơn, trước tiên cha mẹ cũng cần là người có lòng biết ơn. Cha mẹ cần nêu gương sáng cho trẻ học tập, ví dụ: khi trẻ bón đồ ăn của mình vào miệng mẹ, mẹ nên nói: Cám ơn con, ngon thật đấy!

Thứ hai: hoạt động thực tiễn, hướng dẫn trẻ thể hiện lòng biết ơn

Thể hiện sự biết ơn không thể chỉ dừng lại ở nói miệng. Đối với những người mà mình cần biết ơn, nhất định phải thể hiện bằng hành động. Cha mẹ cần dạy trẻ biết dùng hành động để báo đáp công ơn của

cha mẹ, thầy cô, bạn bè, người thân… để trẻ có thể trải nghiệm sự báo đáp công ơn là thế nào. Ví dụ: dạy trẻ biết tặng hoa cho bà, cho mẹ vào ngày quốc tế phụ nữ… Trẻ giống như một miền đất hoang, cha mẹ trồng lên mảnh đấy ấy loài cây "biết ơn" thì sẽ thu hoạch được "quả" nhân ái, sự quan tâm, khoan dung và hạnh phúc.

Đổi cách nói 38 Con ơi, đối thủ còn đáng quý hơn bạn bè đấy!

Cha mẹ thường nói: Đừng có ngốc nghếch đi giúp nó nữa, nó là đối thủ của con đấy, có biết không hả?

Đại đa số mọi người đều coi đối thủ của

mình là kẻ thù, chẳng ai chịu hợp tác với kẻ thù của mình cả. Kì thực, đối thủ không hề đáng sợ như vậy, họ có thể trở thành tấm gương thành công cho bạn. Lấy đối thủ ra làm tấm gương mới khiến chúng ta liên tục tiến bộ. Đối thủ có thể mang lại áp lực rất lớn cho bạn, nhưng đừng quên, chính áp lực này mới là động lực giúp bạn không ngừng vươn lên. Bởi vậy, chúng ta nên bồi dưỡng thói quen hợp tác với đối thủ cho trẻ.

Ví dụ thực tế

Tan học về nhà, Minh thở hồng hộc chạy lại nói với bố: "Bố ơi, tuần trước, trước khi kiểm tra, bạn Linh mượn cuốn " Vở thực hành tiếng Việt" của con, về sau

trong bài kiểm tra có những câu hỏi na ná như thế, bạn ấy đều làm đúng hết. Hôm nay, bạn ấy nói mẹ bạn ấy không cho mua cuốn đó, bạn ấy muốn mượn của con đi phô tô, bố nói xem con có nên đồng ý không?”.

Đợi con trai nói xong, bố liền bảo: “Thế con có muốn cho bạn ấy mượn đi phô tô không?”. “Bố ơi, bạn Linh rất ích kỉ, con không muốn cho bạn ấy mượn! Lần trước con thấy bạn ấy có cuốn “100 câu hỏi toán”, con liền mượn, đã nói sẽ mượn hai ngày rồi, thế mà mới được có một ngày, sáng hôm sau bạn ấy đã đòi lại. Đã thế ở trường bạn ấy cũng không cho con mượn, mà lén xem một mình!”, Minh nói một tràng rồi chờ đợi câu trả lời của bố.

Bố nói: “Con à, đối thủ còn đáng quý hơn cả bạn bè! Đối thủ càng mạnh, con cũng trở nên càng mạnh! Cho mượn sách cũng có làm sao đâu!”.

Minh chớp chớp mắt: “Bố nói cũng có lí, con có thể bảo bạn ấy nhanh chóng trả lại cho con nhỉ!”, Minh vừa trả lời vừa lẩm bẩm đi về phòng.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Nỗi buồn phiền của Minh khiến cho chúng ta nhận thấy trẻ con cũng có tâm lí cạnh tranh và khát vọng thành công rất lớn. Nhưng rõ ràng vì thiếu quan điểm cạnh tranh lành mạnh, lí luận về nhân

sinh quan, lại đang ở giai đoạn tâm lí chưa phát triển đầy đủ nên trẻ thường dễ hiểu biết một cách sai lệch, nảy sinh những quan điểm sai lầm về cạnh tranh. Có trẻ cho rằng, cạnh tranh là không từ bất cứ thủ đoạn gì để giành chiến thắng trước kẻ thù, quá coi trọng kết quả mỗi lần cạnh tranh hoặc không có cái nhìn đúng đắn về cạnh tranh.

Trong hiện thực cuộc sống, chúng ta thường nghe thấy mọi người phàn nàn rằng: "Đối thủ quá mạnh, chỉ mong hắn biến mất ngay tức khắc!". Chẳng lẽ trong cuộc sống, cứ là "đối thủ" thì đều không tốt sao? Không, tuyệt đối không phải như vậy, đối thủ giống như một trợ thủ đối với chúng ta, là một sự thách thức, một

khát vọng chiến thắng chính bản thân của chúng ta.

Ở một đất nước thuộc châu Phi, có một thương nhân thường xuyên đưa loài cá là đặc sản của châu Phi đến khắp nơi trên thế giới để bán. Tuy nhiên, trong mỗi lần vận chuyển, những con cá khi mới được thả vào đều bơi lội tung tăng, con nào con nấy tràn đầy sức sống, nhưng chẳng bao lâu, chúng dần dừng bơi, im lìm như đang say ngủ. Sau đó, một số con cá còn bị chết. Đến nơi đổ hàng thì cá đã chết quá nửa. Người thương nhân vô cùng lo lắng, không sao hiểu nổi: ngày nào ông cũng thay nước, thức ăn đầy đủ, không khí cũng đầy đủ, tại sao cá lại chết? Người thương nhân bèn đem nghi vấn

này đến thỉnh giáo một ông lão trong bộ tộc của mình. Ông lão cười bảo: "Chuyện này thì đơn giản thôi, anh chỉ cần thả một vài loài cá thiên địch với chúng vào đó là ổn!". Người thương nhân bán tín bán nghi rời khỏi nhà ông lão, nhưng anh ta vẫn làm theo lời ông. Kết quả là, những con cá để tránh sự truy đuổi của thiên địch nên phải tăng tốc độ bơi, cả thùng cá lúc nào cũng ồn ào. Thời gian cứ thế trôi đi, những con cá ở trong thùng vẫn tràn đầy sức sống, nhảy nhót lung tung. Cuối cùng, số lượng cá chết đi giảm đáng kể. Người thương nhân vô cùng vui mừng, hỏi lí do ông lão thì nhận được câu trả lời: "Đây chính là sức mạnh của đối thủ!".

Đúng thế, chính những con cá thiên địch đã mang lại sức sống cho những con cá kia, khiến cho chúng phải cầm cự đến cuối cùng, mặc dù một số con cá cũng bị thiên địch ăn thịt nhưng nhờ có thiên địch mà số cá còn sống nhiều hơn. Đối với những con cá này, thiên địch chính là một trợ thủ. Trong cuộc sống hiện thực, cũng chính những đối thủ giống như "thiên địch" này lại khiến chúng ta càng trở nên mạnh mẽ và kiên cường hơn. Vì vậy, bên cạnh việc đào tạo ý thức cạnh tranh cho trẻ, cha mẹ còn cần phải dạy trẻ biết giao lưu và hợp tác với đối thủ. Điều này có tính quyết định đến không gian phát triển của trẻ.

Cha mẹ nên bồi dưỡng thói quen chủ

động hợp tác với đối thủ cho trẻ như thế nào?

Thứ nhất: Phải bồi dưỡng kĩ năng hợp tác cho trẻ

Trong cuộc sống hàng ngày, chúng ta đều hiểu rằng, trẻ con bây giờ chẳng thiếu thốn thứ gì, nhưng lại ngày càng hẹp hòi, càng ngang ngược, ích kỉ, không chịu chia sẻ, không hiểu được niềm vui khi cùng chia sẻ, hợp tác với người khác, ý thức độc chiếm rất cao. Là cha mẹ, chúng ta không chỉ cần tạo ra môi trường giao lưu thoải mái, hài hòa, cảm thông và bình đẳng cho trẻ mà còn phải dạy cho trẻ cách giao lưu bằng ngôn ngữ và phi ngôn ngữ, ví dụ: ngoắc tay, vỗ vai, gật

đầu mỉm cười… thể hiện "Chúng ta cùng chơi nhé, tớ muốn chơi với cậu!"; đồng thời dẫn dắt trẻ sử dụng chính xác ngôn ngữ để thể hiện hành động muốn hợp tác, để trẻ cảm nhận được sự vui vẻ, thoải mái và tràn đầy tình hữu nghị, từ đó học được thói khiêm nhường, chờ đợi, chia sẻ, lịch sự đối đãi với người khác….

Thứ hai: Dạy trẻ vui vẻ đón nhận người khác

Cái gọi là "hợp tác" chính là đôi bên gắn kết với nhau để cùng phát huy sở trường của mình. Do vậy, chỉ có nhận thức được sở trường của nhau, tôn trọng sở trường của đối phương thì hợp tác mới thực sự đạt đến mức tốt đẹp. Vì vậy, cha mẹ cần

dạy trẻ học cách phát hiện sở trường của người khác và thật lòng tán thưởng. Trong cuộc sống hằng ngày, cha mẹ cũng nên có thái độ nhìn nhận và đánh giá người khác như vậy để nêu gương cho con cái.

Thứ ba: Phải tạo cơ hội cho trẻ cảm nhận niềm vui của sự hợp tác

Cùng là một trò chơi, cho trẻ trải nghiệm cảm giác chơi một mình và cảm giác chơi chung với người khác, từ đó khơi gợi hứng thú chia sẻ, cùng chơi với bạn bè, để trẻ dần dần hiểu được ý nghĩa của sự hợp tác.

Đổi cách nói 39 Học hỏi lẫn nhau mới

có thể tiến bộ, so sánh mù quáng sẽ bị tụt lại phía sau

Cha mẹ thường nói: Con phải cố gắng, không được để bọn nó vượt mặt!

Trẻ thường theo đuổi những sự vật mới mẻ, không bao giờ muốn bị tụt lại so với thời đại hoặc tập thể. Tuy nhiên trẻ vẫn chưa thể hiểu rõ cái gì đáng để theo đuổi, cái gì thì không. So sánh là vấn đề mà trẻ thường gặp phải. Điều này chỉ khiến trẻ hi vọng bản thân mình thắng mà không chấp nhận bị tụt lại sau. Bởi vậy, cha mẹ cần kịp thời uốn nắn, dẫn dắt trẻ đi vào đúng quỹ đạo.

Ví dụ thực tế

Ngọc vừa về nhà đã nói với cha là cuối tuần cô bé muốn đi hiệu sách. Nghe thấy con gái nói vậy, cha có vẻ hơi ngạc nhiên, hỏi: "Tuần trước vừa mới mua hai cuốn sách rồi, con còn chưa đọc hết, sao lại đòi đi mua nữa thế?". Ngọc thản nhiên đáp: "Con mua sách, cha mẹ phải ủng hộ mới đúng chứ?".

Cuối tuần, cha mẹ dẫn Ngọc đến hiệu sách, đi xem một vòng, cha mẹ ai xem sách của người nấy, Ngọc thì bận rộn luôn chân luôn tay trước giá sách. Một lúc sau, cha mẹ Ngọc mỗi người chọn một cuốn sách, còn Ngọc thì bê cả đống sách to. Nhìn thấy bộ dạng của con gái, cha mẹ Ngọc không khỏi phì cười. "Sao

cha mẹ lại cười ạ?", Ngọc ngạc nhiên hỏi.

Cha giả bộ không nghe thấy, quay sang hỏi mẹ Ngọc muốn mua sách gì. Sau đó cha mẹ Ngọc nói ra mục đích mua sách của mình. Cuối cùng, cha hỏi con gái: "Còn con thì sao? Sao con lại mua nhiều sách thế?".

Ngọc đáp: "Lớp con đang có phong trào mua sách, mọi người đều thi xem ai mua nhiều sách hơn, vì vậy con không thể tụt lại sau được!".

"Thế à, nhưng mua sách không phải để trưng bày, mua sách là để học lấy kiến thức. Nếu như coi chuyện mua sách là để

thể hiện bản thân, việc này chẳng liên quan gì đến ý nghĩa của việc mua sách cả, chỉ là lãng phí tiền bạc mà thôi. Con gái bố chắc sẽ không dại dột đi so sánh với người khác nhỉ? Giữa bạn bè với nhau không nên so sánh xem sách của ai nhiều hơn mà nên so sánh xem ai nắm được nhiều kiến thức hơn!", cha Ngọc đã sớm đoán được ý của con gái nên kịp thời đưa ra lời nhắc nhở. Ngọc ngẫm nghĩ một lát rồi đặt lại mấy cuốn sách vào giá, chỉ mua hai cuốn mang về nhà.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Những lời cha Ngọc nói rất có lí, sách ngày càng nhiều, nhưng trẻ con có tính hay so sánh, cho dù sách có nhiều hơn

nữa với chúng cũng chỉ là vật để trưng bày mà thôi.

Trẻ con thường thích theo đuổi những gì mới mẻ, không hi vọng mình bị lép vế so với tập thể, nhưng chúng vẫn không nhận thức được thứ gì đáng theo đuổi, thứ gì là không có ý nghĩa. So sánh chẳng qua chỉ là một biểu hiện trẻ con hi vọng bản thân mình chiến thắng mà không muốn bị tụt lại phía sau. Bên cạnh đó, nhiều bậc cha mẹ vì tâm lí luôn mong con cái hơn người, họ thường không chịu được việc con cái mình bị tụt lại sau hoặc có thành tích quá tầm thường, vì vậy thường tạo ra áp lực cho con. Nhưng làm như vậy chỉ khiến cha mẹ thu được kết quả hoàn toàn trái ngược. Bởi vì, sự so sánh này của

cha mẹ vô hình chung ảnh hưởng đến tâm lí của con.

Vì vậy, cha mẹ nên dạy trẻ biết nỗ lực thay đổi bản thân, cổ vũ trẻ tự tìm kiếm tấm gương theo đuổi cho mình ở trên lớp, phát hiện ra sở trường của người khác. Một đứa trẻ biết suy nghĩ vấn đề như vậy, chúng sẽ dần dần bỏ qua được tâm lí mù quáng, có cái nhìn khách quan về bản thân, về người khác.

Vậy, cha mẹ cần làm thế nào để trẻ khắc phục được tâm lí mù quáng?

Thứ nhất: nâng cao khả năng quan sát của trẻ

Khả năng quan sát có vai trò đặc biệt quan trọng cho việc khắc phục tâm lí mù quàng, nhưng quan sát cần có nhiệm vụ rõ ràng. Nếu như một người quan sát tất cả mọi thứ mà không có mục đích thì không thể tập trung sức chú ý của mình, như vậy sẽ chẳng có thứ gì đọng lại trong đầu, có quan sát cũng như không, không thể phát hiện ra vấn đề được. Ngược lại, nếu mục tiêu rõ ràng, khả năng tập trung cao thì quan sát mới có hiệu quả. Chỉ có quan sát tỉ mỉ mới có thể phát hiện ra vấn đề.

Thứ hai: nâng cao khả năng phân tích cho trẻ

Sở dĩ trẻ nảy sinh tâm lí mù quáng, ngoài

nguyên nhân do thiếu quan sát ra còn là bởi chúng chưa có khả năng độc lập phân tích, vì vậy, việc bồi dưỡng khả năng phân tích cho trẻ là vô cùng quan trọng.

CHƯƠNG 6 BỒI DƯỠNG THÓI QUEN TỐT CHO TRẺ

Trong cuộc sống hàng ngày, một thói quen tưởng là nhỏ nhặt cũng có thể hủy hoại cuộc đời một con người. Cha mẹ tuyệt đối không được coi nhẹ vấn đề này, bắt buộc phải có biện pháp thích hợp khắc phục những thói quen không tốt ở trẻ, tạo nền tảng vững chắc cho những thành công trong trương lại của chon..

Đổi cách nói 40 Không kén ăn thì mới cao lên được!

Cha mẹ thường nói: Được rồi, con không muốn ăn cái này, vậy con thích ăn cái gì? để cha mua cho!

Việc trẻ kén ăn có ảnh hưởng trực tiếp đến vấn đề cân bằng dinh dưỡng của chúng. Con người là động vật ăn tạp, ăn uống đơn nhất đương nhiên sẽ dẫn đến mất cân bằng dinh dưỡng, gây ra hiện tượng suy dinh dưỡng ở trẻ.

Khi khắc phục thói quen kén ăn của bé, cha mẹ cần chú ý, vừa cho trẻ có quyền lựa chọn món ăn cho mình, vừa không thể hoàn toàn để mặc trẻ muốn ăn gì thì

ăn. Lúc trẻ ăn cơm, cha mẹ thường dễ mắc phải một sai lầm là sợ trẻ không ăn hoặc ăn ít sẽ ảnh hưởng đến sức khỏe, vì vậy thường từ bỏ nguyên tắc của mình. Về điểm này, cha mẹ cần thống nhất ý kiến. Nếu như trẻ không chịu ăn cơm trong giờ ăn, cha mẹ nên cho trẻ có quyền tự chủ, nhưng cần phải nói cho chúng biết hậu quả của việc không ăn. Nếu như không ăn cơm cũng sẽ không được ăn các đồ ăn khác. Cha mẹ nói được thì phải làm được: cất hết đồ ăn vặt trong nhà đi. Qua một hai lần, trẻ sẽ ngoan ngoãn hơn, biết phải ăn cơm, nếu không sẽ bị đói.

Ví dụ thực tế

Cả nhà vui vẻ ngồi vào bàn chuẩn bị ăn cơm, Dũng nhìn thấy có món cá hấp, dạ dày hầm, mướp đắng xào, canh rong biển, vui vẻ nói: "Oa tuyệt quá, hôm nay con có món dạ dày hầm để ăn rồi!", nói rồi cậu bé kéo đĩa dạ dày hầm về phía mình, cầm đũa gắp lấy gắp để. Mẹ bảo Dũng phải ăn nhiều mướp đắng, bởi mướp đắng có tác dụng thanh nhiệt, nhưng Dũng không nghe. Cha gắp cá rồi bỏ xương và cho vào trong bát của con Dũng nhưng em liền gắp trả lại cho cha. Nhìn thấy Dũng chỉ ăn mỗi món mình thích, mẹ đứng bên cạnh chỉ biết lắc đầu.

Cha nói: "Dũng, hôm nay con phải ăn nhiều rau xanh, không được chỉ ăn có mỗi món dạ dày, nếu không hôm nay con

không được ra ngoài chơi!”.

Dũng phụng phịu nói: “Con không ăn, không ăn miếng nào hết, con ghét ăn rau lắm!”.

Lúc này, mẹ nói: “Dũng, con nhìn bạn Duy nhà hàng xóm đi, chính vì thường ngày bạn ấy rất ít khi kén ăn nên bạn ấy mới cao như thế đấy! Mẹ thấy con cứ kén ăn như vậy, sau này sẽ thấp hơn bạn ấy, không khỏe mạnh bằng bạn ấy đâu!”.

Lúc này Dũng mới tự tin nói: “Mẹ ơi, sau này con sẽ không kén ăn nữa, con muốn cao lớn và khỏe mạnh, cao hơn cả bạn Duy nữa. Mẹ cho con ăn rau đi!”.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Kén ăn là thói quen thường thấy ở trẻ con, nhưng trách nhiệm lại thuộc về cha mẹ. Bất cứ một thói quen nào cũng không thể hình thành trong một chốc một lát, trẻ kén ăn có liên quan mật thiết đến kết cấu bữa ăn, thái độ của cha mẹ với cách ăn uống của trẻ, thói quen ăn uống của cha mẹ….

Ví dụ trên lấy cảnh là một bữa ăn, là tình huống chúng ta thường gặp ở trong bữa cơm của các gia đình. Đúng như vậy, việc trẻ con kén ăn là hiện tượng quá phổ biến trong cuộc sống hiện nay. Ví dụ, có đứa trẻ chỉ ăn thịt, không ăn rau; cũng có đứa trẻ chỉ ăn một số loại rau, có đứa trẻ

chỉ ăn thức ăn, không ăn cơm cũng có đứa trẻ chỉ thích ăn hoa quả….

Nếu con bạn khi ăn cơm mà không chịu há miệng, hoặc là ngậm cơm trong miệng không chịu nuốt, hay nhè ra cơm ra... thì bạn sẽ vô cùng mệt mỏi, mỗi lần cho con ăn mà vất vả như đi đánh trận. Dưới đây là vài cách để uốn nắn thói quen kén ăn, lười ăn của trẻ?

Thứ nhất: Cần có đủ kiên nhẫn để chờ đợi

"Con ăn hết chỗ măng này mẹ sẽ lấy đồ uống cho con!", làm như vậy chỉ khiến trẻ càng thêm ghét món "măng", đã thế còn khiến trẻ học được kiểu "mặc cả".

Ví dụ, trẻ nói với mẹ: “Mẹ ơi, mẹ lấy đồ uống cho con trước đi rồi con mới ăn cái này!”. Thực ra, cha mẹ không cần thiết phải dùng những món trẻ thích để làm “mồi” dụ, chỉ cần bạn liên tục để măng và các thức ăn khác

lên bàn, không cần nói nhiều hoặc hứa hẹn gì với trẻ, cũng không cần phải “đe dọa”, kiên nhẫn chờ đợi. Khi trẻ nhìn thấy cha mẹ ăn ngon lành những món ăn ấy, sau vài lần, chúng sẽ dần thay đổi chủ ý, bắt đầu tiếp nhận món ăn chúng ghét.

Thứ hai: Không nên cho trẻ có quá nhiều sự lựa chọn

"Con yêu, hôm nay con muốn ăn gì nào?", đáp án của trẻ đương nhiên là những món mà chúng thích. Nhưng nếu bạn đổi sang cách khác để hỏi: "Tối nay con muốn ăn cháo bí đỏ hay là cháo ngô?", cho trẻ chỉ được chọn trong hai loại thức ăn này, chúng sẽ không còn sự lựa chọn nào khác. Đương nhiên, cha mẹ sẽ không chỉ chuẩn bị hai món này, mà vẫn nên quan tâm đến khẩu vị của trẻ, không cần quá nhiều, có một loại thức ăn chúng thích để ăn kèm là đủ rồi.

Thứ ba: Xác định lượng đồ ăn trẻ có thể ăn

Mặc dù trẻ vận động nhiều nhưng dạ dày vẫn còn nhỏ, chúng ta không thể kì vọng

quá nhiều vào lượng thức ăn chúng có thể ăn. Trên thực tế, nhiều lúc trẻ ăn hết một cái bánh trứng là đủ lượng tinh bột và protein thiết yếu cho cơ thể rồi. Nếu như bạn vẫn lo lắng, có thể lựa chọn nguyên tắc ăn ít, chia thành nhiều bữa, có thể bổ sung thêm vitamin vào bữa sau cho trẻ để tránh mất cân bằng dinh dương.

Thứ tư: Để trẻ cảm nhận niềm vui khi động tay làm việc

Khi bạn đang chuẩn bị đồ ăn ở trong bếp, bạn có thể bảo trẻ làm một vài việc lặt vặt, ví dụ: lấy sữa chua ở trong tủ lạnh, giúp mẹ nhặt rau, trộn thức ăn… Làm như vậy không chỉ bồi dưỡng cảm hứng

lao động cho trẻ mà còn khiến trẻ cảm nhận được thành quả lao động của chính mình. Có thể lúc ấy trẻ sẽ không kén ăn nữa mà chuyên tâm thưởng thức món ăn mà chúng tự tay làm ra.

Thứ năm: sử dụng trò chơi

Khi ăn, bạn có thể chọn một số bài hát có liên quan đến đồ ăn, thông qua bài hát để dẫn dắt trẻ ăn rau xanh.

Thứ sáu: Mẹ làm “đầu bếp tài năng”

Mẹ nên rèn luyện tay nghề nấu nướng của mình, các món ăn cần đa dạng, thức ăn của các bữa không nên lặp lại. Nếu ngày nào cũng ăn những món ăn giống nhau,

cách nấu nướng không có gì thay đổi, cho dù là người lớn cũng thấy ngán chứ đừng nói là trẻ con. Vì vậy, các mẹ đừng ngại học hỏi kinh nghiệm từ các đầu bếp nổi tiếng, hoặc giao lưu với nhau để làm phong phú thêm các món ăn cho trẻ.

Thứ bảy: Có thể sử dụng món ăn trẻ thích làm phần thưởng khích lệ trẻ khi thích hợp

Có nhiều trẻ rất không thích ăn một số món nào đó, do vậy, khi chúng không chịu ăn, có thể lấy một lượng nhỏ thức ăn mà trẻ thích để làm phần thưởng cho trẻ. Điều quan trọng nhất là, không được ép trẻ. Khi cha mẹ dùng "vũ lực" để ép trẻ phải ăn, trẻ sẽ cảm thấy việc ăn uống thật

đáng sợ, từ đó nảy sinh thái độ chống đối. Ngoài ra, cha mẹ tuyệt đối không được dùng đồ ăn vặt để mua chuộc trẻ. Một số bậc cha mẹ thường lấy đồ ăn nhanh hoặc đồ ăn vặt làm “mồi” dụ trẻ, nhưng kết quả thì hoàn toàn trái với mong muốn. Bởi vì, một khi trẻ biết có đồ ăn vặt đang đợi nó, thì sẽ không bao giờ ăn uống nghiêm túc.

Đổi cách nói 41 Chăm rửa tay mới không bị đau bụng!

Cha mẹ thường nói: Con bẩn thỉu quá, xấu hổ chưa!

Trong cuộc sống hàng ngày, rất nhiều đứa trẻ thiếu ý thức vệ sinh, sáng dậy

không đánh răng, ăn đồ ăn xong không chịu rửa tay, tối đi ngủ không chịu rửa chân… Đây đều là những thói quen mất vệ sinh. Lâu dần sẽ rước đủ thứ vi khuẩn, bệnh tật vào người như: bụng giun, đau bụng đi ngoài, hệ miễn dịch sút giảm… Do vậy, để giúp con cái có sức khỏe tốt, hằng ngày cha mẹ cần bồi dưỡng thói quen vệ sinh cho trẻ.

Ví dụ thực tế

Mẹ Long rất chú ý giữ gìn vệ sinh, nhưng Long ở bẩn vô cùng, người ngợm lúc nào cũng bẩn thỉu, hơn nữa cậu còn có một thói quen xấu, đó là đi vệ sinh xong mà không chịu rửa tay.

Mẹ luôn mong con trai có ý thức vệ sinh một chút, nhưng nói không biết bao nhiêu lần mà Long toàn quên. Các bé trai thường ít chú ý đến những chuyện lặt vặt trong cuộc sống hàng ngày, vì vậy mà lúc nào mẹ cũng phải nhắc nhở: "sao con không đi rửa tay đi?", lúc ấy Long mới lè lưỡi rồi lững thững đi rửa tay.

Lúc ăn cơm trưa, Long lấy tay ôm bụng, tỏ vẻ vô cùng đau đớn. Long chạy đến bên mẹ, nói: "Mẹ ơi, bụng con đau quá!". Mẹ nhíu mày hỏi: "Đau chỗ nào?", Long lấy tay chỉ vào chỗ đau ở bụng và nói: "Ở đây ạ!". Mẹ nói: "Bởi vì thường ngày con không giữ vệ sinh nên mới đau bụng như thế đấy! Đau bụng trên là do đói, cần phải ăn rồi, đau giữa

bụng cho thấy trong bụng con có giun, nó đang gặm nhấm bụng con đấy. Sau này con phải rửa tay sạch sẽ, như thế bụng mới không bị đau!”.

Nghe mẹ nói thế, Long sợ lắm, từ đó trở đi bắt đầu có ý thức giữ gìn vệ sinh.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Nhiều đứa trẻ không có ý thức giữ gìn vệ sinh, không bao giờ rửa tay trước khi ăn cơm, chơi ở ngoài về cũng không chịu rửa tay, hoa quả chưa rửa đã ăn…

Là cha mẹ, bạn nên tiến hành uốn nắn những thói quen xấu của trẻ. Phải để trẻ hiểu rằng: ăn mặc không gọn gàng, không

sạch sẽ là biểu hiện của kẻ vô dụng. Với những đứa trẻ không có ý thức vệ sinh, cha mẹ không nên chỉ trách móc hay đánh mắng, như vậy sẽ không uốn nắn được thói quen của trẻ mà còn ảnh hưởng đến tâm trạng của chúng. Phương pháp giải quyết là, cha mẹ có thể nói cho trẻ nghe những hậu quả không hay khi không giữ gìn vệ sinh. Ví dụ, khi Long quên rửa tay, mẹ Long có thể nói: "Không rửa tay là trong bụng sẽ có giun đấy, chúng sẽ khiến con bị đau bụng! Không rửa tay sẽ khiến các loại vi khuẩn chui vào trong bụng, không có lợi cho sức khỏe!". Nghe mẹ nói như vậy, nếu quên không rửa tay, trẻ sẽ nhớ lại những gì mẹ đã nói. Dần dần sẽ có ý thức giữ gìn vệ sinh hơn.

Đôi tay chúng ta hàng ngày phải tiếp xúc với rất nhiều thứ, sẽ nhiễm rất nhiều vi khuẩn có hại. Theo điều tra, một bàn tay không rửa sạch có khoảng 40~400 nghìn con vi khuẩn có hại. Trong một gam móng tay có thể chứa hơn 380 triệu vi khuẩn và trứng giun. Vì vậy chúng ta nhất định phải giúp trẻ có thói quen rửa tay trước khi ăn cơm, rửa tay sạch sẽ sau khi đi vệ sinh.

Muốn bồi dưỡng thói quen giữ gìn vệ sinh cho trẻ, cha mẹ cần:

Thứ nhất: Chăm chỉ rửa tay, rửa mặt

Cha mẹ bắt buộc phải yêu cầu trẻ rửa tay trước khi ăn và sau khi đi vệ sinh; rửa

tay, rửa mặt sạch sẽ sau khi ở bên ngoài về hoặc sau khi làm việc hay vui chơi… Ngoài ra, nhất định phải rửa tay với xà phòng thì mới sạch được.

Thứ hai: Đánh răng vào buổi sáng - tối, súc miệng sau khi ăn cơm

Cha mẹ cần phải huấn luyện cho trẻ có thói quen đánh răng, súc miệng từ lúc trẻ lên 2~3 tuổi. Cha mẹ cũng cần dạy trẻ đánh răng đúng cách, bàn chải đánh răng cần thay mới định kì.

Thứ ba: Tắm gội, rửa chân

Cha mẹ cần để trẻ biết không tắm rửa, người sẽ có mùi hôi, sẽ bị người khác xa

lánh. Không chịu tắm còn khiến người ngợm ngứa ngáy. Trước khi đi ngủ cần hình thành thói quen rửa chân sạch sẽ, rửa chân xong phải lau khô chân mới được đi ngủ.

Thứ tư: Chăm chỉ cắt tóc, cắt móng tay, móng chân

Đầu tóc phải gọn gàng; móng tay, móng chân dài phải cắt sạch sẽ, nhưng không nên cắt quá ngắn.

Thứ năm: bảo vệ lỗ mũi và lỗ tai

Cha mẹ cần để trẻ hiểu phải bảo vệ lỗ mũi và lỗ tai của mình. Không ngoáy mũi, không ngoáy tai, không nhét dị vật

vào trong mũi hoặc tai. Khi tắm phải rửa sạch lỗ tai, tránh làm tổn thương màng nhĩ, gây bệnh viêm tai, ảnh hưởng đến thính lực của trẻ.

Đổi cách nói 42 Đến giờ rồi, tắt đèn đi ngủ thôi!

Cha mẹ thường nói: Thôi được rồi, đừng khóc nữa, xem thêm nửa tiếng nữa…thế xem thêm một tiếng nữa là được chứ gì?

Chúng ta thường nghe thấy cha mẹ nói: Trẻ con ở nhà chỉ thích xem ti vi, có cấm cũng chẳng được. Đúng là như vậy, hiện giờ đa phần trẻ con đều thích xem ti vi, hơn nữa cứ xem là ngồi cả buổi. Lúc

chúng đã mải xem thì có nói gì cũng chẳng vào đầu được. "Làm thế nào để trẻ rời khỏi chiếc ti vi" là vấn đề đau đầu cho các bậc cha mẹ.

Ví dụ thực tế

Thanh năm nay năm tuổi, vô cùng đam mê xem hoạt hình. Ngày nào đi mẫu giáo về, việc đầu tiên Thanh làm là bật ti vi xem hoạt hình, chẳng đếm xỉa gì đến sự thúc giục của cha mẹ, nhất định phải xem hết hoạt hình mới chịu đi ăn cơm, nếu không cũng phải vừa ăn vừa xem. Cha mẹ Thanh rất đau đầu về chuyện này, nhưng lại không biết phải làm thế nào. Để Thanh tiếp tục xem thì không được, mà tắt ti vi đi là Thanh lại khóc ầm ĩ.

Khó khăn lắm mới đợi con ăn tối xong, vừa đặt bát đũa xuống là thằng bé lại ngồi xem ti vi, đến tận mười giờ tối vẫn không chịu đi ngủ.

Về sau, cha mẹ Thanh nghĩ ra một cách. Suốt mấy ngày liền, cha mẹ ngồi xem ti vi với Thanh. Đến khoảng chín giờ tối, mẹ

Thanh nói: "Thôi được rồi, hôm nay xem đến đây thôi, nên đi ngủ rồi!". Thanh nghe xong liền phụng phịu: "Không đâu, mẹ cho con xem một chút nữa đi mà!".

"Thanh, con xem đi, cha mẹ cũng rất thích xem ti vi, ngày nào cũng xem, nhưng xem ti vi cũng phải tuân thủ giờ

giấc chứ! Từ nay về sau, chúng ta chỉ được xem nhiều lắm là đến chín giờ tối, sau đó bắt buộc phải đi ngủ! Cha mẹ còn làm được, con ngoan như thế mà không làm được à?", mẹ Thanh nói.

Thanh nghe mẹ nói vậy liền vui vẻ nói: "Con làm được chứ. Thôi được rồi, sau này chúng ta cùng xem ti vi, cùng đi ngủ mẹ nhé!", nói rồi cậu bé liền đi ngủ với cha mẹ.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Cha mẹ thường có hai phản ứng trước việc trẻ xem ti vi: một là mặc kệ, cho trẻ thích xem thì xem; hai là hạn chế, không cho trẻ xem. Cả hai cách hành xử này

đều cực đoan. Nếu con cái bạn đã đắm chìm vào ti vi, đừng vội đánh mắng, như vậy chỉ khiến trẻ nảy sinh tâm lí chống đối mà thôi.

Ti vi có thể tạo ra sức hút không thể chối từ với trẻ con. Ti vi có thể làm phong phú kiến thức, mở rộng tầm mắt cho trẻ, nhưng, ti vi có thể sẽ khiến trẻ chịu những ảnh hưởng không tốt đến sức khỏe và việc học tập. Nếu cha mẹ biết cách uốn nắn, trẻ có thể thu được rất nhiều kiến thức ở trên ti vi mà sách vở không có được.

Rõ ràng, cha mẹ có vai trò quan trọng trong việc hướng dẫn trẻ xem ti vi một cách đúng đắn. Vậy, cha mẹ cần làm

những gì?

Thứ nhất: hướng dẫn trẻ xem ti vi có chọn lọc

Cha mẹ có thể cùng con cái lựa chọn những chương trình bắt buộc phải xem. Có thể tìm hiểu một số chương trình có lời thoại hợp với trẻ, sau đó giới thiệu cho trẻ xem, nói với trẻ những tiết mục nào hay, hay ở đâu, có ích gì cho chúng, khi xem cần chú ý những gì. Để trẻ không bỏ lỡ những tiết mục hay, cha mẹ có thể mua một cái bảng nhỏ treo trên tường, trên đó có ghi rõ những chương trình hay trẻ nên xem. Còn những chương trình chỉ thích hợp với người lớn, cha mẹ cần nói rõ cho con biết, để chúng hiểu rõ và

không ghen tị với cha mẹ.

Thứ hai: Kiểm soát thời gian xem ti vi

Quy định rõ thời gian là một điều cần thiết phải làm. Chỉ có quy định thời gian mới khiến trẻ không hình thành thói quen xấu khi xem ti vi. Ví dụ: yêu cầu trẻ khi ăn cơm không được xem ti vi, lúc đang làm bài tập cũng không được xem ti vi… Một khi đã ra quy định thì nhất thiết phải làm cho bằng được. Cha mẹ có thể cho trẻ xem các tiết mục phù hợp vào cuối tuần, các ngày lễ tết… Ngoài ra, trước khi trẻ bắt đầu xem ti vi, cha mẹ cần nhắc nhở trẻ tuân thủ thời gian đã quy định; trước khi đến giờ ngừng xem, cha mẹ nên nhắc nhở trẻ để chúng chuẩn bị

sẵn sàng về tâm lí. Bởi mắt của trẻ chưa phát triển hoàn toàn, vì vậy mỗi lần chỉ nên cho trẻ xem không quá 40 phút.

Thứ ba: Chuyển hướng chú ý của trẻ

Nếu trẻ quá đam mê xem ti vi, khuyên mãi mà không được, cha mẹ có thể dùng biện pháp chuyển hướng chú ý của trẻ, ví dụ: cho trẻ làm một việc mà chúng thích nhất….

Thứ tư: Thường xuyên dẫn trẻ tham gia vào các hoạt động ngoài trời

Thực ra, rất nhiều đứa trẻ nghiện xem ti vi là vì bị ở nhà trong thời gian quá dài. Cha mẹ đừng ngại dẫn con ra ngoài, tham

gia vào các hoạt động ngoài trời, đừng để trẻ ngồi cả ngày trong nhà, ví dụ: sau khi ăn cơm tối xong có thể dẫn trẻ đi dạo quanh khu phố, không chỉ có lợi cho sức khỏe mà còn khiến trẻ thoát khỏi cám dỗ của ti vi.

Đổi cách nói 43 Con à, lao động là vinh quang!

Cha mẹ thường nói: Sao con lười thế, sau này rồi chẳng làm được gì ra hồn đâu!

Có câu "Có công mài sắt có ngày nên kim", không chịu bỏ ra công sức sẽ không có thành quả. Khi một người hiểu rằng, không có thứ gì đến dễ dàng, anh ta

mới biết trân trọng những gì mình đang có, mới có thể trải nghiệm được niềm vui và hạnh phúc.

Ví dụ thực tế

Lâm rất lười lao động, mỗi lần ở nhà, mẹ bảo Lâm làm chút việc gì đó là cậu lại bĩu môi tỏ vẻ rất khó chịu. Mặc dù cha thường xuyên kể những câu chuyện các danh nhân yêu lao động như thế nào cho cậu bé nghe nhưng Lâm vẫn chứng nào tật nấy. Thường ngày ở trường, cứ đến giờ lao động là Lâm lại giả vờ đau bụng rồi chạy biến đâu mất, đến cô giáo cũng hết cách với cậu. Tuy nhiên, dạo này Lâm bỗng nhiên trở nên vô cùng chăm chỉ, cứ về đến nhà là làm những việc

mình có thể làm. Cha Lâm cảm thấy vô cùng ngạc nhiên, mẹ Lâm vô cùng phấn khởi, bởi vì đây là bí mật giữa mẹ và Lâm mà.

Một lần, mẹ dẫn Lâm đi công viên chơi, đang đi thì họ nhìn thấy một bạn nhỏ tay chống nạng đang tưới hoa ven đường. Lâm cảm thấy vô cùng ngạc nhiên, liền hỏi mẹ: “Mẹ ơi, bạn ấy sao lại chống nạng làm việc thế?”.

Mẹ nghe xong liền chớp lấy cơ hội, nói: “Chân bạn ấy bị thương rồi, nhưng con nhìn xem, bạn ấy rất yêu lao động, có lẽ con nên học tập bạn ấy đi! Lao động là vinh quang mà!”. Lâm nghe xong liền trầm ngâm nghĩ ngợi, suốt dọc đường cậu

không nói gì cả.

Về đến nhà, mẹ chuẩn bị giặt quần áo, Lâm nhìn thấy chậu quần áo của mẹ có rất nhiều bọt, cảm thấy rất thú vị liền thò tay chộp lấy bọt. Mẹ lấy một cái chậu nhỏ, đổ một ít bọt vào trong chậu cho Lâm cho cái áo của Lâm vào chậu rồi lại tiếp tục giặt quần áo. Lâm bắt chước hành động của mẹ, cũng lấy tay vò quần áo. Mẹ nhìn thấy thế liền bảo: “Bé Lâm biết giặt quần áo rồi, chứng tỏ là người rất thông minh, lại yêu lao động nữa!”. Kể từ đó về sau, mẹ phát hiện Lâm có những thay đổi nho nhỏ, cậu bé bắt đầu chủ động làm việc mà không cần mẹ phải nhắc nhở nữa.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Trong cuộc sống hàng ngày, có những đứa trẻ không thích làm việc, cha mẹ nghĩ đủ cách mà không thay đổi được. Muốn trẻ bắt tay vào làm thứ gì đó, thì cha mẹ không được ép buộc mà phải kiên nhẫn giảng giải cho trẻ hiểu, lao động là vinh quang. Chỉ khi trẻ hiểu được ý nghĩa của lao động, chúng mới sẵn sàng lao động.

Bà Stoner từng nói: "Để hướng sự chú ý của trẻ về phía tích cực, chúng ta phải để các em lao động và yêu lao động càng sớm càng tốt." Lao động là ngọn nguồn của hạnh phúc và thành công. Cha mẹ thông minh sẽ biết coi lao động là khóa

học cần thiết cho con; căn cứ vào đặc điểm sinh lý và năng lực theo độ tuổi để giao cho con những công việc nhà phù hợp, giúp bồi dưỡng tính tích cực, chủ động và sáng tạo trong lao động, hình thành những thói quen tốt cho trẻ.

Nếu trước đây con cái bạn không thích lao động, nhiệm vụ của bạn hiện giờ là phải nhanh chóng bồi dưỡng thói quen lao động cho con. Dưới đây là một số phương pháp có thể tham khảo:

Thứ nhất: Để trẻ làm những việc phù hợp với bản thân

Ví dụ: quét nhà, giặt quần áo, tưới cây…

Thực ra, trẻ có thể làm được nhiều việc hơn bạn tưởng, vì vậy không cần phải lo lắng trẻ sẽ mệt mỏi, bạn hoàn toàn có thể giao thêm một chút việc cho trẻ. Trẻ càng lớn càng trở nên nhanh nhẹn hơn.

Thứ hai: Dạy trẻ cách làm việc

Cha mẹ có thể làm mẫu trước cho trẻ nhìn, tránh những nguy hiểm có thể xảy ra trong quá trình làm việc. Nếu là những việc không có tính nguy hiểm, cha mẹ có thể để trẻ tự làm theo cách của mình, có thể không hiệu quả lắm nhưng cha mẹ không nên can thiệp.

Thứ ba: Để trẻ tự quyết định

Cha mẹ cần nói cho trẻ biết việc cha mẹ muốn trẻ làm, nếu như trẻ chưa làm xong, đừng làm hộ trẻ, hãy để trẻ nghĩ xem nên làm như thế nào. Cuối cùng, hãy để trẻ hiểu rõ sai lầm của mình có thể gây ra hậu quả gì. Có lẽ sau đó không cần bạn đốc thúc, trẻ sẽ tự giác làm và cố gắng hoàn thành nhiệm vụ thật tốt.

Thứ tư: Đừng bắt trẻ làm mãi một việc gì đó

Khả năng nhẫn nại của trẻ còn hạn chế, nếu cứ bắt trẻ làm mãi một việc có thể gây ra tâm lí chán ghét ở trẻ. Tốt nhất bạn nên thay đổi công việc cho trẻ hoặc cho trẻ thay đổi luân phiên với anh chị em trong nhà, như thế, trẻ có thể nắm

được nhiều kĩ năng làm việc hơn mà không bị nhàm chán.

Thứ năm: Đừng bắt trẻ làm việc khi đang say sưa học tập hoặc vui chơi

Như thế dễ gây tâm lí bất mãn cho trẻ. Cha mẹ nên có kế hoạch từ trước, nói với trẻ khi nào bắt buộc phải làm gì, để trẻ có ý thức về kế hoạch thời gian, như vậy có lợi cho khả năng tự sắp xếp thời gian và nâng cao hiệu quả làm việc.

Thứ sáu: Chú ý quan sát cách thức và sở thích làm của trẻ

Quan sát xem trẻ thích tự làm hay thích hợp tác với người khác, thích làm theo

hướng dẫn hay thích tự mày mò, tự tìm ra lối đi riêng cho mình… Căn cứ vào các tình huống cụ thể, cha mẹ có thể sắp đặt các nhiệm vụ khác nhau cho trẻ. Nếu con bạn thích hợp tác với người khác, bạn có thể cùng làm với con. Trong quá trình hợp tác để hoàn thành nhiệm vụ, người lớn có thêm thời gian tiếp xúc với con cái, tăng cường mối quan hệ với trẻ, trẻ cũng có thời gian để tìm hiểu và cảm nhận sự vất vả của cha mẹ.

Thứ bảy: nếu trẻ làm chưa tốt, cha mẹ tuyệt đối không mắng mỏ

Cha mẹ nên hạ thấp tiêu chuẩn của mình, khoan dung nhiều hơn với con cái. Khi trẻ tham gia vào các việc lặt vặt trong

nhà cũng chính là quá trình học hỏi và rèn luyện của chúng. Trong quá trình này, đương nhiên khó tránh khỏi thất bại. Cha mẹ nên cổ vũ trẻ dũng cảm làm thử và đối mặt với thử thách, không sợ khó, không sợ khổ, có dũng khí và sự quyết tâm. Hơn nữa cha mẹ cũng nên tinh ý phát hiện ra những sở trường và sở đoản của con cái, tích cực khen ngợi và cổ vũ trẻ, đồng thời dịu dàng chỉ ra điểm thiếu sót của trẻ. Tốt nhất không nên lấy tiền bạc ra làm phần thưởng, vì như vậy dễ nảy sinh các vấn đề tiêu cực, ảnh hưởng không tốt đến tâm lí, khiến trẻ nhầm tưởng mối quan hệ giữa mình và cha mẹ cũng là mối quan hệ lợi ích, điều này không có lợi cho trẻ trong việc tích cực tham gia vào các hoạt động tập thể. Thực

ra, cha mẹ chỉ cần ôm hôn, khen ngợi và cổ vũ con là đủ.

Đổi cách nói 44 Làm xong việc này mới làm việc khác!

Cha mẹ thường nói: "Thôi được rồi, chưa làm xong thì để đấy đi!".

Trẻ con thường làm việc rất tùy tiện, do vậy, cha mẹ cần kịp thời đốc thúc, bảo trẻ làm xong việc này mới được làm việc khác, nên hình thành thói quen làm việc đến nơi đến chốn cho trẻ ngay từ khi còn nhỏ, điều này có lợi rất lớn cho sự trưởng thành của trẻ.

Ví dụ thực tế

Lệ rất yêu lao động, nhưng cô bé có một cái tật là cứ đang làm cái này lại chuyển sang làm việc khác. Vừa mới quét nhà, còn chưa xong đã bỏ đấy đi giặt khăn mặt. Khăn mặt chưa giặt xong đã đi học bài. Mẹ Lệ rất đau đầu vì thói quen xấu này của con gái.

Sáng chủ nhật, Lệ bắt đầu giúp mẹ quét nhà, mẹ nói: “Lệ, con quét phòng ngủ, mẹ quét phòng khách, chúng ta thi xem ai quét vừa nhanh vừa sạch sẽ hơn nhé!”. Lệ rất hiếu thắng, chẳng mấy chốc đã quét dọn xong phòng ngủ. Lúc Lệ vui vẻ chạy ra ngoài, nhìn thấy mẹ đang hót rác, cô bé mới nhớ ra mình còn chưa đổ rác vào túi. Thế là Lệ vội vàng hót rác như

mẹ. Lúc này Lệ lại nhìn thấy mẹ vừa lau bụi bặm ở phòng khác vừa sắp xếp lại đồ đạc, cô bé lại vội vàng làm theo. “Ôi, con gái mẹ làm vừa nhanh vừa sạch này!”, mẹ Lệ lớn tiếng khen ngợi con gái, sau đó nói: “Sau này con cũng phải làm giống như hôm nay nhé, làm xong việc này rồi mới chuyển sang làm việc khác!”. Lệ gật đầu, vui vẻ mỉm cười. Sau đó mẹ liền nói với Lệ, làm việc gì cũng phải đến nơi đến chốn, như vậy mới có thể cảm nhận được niềm vui của sự thành công!

“Dạ, con biết rồi mẹ ạ, giờ con phải đi giặt cái khăn tay bẩn đang ngâm ở trong chậu, sau đó phơi ra ngoài rồi mới đi đọc sách mẹ nhé!”.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Trong cuộc sống hàng ngày, cha mẹ nên đốc thúc con cái làm xong từng việc môt, hình thành thói quen làm việc gì cũng phải đến nơi đến chốn.

Hiện nay, có rất nhiều đứa trẻ làm việc không chỉn chu, thường bỏ cuộc giữa chừng, không thể hoàn thành nhiệm vụ. Lúc mới đầu có thể trẻ rất quyết tâm, làm việc rất hăng say, nhưng chẳng mấy chốc lại bỏ dở. Cha mẹ không nên coi nhẹ việc này. Bởi vì những đứa trẻ làm việc không đến nơi đến chốn tâm lí thường yếu đuối, ý chí cũng kém, tâm trạng không ổn định, khó tập trung… Những

đứa trẻ như vậy thường không mấy tự lập, khả năng tổng hợp kém… Do đó, trẻ rất ít khi thành công trong việc gì, dần dần khiến cho trẻ thiếu tự tin, thậm chí có cảm giác bi quan…

Vậy, cha mẹ cần làm gì để bồi dưỡng thói quen làm việc đến nơi đến chốn của trẻ?

Thứ nhất: Khi trẻ làm việc, cha mẹ cần cổ vũ trẻ

Nhiều đứa trẻ đang làm việc thường bỏ dỡ giữa chừng, không muốn hoàn thành. Lúc này, cha mẹ không nên cằn nhằn hay mắng mỏ. Làm như vậy dễ khiến trẻ nảy sinh tâm lí chống đối. Cách làm đúng

đắn là cha mẹ cần chăm chú quan sát và giúp đỡ khi trẻ gặp khó khăn. Điều này khiến trẻ cảm thấy vui vẻ, tự tin và đủ kiên nhẫn để hoàn thành nhiệm vụ.

Thứ hai: Cha mẹ nên cho trẻ cơ hội gánh vác trách nhiệm

Khi trẻ thường bỏ dở giữa chừng, cha mẹ cần trịnh trọng giao cho trẻ một số "nhiệm vụ". Ví dụ: trong nhà có nuôi con vật gì đó, cha mẹ có thể giao cho trẻ nhiệm vụ cho nó ăn, khiến trẻ cảm thấy mình có trách nhiệm nhất định, cũng giúp trẻ tăng cường thêm dũng khí khắc phục khó khăn, hoàn thành nhiệm vụ thông qua sự cố gắng của mình.

Thứ ba: Để trẻ hiểu rõ tác hại của việc bỏ dở giữa chừng

Có thể kể cho trẻ nghe một số câu chuyện có liên quan, hoặc giúp trẻ phân tích đạo lí này. Cũng có thể để trẻ đích thân trải nghiệm tác hại của việc không làm việc đến nơi đến chốn, từ đó rút ra bài học để lần sau không tái phạm.

Thứ tư: Cha mẹ đốc thúc trẻ: "Chuyện hôm nay chớ để ngày mai"

Nhất quyết yêu cầu trẻ hoàn thành nhiệm vụ của ngày hôm nay, không được kéo dài sang ngày hôm sau. Ví dụ: phải làm xong bài tập, giặt tất, soạn sách vở… của ngày hôm đó. Có thể bảo trẻ viết ra

những nhiệm vụ cần hoàn thành trong ngày rồi dán lên tường để nhớ cho kĩ.

Đổi cách nói 45 Mẹ không thích những người nói dối, con thì sao?

Cha mẹ thường nói: Con học ai nói dối thế hả? lần sau còn nói dối là mẹ đánh cho đấy!

Một nhà tâm lí học nổi tiếng từng nói: "Nói dối là một khiếm khuyết nghiêm trọng trong dị biến", đối với người trưởng thành, câu nói này hoàn toàn chính xác. Nhưng nếu là ở trẻ con, chúng ta nên phân tích cụ thể vấn đề.

Một số phụ huynh cho rằng những lời nói

dối nhỏ của trẻ chẳng có gì nghiêm trọng, thậm chí cảm thấy con mình rất tinh quái, dễ thương. Cha mẹ tuyệt đối không nên có tâm lí này. Các bạn nhất định phải nhớ kĩ: Nói dối một khi đã thành thói quen, sau này lớn lên rất có thể sẽ trở thành căn nguyên của tội ác. Hơn nữa, đợi đến khi thói quen này hình thành rồi, bạn mong thay đổi cũng chỉ phí công mà thôi.

Ví dụ thực tế

Mẹ bảo Lợi ra siêu thị mua một chai xì dầu, Lợi vui vẻ nhận lời. Bởi vì không có tiền lẻ nên mẹ đã đưa cho Lợi năm mươi nghìn đồng. Lợi mua xì dầu về và nói với mẹ: “Con xin lỗi mẹ, trên đường

về con đã đánh rơi mất số tiền thừa rồi!". Mẹ nhìn thấy Lợi đỏ mặt, ấp a ấp úng nhưng không nói gì, chỉ bảo cậu đi làm bài tập. Buổi tối, mẹ lấy cớ là sửa soạn đồ dùng học tập cho Lợi để kiểm tra thì phát hiện dưới đáy hộp bút của cậu bé có một nắm tiền lẻ được bọc kín trong tờ hóa đơn thanh toán của siêu thị. Lúc ấy, mẹ không nói gì. Trước khi đi ngủ, mẹ kể cho Lợi nghe một câu chuyện.

Ngày xưa có một người thợ mộc, cả đời không kết hôn, lúc về già ông ấy rất cô độc, muốn có một đứa con ở bên cạnh. Thế là ông lão thợ mộc liền lấy gỗ khắc thành một cậu bé, không ngờ sáng hôm sau tỉnh dậy, ông thấy người gỗ sống được, liền đặt tên cho cậu bé là

Pinochio. Cậu bé người gỗ giống như một đứa trẻ không hiểu biết, cái gì cũng không biết, ông lão liền cho cậu bé đi học. Nhưng bởi vì giao du với một số bạn xấu, cậu bé người gỗ cũng trở nên hư hỏng, cậu bé học cách nói dối. Ông lão phát hiện ra điều đó, đã dạy bảo cậu bé nhưng không được. Ông lão thợ mộc liền cầu xin sự giúp đỡ của thượng đế, mong thượng đế hãy cho Pinochio một bài học. Thế là bắt đầu từ ngày hôm sau, Pinochio cứ nói dối một câu là cái mũi của cậu lại dài ra. Cho đến một ngày cậu bé không thể chịu nổi nữa, cậu cầu xin thượng đế hãy khoan hồng. Thượng đế nói: "Kể từ bây giờ, mỗi câu nói thật của cháu sẽ khiến cái mũi của cháu ngắn đi một chút, cho đến khi nó hồi phục lại như cũ thì

thôi. Nhưng chỉ cần cháu nói dối, cái mũi sẽ lập tức trở lại như bây giờ!". Ba ngày liền cậu bé người gỗ không nói dối câu nào, nhưng một lần không chú ý, cậu nói dối một câu khiến cái mũi lại dài ra.

Sau lần đó, cậu bé người gỗ không bao giờ dám nói dối nữa.

Kể xong câu chuyện, mẹ Lợi nói: "Con à, mẹ không thích cậu bé người gỗ nói dối ấy, con thì sao?". Lợi xấu hổ cúi gằm mặt xuống, không nói tiếng nào. Sáng ngày hôm sau, Lợi ăn sáng xong liền đi học từ sớm. Mẹ nhìn thấy trên bàn uống trà có đặt số tiền lẻ còn thừa sau khi mua xì dầu hôm qua, bên cạnh là một mảnh giấy có viết: "Mẹ ơi, con sai rồi, con

nhớ kĩ rồi ạ, con cũng không thích cậu bé người gỗ đâu mẹ ạ!”.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Nói dối là cố ý không nói sự thật, là một hành vi không thành thật. Mặc dù khi trẻ nói dối, cha mẹ rất bực bội nhưng thường lại không biết làm thế nào. Mẹ của Lợi đã sử dụng câu chuyện cậu bé người gỗ Pinochio để giáo dục con trai, cũng may là cậu bé Lợi đã kịp thời sửa sai.

Khi phát hiện ra con cái nói dối, cha mẹ cần phải giáo dục, giúp con nhận ra tác hại của sự nói dối. Cha mẹ nên nói với con cái, nói dối chỉ có được sự vui vẻ

tạm thời nhưng lại mất đi sự tin cậy của cha mẹ, bạn bè và thầy cô. Cha mẹ không nên mù quáng chỉ trích hoặc đánh mắng trẻ vì hành vi này. Khi trẻ thừa nhận hành vi nói dối là không đúng, hứa sau này sẽ sửa chữa, cha mẹ nên thể hiện sự vui mừng và tin tưởng vào quyết tâm sửa sai của con. Có như vậy, trẻ được khích lệ mới triệt để từ bỏ thói quen nói dối, dần hình thành thói quen thành thật.

Vị tổng thống đầu tiên của Mỹ là Oashington, lúc còn nhỏ vừa hiếu động lại vừa thông minh. Một hôm, vì muốn thử xem cây rìu có sắc không cậu bé Oashington đã chặt gãy cây anh đào của cha trồng. Cha Oashington phát hiện, vô cùng tức giận: “Chuyện này là do ai

làm?”. Cậu bé Oashington sợ hãi, không định thừa nhận, nhưng ngẫm nghĩ một lát, cậu bé lại dũng cảm đến trước mặt cha, nói: “Cha ơi, là do con đấy ạ!”. Cha nói: “Con à, con dám thừa nhận đã chặt gãy cây anh đào mà cha thích, chẳng lẽ con không sợ bị ăn đòn à?”. Oashington nhìn thấy cha đã nguôi giận, liền dũng cảm nói: “Nhưng mà con phải nói sự thật cho cha biết mà!”. Nghe Oashington nói thế, cha cậu liền nguôi giận, vui vẻ nói: “Oashington, cha rất vui vì con dám nói thật, cha thà mất đi một ngàn cây anh đào, cũng còn hơn là nghe con nói dối!”. Nhờ ánh mắt tha thứ và kì vọng của người cha, Oashington cảm nhận được sự khích lệ lớn lao. Nhờ sống trong một gia đình như vậy mà

Oashington đã hình thành được các phẩm chất đạo đức tốt.

Chúng ta thử nghĩ, nếu như trẻ không nói thật, cha mẹ biết trẻ làm sai liền nổi trận lôi đình, đánh cho trẻ một trận, vậy sau này trẻ có còn dám nói thật không? Tôn chỉ của chúng ta là khiến cho trẻ cảm thấy không sợ hãi khi nói ra sự thật, chúng hoàn toàn có thể được tha thứ nên không cần thiết phải nói dối. Phải hiểu rằng trẻ con nói dối là chuyện bất đắc dĩ, cho dù là những đứa trẻ rất ngoan ngoãn thì thỉnh thoảng vẫn phải nói dối. Vì vậy khi biết con nói dối, cha mẹ không nên trừng phạt nghiêm khắc, mà phải để trẻ hiểu bạn vẫn tin tưởng chúng như trước đây. Tuyệt đối đừng gắn cho trẻ cái mác

“trẻ hư”, “đồ nói dối”, điều này sẽ khiến trẻ có suy nghĩ bản thân mình là “đồ bỏ đi”.

Cha mẹ muốn đề phòng con cái nói dối có thể sử dụng một vài phương pháp sau:

Thứ nhất: Cha mẹ cần để trẻ biết nói dối là một sai lầm, hậu quả đem lại là rất nghiêm trọng

Khi bạn phát hiện ra dấu hiệu nói dối của trẻ, không được cười cười cho qua, phải nói cho trẻ biết nói dối là không đúng, để trẻ biết chỉ có thành thật với người khác mới có được sự tin tưởng và tôn trọng của họ. Cha mẹ có thể kể cho trẻ nghe câu chuyện “Cậu bé chăn cừu” để trẻ

biết hậu quả của việc nói dối.

Thứ hai: Khi phê bình con làm sai, phải chú ý đến lòng tự trọng của con

Không được vạch trần hành vi nói dối hay buộc tội trẻ trước mặt mọi người hoặc nơi công cộng. Nên chọn lúc chỉ có mình và trẻ để nói chuyện.

Thứ ba: bình tĩnh khi trẻ không chịu nhận lỗi

Có những đứa trẻ nói dối, mặc dù có bằng chứng đầy đủ rồi nhưng vẫn không chịu nhận lỗi. Lúc này cha mẹ cần bình tĩnh hỏi trẻ tại sao lại làm như thế. Nói cách khác, trọng tâm bạn cần chú ý

không phải là buộc trẻ phải thừa nhận lỗi lầm mà là thảo luận vấn đề: tại sao trẻ vẫn không chịu nhận lỗi khi vấn đề đã sáng tỏ. Chỉ có điều cha mẹ cần phải kiểm soát cơn giận dữ của mình, nếu không sẽ càng khiến trẻ khó đối mặt với thực tế hơn.

Thứ tư: Phải cho trẻ có cơ hội sửa sai

Một khi trẻ thừa nhận đã nói dối, cha mẹ không nên chất vấn thêm nữa, nên cổ vũ và khen ngợi trẻ vì đã dám nói ra sự thật.

Thứ năm: Cha mẹ cần nêu gương cho trẻ

Trong gia đình, cha mẹ cũng không nên

kiếm đủ mọi cớ để nói dối, đừng để ảnh hưởng xấu đến trẻ.

Đổi cách nói 46 Nhìn bạn ấy nói tục kìa, chẳng ai thích bạn ấy đâu!

Cha mẹ thường nói: Con tôi láu cá ghê chưa!

Khả năng bắt chước của trẻ rất tốt, khi cha mẹ ở cùng với con cái, nhất định phải thể hiện sự hòa nhã, khiêm tốn, lễ phép, cởi mở, hào phóng… Khi nói chuyện với người khác, bạn cần nói có lí lẽ, không nên cãi ngang, không được nói tục chửi bậy, thường xuyên nói chuyện một cách lịch sự, nhã nhặn. Cha mẹ cần yêu cầu trẻ không được nói tục chửi bậy.

Ví dụ thực tế

Năm nay Tâm bốn tuổi. Gần đây, mẹ nghe thấy Tâm nói bậy, nhưng hình như bé Tâm không ý thức được đây là hành vi không tốt, chẳng qua chỉ là bắt chước người khác mà thôi. Điều này khiến mẹ Tâm vô cùng kinh ngạc, cũng vô cùng lo lắng, không biết có phải con mình đã "học thói hư tật xấu" của người khác không?

Một buổi trưa, bé Tâm đang chơi đùa cùng các bạn, các bạn nhỏ đang xếp hàng vào nhà vệ sinh đi tiểu, đúng lúc ấy cô giáo gọi các bạn nhỏ cùng đi lấy cốc uống sữa. Tâm liền nói: "Chúng ta cùng

đi uống nước tiểu nào!", cô giáo nghe thấy thế liền kéo bé Tâm vào một góc, hỏi bé sao lại nói như thế, Tâm cho rằng, nhưng nói thế rất thú vị. Cô giáo tức giận phê bình Tâm một hồi, còn nhắc nhở Tâm sau này phải nói năng lễ phép và lịch sự, không được vì một chút thú vị mà hình thành thói quen xấu.

Ăn điểm tâm xong, lại có một bạn nhỏ chạy đến mách cô giáo: "Thưa cô, bạn Tâm nói con giống như cái bánh mì, còn nói cha con là đồ lưu manh…", thế là cô giáo lại gọi Tâm ra một góc, Tâm rụt rè nói: "Thưa cô, con không cố ý đâu, con xin lỗi, con xin lỗi mọi người, lần sau con không nói thế nữa ạ!".

Hóa ra là do mấy đứa trẻ lúc chơi trò chơi thường liên tục nói ra những lời khó nghe kiểu như thế. Mẹ Tâm biết chuyện liền nói với bé; “Các bạn ấy thật không biết xấu hổ, nói ra những lời tục tĩu như thế, thật chẳng văn minh chút nào! Trẻ con mà nói bậy thì chẳng ai yêu đâu, cha mẹ các bạn ấy chắc cũng không yêu các bạn ấy đâu, Tâm à, con là đứa trẻ ngoan, không bao giờ nói tục, vì vậy mẹ và cô giáo đều yêu con!”.

Tâm nghe mẹ nói vậy liền nói: “Con xin lỗi mẹ, con cũng từng nói bậy. Sau này nhất định con sẽ sửa, con muốn mọi người đều yêu quý con mẹ ạ!”.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Khi trẻ nói tục, có phải cha mẹ thường ngạc nhiên không dám tin vào tai mình không? Do chịu sự ảnh hưởng của môi trường xung quanh, lại cộng thêm với bản năng bắt chước của trẻ, vì vậy, hiện tượng này không phải là hiếm trong quá trình trẻ học nói. Nhưng nếu người lớn cứ dung túng, bỏ mặc trẻ nói tục sẽ gây tổn hại đến sự phát triển lành mạnh về tâm lí của trẻ. Cha mẹ phải đặc biệt chú ý đến vấn đề này.

Đối mặt với những lời nói bậy của trẻ, cha mẹ nên cảnh giác, phải lập tức có biện pháp thích hợp. Hãy nói cho trẻ biết nói tục là một hành vi không văn minh, phải tiến hành phê bình và giáo dục trẻ.

Ngay từ lần đầu tiên nghe thấy trẻ nói tục, cha mẹ cần nghiêm khắc giáo dục trẻ.

Để tránh trường hợp trẻ nói tục, nói bậy, cha mẹ cần chú ý những phương diện sau:

Thứ nhất: nói với trẻ không được nói bậy

Khi trẻ lên 2~3 tuổi, là thời kì học nói, trẻ không chỉ thích nghe người khác nói chuyện mà còn thích nói chuyện cho người khác nghe, khả năng bắt chước cao, cho dù là hành vi xấu hay tốt, bọn trẻ đều bắt chước. Mà lúc này, trẻ còn chưa có quan niệm rõ ràng, không biết

phân biệt tốt xấu, cứ vô tình nghe thấy một câu nói tục của người khác mà trẻ cảm thấy thú vị, là sẽ nói luôn mồm, bạn càng cấm, trẻ càng thích nói.

Một số phụ huynh khi nghe thấy con cái nói bậy liền nổi trận lôi đình, mắng mỏ, đánh trẻ tới tấp, nhưng điều này chẳng đem lại tác dụng gì. Cách làm chính xác là nói rõ với trẻ, đây là hành vi không tốt, thể hiện rõ thái độ của mình: "Cha mẹ không thích những đứa trẻ nói bậy, các bạn nhỏ cũng sẽ không chịu chơi với những đứa trẻ nói bậy đâu!", từ đó cho trẻ ý thức được và thay đổi hành vi của mình.

Thứ hai: Phải để trẻ biết nói tục sẽ bị

phạt, phải tự chịu trách nhiệm về hành vi của mình

Khi trẻ lần đầu tiên nói tục, cha mẹ cần nắm bắt cơ hội giáo dục trẻ. Cha mẹ có thể yêu cầu trẻ xin lỗi người bị chửi. Cách làm này đủ để khiến trẻ tăng cường nhận thức về hành vi của bản thân. Hãy để trẻ biết nói tục là không tốt, sẽ bị mọi người căm ghét. Nhờ đó, sau này trẻ sẽ dần có ý thức quản lí hành vi của bản thân.

Nếu cha mẹ đã kiên nhẫn dạy bảo mà trẻ vẫn không thể sửa được thói quen nói tục của mình, thì cả nhà phải bắt tay vào hành động, có thể không đếm xỉa đến trẻ một lúc. Thông thường, khi bị lạnh nhạt,

thờ ơ, trẻ thường cảm thấy hành vi của mình khiến người khác thất vọng, phản cảm, từ đó sẽ rút ra kinh nghiệm.

Thứ ba: Thông qua phương thức giảng giải lí lẽ, để trẻ nhận ra tại sao không được nói bậy

Cha mẹ khi dạy bảo trẻ không được nói tục, có thể bảo trẻ thử đặt địa vị của mình vào địa vị người bị nói để suy nghĩ. Cha mẹ có thể hỏi trẻ như thế này: "Con có yêu mẹ không?", đứa trẻ chắc chắn sẽ trả lời rằng: "Có ạ!", có thể hỏi tiếp: "Nếu có người khác chửi mắng mẹ, con sẽ làm gì?", "Con sẽ mắng người ấy!", "Vậy thì khi con chửi mẹ người ta, đương nhiên người ta sẽ chửi lại mẹ

rồi!”. Chắc chắn lúc này trẻ sẽ im lặng. Mẹ có thể nói với trẻ: “Chửi mẹ của người khác cũng như chửi mẹ của mình, sau này nếu con không muốn mẹ bị thiên hạ chửi thì đừng tùy tiện nói bậy như thế nữa!”. Trẻ nghe thấy mẹ nói thế sẽ dần dần thay đổi thói quen.

Cha mẹ cần phải dạy bảo trẻ, cho dù hành vi nói bậy của trẻ xuất phát từ động cơ là nói cho vui, là thói quen hay chỉ thể hiện cảm xúc… Hãy dạy trẻ đổi sang cách nói khác, đôi bên đưa ra quy định, luôn nhắc nhở trẻ, bảo trẻ cần phải kiềm chế bản thân không nên nói ra những lời không hay, dùng từ phải phù hợp, như thế mới là đứa trẻ ngoan…

Khi nghe thấy trẻ nói bậy, đa phần các bậc cha mẹ đều cảm thấy bực bội, nhưng tuyệt đối không được mất kiểm soát, phải bình tĩnh giải quyết vấn đề. Chỉ cần kiên nhẫn nói rõ với trẻ, chúng sẽ tin tưởng và nghe theo bạn.

Đổi cách nói 47 Con làm tốt lắm!

Cha mẹ thường nói: Có một chuyện đơn giản như thế mà cũng không làm được, mẹ thấy con sau này chẳng làm nên trò trống gì đâu!

Rất nhiều phụ huynh thường hay ca thán rằng: trẻ con hiện giờ lắm thứ phải lo thật, ngày xưa chúng ta còn nhỏ đâu phải để cha mẹ lo lắng nhiều như thế, vậy mà

lớn lên đứa nào cũng thành người, ít nhất có thể tự quản lí bản thân, đâu có giống như trẻ con bây giờ, cẩu thả, bừa bãi, lôi tha lôi thôi… Cha mẹ nói là thế nhưng vẫn lẽo đẽo đi theo sửa soạn hết cái nọ đến cái kia cho con cái. Bảo sao con có thể sửa được những thói xấu đó được… Thực ra, tật xấu của con cái đều là do cha mẹ nuông chiều mà ra. Bởi vì trẻ một, hai tuổi thường thích nhặt đồ rơi dưới đất lên đưa cho cha mẹ, điều đó không phải vì chúng thích làm việc, giữ vệ sinh mà là vì chúng muốn chúng minh bản thân mình giỏi giang, nhằm giành được sự khen ngợi của mọi người. Nhưng rất nhiều cha mẹ không ý thức được điều này, không chú ý đến hành vi của trẻ. Không chú ý bồi dưỡng trẻ ngay

từ khi còn nhỏ, sau này lớn lên ắt trẻ sẽ có thói quen vứt đồ đạc lung tung. Đến khi hành vi ấy trở thành thói quen xấu, cha mẹ có phê bình hay mắng mỏ cũng chẳng ăn thua gì.

Ví dụ thực tế

Cậu bé Khang 12 tuổi có một thói quen xấu, cứ tan học về nhà là cậu vứt hết cặp sách, giày, quần áo ra nền nhà phòng ngủ. Mặc dù, thỉnh thoảng Khang cũng cất đồ đạc vào đúng chỗ theo yêu cầu của mẹ nhưng đa phần đều là vứt lung tung khắp phòng. Mẹ Khang đã nhiều lần tìm cách chấn chỉnh thói quen xấu này của con trai. Nhưng dù nhắc nhở, mắng mỏ hay trừng phạt đều không ăn thua gì, Khang

vẫn chứng nào tật nấy.

Hôm nay, cuối cùng mẹ cũng thấy Khang không vứt đồ bừa bãi ra sàn. Mẹ chạy đến ôm lấy con trai rồi nói: “Con trai, con làm tốt lắm, con đúng là đứa trẻ ngoan!”. Khang mới đầu còn ngạc nhiên, nhưng nhanh chóng tỏ vẻ tự hào với bản thân. Bởi vì cậu đã đặt đồ đạc đúng chỗ nên được mẹ khen ngợi. Kể từ đó về sau, cho dù làm gì Khang cũng nhớ đến lời khen của mẹ. Dần dần, cậu không còn vứt đồ đạc bừa bãi nữa.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Nhà tâm lý học người Mỹ William James cho rằng: "Nguyên tắc sâu sắc

nhất của bản tính con người là hi vọng người khác hiểu mình". Điều này đặc biệt đúng đối với giáo dục trẻ em. Người mẹ trong câu chuyện trên đã làm khá tốt, dùng những lời khen ngợi và khuyến khích có chủ ý để loại bỏ thói quen xấu cho con.

Có nhiều đứa trẻ thường có thói quen vứt đồ bừa bãi, khiến cho căn phòng cứ lộn tung hết cả lên, cha mẹ suốt ngày phải đi theo sau dọn dẹp. Nhưng cũng có những đứa trẻ sắp xếp đồ đạc rất gọn gàng, không cần cha mẹ phải lo lắng. Thực ra, cho dù là thói quen nào đi chăng nữa cũng đều không phải là bản năng, mà là được hình thành trong quá trình trưởng thành của trẻ.

Thông thường, trẻ không có thói quen tự thu dọn đồ đạc của mình. Nếu cha mẹ không chú ý bồi dưỡng thói quen này mà thay trẻ làm hết, chắc chắn sẽ ảnh hưởng đến khả năng tự lập của trẻ.

Để giúp trẻ hình thành thói quen gọn gàng, cha mẹ có thể thử những cách sau:

Thứ nhất: Không đoái hoài

Để mặc trẻ vứt đồ đạc bừa bãi dưới sàn, khi nào cần, trẻ tìm không thấy, lúc này cha mẹ mới cùng trẻ thu dọn, đặt đồ đạc về chỗ cũ rồi để trẻ so sánh, biết được kết quả nào (ném bừa ở dưới đất hoặc thu dọn gọn gàng) là tốt hơn, dần dần trẻ

sẽ khắc phục được thói quen xấu.

Thứ hai: biến hành vi xấu thành hành vi tốt

Nếu trẻ thích vứt đồ đạc lung tung, cha mẹ có thể chuẩn bị cho trẻ vài cái hộp giấy, bảo trẻ để hết đồ vào cái hộp giấy ấy.

Thứ ba: Phải để trẻ hiểu rằng vật ở đâu phải đặt lại chỗ ấy

Cha mẹ có thể nói cho trẻ nghe những trật tự cần thiết ở trong nhà (đồ dùng nào đặt ở chỗ nào). Sau khi sử dụng cái gì xong phải đặt trở lại vị trí cũ, lần sau cần dùng tìm cái là thấy ngay.

Thứ tư: Cùng trẻ thu dọn

Thường xuyên rủ trẻ cùng dọn dẹp nhà cửa. Sau khi dọn dẹp xong, hai mẹ con cùng thưởng thức cảm giác vui vẻ khi hoàn thành nhiệm vụ. Để trẻ cảm nhận được cảm giác sảng khoái với sự ngăn nắp, sạch sẽ.

Thứ năm: Cần khen ngợi trẻ đúng lúc

Mỗi khi trẻ chủ động dọn dẹp, cho dù rất ít, cha mẹ cũng cần khen ngợi trẻ. Chính sự khen ngợi này có thể củng cố động lực hành động cho trẻ, khiến chúng cảm thấy hào hứng với việc dọn dẹp ngăn nắp, gọn gàng.

Thứ sáu: Cần nêu gương cho trẻ

Cha mẹ nên lấy bản thân ra làm gương cho con cái. Bởi vì sống trong một môi trường sạch sẽ, trẻ sẽ không dám vứt đồ đạc bừa bãi. Lâu dần trẻ cũng hình thành thói quen chủ động dọn dẹp ngăn nắp đồ đạc.

Đổi cách nói 48 Con yêu, con nên tham gia nhiều hoạt động thể thao đi!

Cha mẹ thường nói: Còn không biết thể dục thể thao đi, con sắp béo ú lên rồi đấy!

Các cậu bé thường hiếu động, thích chạy

nhảy lung tung, nhưng nếu cha mẹ muốn trẻ thực sự tập thể dục rèn luyện sức khỏe, trẻ thường tìm rất nhiều lí do để thoái thác: "Con đau bụng lắm!", "Con phải làm bài tập nữa!", "Con còn có việc quan trọng phải làm"… Mặc dù các cậu bé thường hiếu động nhưng đa phần đều rất lười, trừ phi chúng thích, hào hứng, nếu không chúng thà nằm ườn trên giường, ngồi lì trước máy vi tính chơi điện tử còn hơn phải ra ngoài tập thể dục.

Ví dụ thực tế

Nghỉ hè rồi, cuối cùng Nguyên cũng được chơi đùa thoải mái. Thế là cậu bé liền đi tìm bạn chơi đùa thả phanh mất

mấy ngày liền. Nhưng chẳng mấy chốc Nguyên cảm thấy nhàm chán, lại thêm thời tiết nóng nực, những ngày sau đó, Nguyên gần như đều ngồi lì trong phòng điều hòa.

Để Nguyên không phải ở nhà một mình, cứ có thời gian là mẹ dẫn con trai ra ngoài chơi. Một buổi chiều, Nguyên đang xem ti vi thì mẹ đến bên nói: "Nguyên ơi, đi thôi, chúng ta ra ngoài đi dạo đi!". Nguyên là đứa trẻ ngoan ngoãn, vừa nghe mẹ nói thế liền đồng ý ngay.

Hai mẹ con đi trên phố, phía trước mặt có người đang biểu diễn điệu nhảy đường phố, rất nhiều trẻ con đứng bên cạnh bắt chước theo, thu hút một đám

đông khán giả. Nguyên cũng đứng ngây ra nhìn, bộ dạng rất say sưa. Mẹ liền chớp thời cơ, muốn cho con trai tranh thủ rèn luyện sức khỏe, liền bảo cậu cũng bắt chước nhảy theo: “Con trai khỏe mạnh, tập luyện một chút tăng cường sức khỏe càng tốt chứ sao!”, thế là trên đường về, mẹ vào siêu thị mua một tấm thảm để cho Nguyên. Nguyên tập nhảy sốt sắng tập nhảy, đã vậy còn tự tin nói: “Một tháng nữa thôi, con dám thi đấu với anh cao lớn nhảy múa trên đường ngày hôm nay mẹ ạ!”. Nguyên còn hứa với mẹ sẽ tập luyện hàng ngày. Thế là mẹ Nguyên không còn phải lo lắng con trai lười vận động, suốt ngày ngồi trong nhà nữa.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Các cậu bé thường rất háo hức đến ngày nghỉ hè, bởi nghỉ hè chúng sẽ được chơi đùa thỏa thích. Nhưng khi kì nghỉ hè đến, chúng thường không biết chơi thế nào hoặc chơi cái gì, vì vậy phần lớn thời gian nghỉ hè, trẻ đều ngồi lì ở trong nhà. Bởi vì không bị áp lực học hành, lại không có tiết thể dục, trẻ thường vì thiếu vận động, ngồi lì một chỗ mà trở nên "chậm chạp". Do đồng hồ sinh học rối loạn khiến cho nhu cầu ăn uống giảm đi, dinh dưỡng mất cân bằng, tinh thần kém phấn chấn… hoặc vì mải mê xem ti vi, chơi máy tính, trò chơi điện tử khiến cho thị lực giảm sút.

Kì nghỉ hè vốn là thời gian để trẻ điều

chỉnh tâm sinh lí, là thời gian để nghỉ ngơi, thế nhưng sau kì nghỉ hè, phần lớn trẻ lại mắc bệnh gì đó. Điều này khiến các bậc phụ huynh lo lắng không yên. Vậy, làm thế nào để trẻ có được một kì nghỉ hè có ý nghĩa và lành mạnh đây?

Với những đứa trẻ "lười biếng", cha mẹ có thể sử dụng rất nhiều mẹo hay, có thể tận dụng tâm lí cạnh tranh để thi chạy bộ với con; tận dụng tâm lí ham chơi của con để tiến hành các trò chơi vận động; tận dụng tính tò mò để dẫn con đi du lịch…

Thực ra, trên đời chẳng có cậu bé nào lười cả, chẳng qua chúng thiếu sự dẫn dắt của cha mẹ mà thôi. Chỉ cần cha mẹ

tích cực nghĩ cách, cho dù trẻ có hơi lười cũng sẵn sàng tham gia vận động với cha mẹ.

Bồi dưỡng thói quen vận động cho trẻ rất có lợi cho sự phát triển cả đời của trẻ, vậy cha mẹ nên kiên trì bồi dưỡng thói quen này như thế nào?

Thứ nhất: Cha mẹ nên căn cứ vào đặc điểm lứa tuổi và sức khỏe của con mình để sắp xếp lượng vận động phù hợp

Ví dụ: khi trẻ trong giai đoạn đi mẫu giáo, lượng vận động và cường độ không nên quá lớn, thời gian không quá dài, nhưng nội dung phải đa dạng, nếu không

trẻ sẽ mất tập trung. Bên cạnh đó, cha mẹ có thể kết hợp các động tác vận động vào bài tập, ví dụ: chạy, nhảy, ném… Để trẻ cảm nhận được niềm vui trong vận động, như vậy sẽ có lợi cho thói quen vận động ở trẻ.

Thứ hai: nghiêm chỉnh chấp hành thời gian tập luyện và nghỉ ngơi, hình thành quy luật sinh lí

Nghiêm chỉnh chấp hành thời gian tập luyện và nghỉ ngơi, tận dụng quy luật tiết tấu sinh lí khiến cho vỏ não hình thành sự

hưng phấn đối với việc tập luyện thể dục thể thao. Cha mẹ nên cố gắng yêu cầu trẻ đi ngủ đúng giờ mỗi tối và thức dậy đúng

giờ mỗi sáng, đồng thời tập thể dục vào đúng thời điểm quy định trong ngày. Cho dù là trời nắng nóng hay lạnh giá; ngày nghỉ hay ngày thường, đều không nên thay đổi quy luật cuộc sống của trẻ, hình thành nên một "đồng hồ sinh học" có lợi cho sức khỏe. Dần dần, trẻ sẽ cảm thấy quen với việc vận động.

Thứ ba: Phải bồi dưỡng hứng thú vận động cho trẻ

Trước tiên, phải lựa chọn món đồ chơi mà trẻ thích để phối hợp tập luyện. Sau đó, cha mẹ bớt chút thời gian và công sức, chơi cùng với trẻ. Hoặc cả nhà cùng ra ngoài đá bóng, coi đó là môn thể thao của gia đình mình. Trong xã hội hiện đại,

có rất nhiều thứ có thể giữ đứa trẻ ở lì trong nhà, muốn để trẻ tích cực vận động, bạn phải biết nắm bắt hứng thú của chúng. Căn cứ vào tình hình cụ thể của con, nắm bắt những sở thích của chúng, có thể rủ chúng ra ngoài cùng chơi, việc này có lợi cho việc phát triển tình cảm giữa cha mẹ và con cái.

Thứ tư: Căn cứ vào đặc điểm của từng trẻ để chọn những môn thể thao phù hợp

Nếu như trẻ hâm mộ các ngôi sao thể thao của một số môn như: bóng đá, bóng rổ, quyền Anh... đồng thời cũng muốn tìm hiểu kĩ thuật chuyên môn, thì cha mẹ có thể tận dụng điều kiện này, kích thích sự

nhiệt tình của trẻ với việc tập luyện thể thao. Cha mẹ cần biết rằng, thói quen rèn luyện tốt thường phát triển từ lòng nhiệt tình.

CHƯƠNG 7 DÙNG ÁM HIỆU TÌNH YÊU GIÚP TRẺ GÓP NHẶT

Giáo dục gia đình có vai trò cực kì quan trọng đối với sự trưởng thành của một đứa trẻ. Trẻ em ngày nay rất thông minh, nhanh nhẹn, cởi mở, hiếu thắng, tự tin và dễ tiếp nhận những sự vật mới mẻ. Nhưng khi đối mặt với khó khăn, trắc trở, trẻ thường tỏ ra bất lực,

không chịu nghe khuyến cáo của người lớn. Hiện nay, đa phần trẻ con đều được cha mẹ nuông chiều. Khi tình yêu cha mẹ dành cho con cái trở thành sự nuông chiều, điều này hoàn toàn không có lợi cho sự phát triển của trẻ. Là cha mẹ, ngoài việc bồi dưỡng giáo dục cho con, còn phải nỗ lực học tập, nâng cao tố chất tư duy của bản thân để nêu gương cho con cái.

Đổi cách nói 49 Có một số vấn đề cha cần học tập con!

Cha mẹ thường nói: Đừng có đắc chí nữa, ngoài việc này ra cái gì con cũng dở ẹc!

Mỗi người đều có sở trường và sở đoản, đều có những giá trị độc đáo đáng để người khác học hỏi. Đương nhiên, trẻ con cũng không phải là ngoại lệ. Nhưng nếu bảo các bậc cha mẹ bỏ qua sĩ diện của mình để học tập con cái, có lẽ rất nhiều người sẽ khó chấp nhận được điều này. Họ sẽ hỏi: trẻ con thì biết cái gì mà bảo chúng ta học hỏi chúng? Đây chính là vấn đề về quan niệm. Trên thực tế, nhiều lúc cách làm và suy nghĩ của trẻ lại khiến người lớn phải bất ngờ, ví dụ: trên xe buýt, trẻ con chủ động nhường ghế cho người lớn tuổi, trong khi cha mẹ ngồi bên cạnh lại mắng con là đồ ngốc. Trẻ có đồ ăn ngon, đồ chơi đẹp, chúng thường chia sẻ với ông bà, còn bản thân mình là cha mẹ chưa chắc đã là được

điều đó. Chẳng lẽ người lớn không nên học hỏi trẻ những vấn đề này hay sao?

Ví dụ thực tế

Một hôm, cả nhà Lâm lên Yên Tử chơi. Trước khi đi cha đã nhiều lần nhắc nhở con trai: "Con phải cùng leo núi với cha mẹ, đừng chờ đợi người khác cõng con đấy!".

Bởi xuất phát hơi muộn, nên lúc đến nơi, đã có rất đông người leo núi. Lúc đầu Lâm hào hứng leo lên trước, nhưng chẳng bao lâu cậu mệt phờ. Lúc này, có một người qua đường liền khen: "Ồ, bé thế này đã biết leo núi rồi đấy!". Nghe thấy lời khen, Lâm càng thêm hào hứng,

cậu leo đến chỗ cha mẹ rồi vượt lên trước. Thế là người đi đường khen ngợi Lâm càng lúc càng nhiều. Cha mẹ theo sát cậu bé, cuối cùng, lúc sắp lên đến đỉnh núi, trước mặt Lâm là một cụ già tóc trắng khoảng ngoài sáu mươi tuổi đang ngồi bên đường thở dốc, hỏi cậu bé: "Có mệt không anh hùng nhí?". Lâm nghe thấy ông cụ gọi mình là "anh hùng nhí" lại càng hăng máu. Cậu bé nghỉ một lát rồi kéo ông lão cùng leo núi. Thế là Lâm dặn cha: "Con dìu ông leo núi, cha mẹ cầm đồ cho con nhé!". Cha vỗ vai con trai vẻ tự hào: "Con ngoan lắm, cha mẹ nên học tập con!". Lâm nghe cha nói thế lại càng thêm phấn khởi. Suốt chặng đường,

Lâm và ông cụ vừa leo núi vừa nói chuyện.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Trong cuộc sống hàng ngày, nhiều người lớn vì một số lí do nào đó mà mất đi những thứ vốn thuộc về mình, xét trên một khía cạnh nào đó thì còn không bằng trẻ con. Cho nên các bậc cha mẹ phải ngồi lại học hỏi con cái phát hiện những phẩm chất hoặc suy nghĩ đáng được coi trọng của trẻ, đồng thời sửa chữa những thói xấu của mình. Thế giới trong con mắt của trẻ đơn thuần hơn người lớn rất nhiều, vì vậy chúng có thể nhận ra những thứ bản chất nhất, có thể đối xử tốt nhất với con người hay sự vật. Người lớn cần

học hỏi trẻ chính là ở sự đơn thuần như vậy, những thứ mà chúng ta ngỡ như vô cùng ấu trĩ và nực cười.

Phải học hỏi trẻ không phải là câu khẩu hiệu sáo rỗng mà cần có nội dung cụ thể. Cha mẹ nên học hỏi ở trẻ điều gì? Nếu không trả lời được thì cha mẹ càn xem lại mình, trẻ sẽ nghĩ cha mẹ chỉ nói miệng thế thôi. Chỉ khi nói cụ thể ra trẻ mới biết được hành vi nào là tốt, hành vi nào là không nên…

Trong quá trình trẻ học hỏi, chúng ta thường gặp hai tình huống:

Tình huống thứ nhất là phương thức giáo dục của chúng ta không được trẻ tiếp

nhận. Chẳng hạn như, khi cha mẹ muốn biết suy nghĩ và tình hình học tập của con, nếu dùng giọng điệu chất vấn để tra hỏi trẻ thì chúng thường không muốn nói. Lúc này, cha mẹ nên dùng vài câu hỏi gợi ý để dẫn dắt trẻ. Chẳng hạn, có thể hỏi con là: "Bố đang gặp phải một câu hỏi khá khó, con có thể giúp bố một chút được không?", "Con đồng nghiệp của mẹ cũng trạc tuổi con, bây giờ nó đang gặp một vấn đề, con có thể gợi ý giúp bạn ấy được không?"… Khi đó, trẻ cảm thấy mình được cha mẹ đánh giá cao, tin tưởng và tôn trọng, chúng sẽ hào hứng tham gia giúp đỡ. Thông qua việc giao lưu với con, cha mẹ cũng có thể hiểu được tư tưởng, tình cảm của chúng, từ đó có được những mục tiêu giáo dục và

hướng dẫn đúng đắn cho con.

Tình huống thứ hai là trẻ thực sự giỏi hơn cha mẹ ở một lĩnh vực nào đấy. Lúc này, cha mẹ có thể khiêm tốn học hỏi con, như thế sẽ càng nhanh tiếp nhận được những quan niệm mới và sự vật mới. Bằng cách này, các bậc cha mẹ không chỉ có thể cập nhật được kiến thức để theo kịp với thời đại, mà còn thông qua việc học hỏi con cái cho chúng cảm giác gặt được thành công, tạo điều kiện giao lưu và hiểu biết về con của mình hơn.

Cha mẹ tán thưởng sự hiểu biết của con cái, tôn trọng sở trường của con, chủ động học hỏi con… không chỉ tăng

cường được tình cảm gia đình mà còn tạo ra không khí học tập ấm áp cho cả nhà.

Khi trẻ biểu hiện ưu điểm rõ rệt của mình đối với việc gì đó, cha mẹ cần chủ động học tập con cái. Bạn có thể nói: "Con à, cái này mẹ chưa hiểu lắm, con dạy mẹ được không?".

Khi trẻ từ chối giao lưu, cha mẹ có thể thông qua hình thức "thỉnh giáo" này để lấy được sự tin cậy của trẻ. Bạn có thể nói: "Mẹ có chuyện này không hiểu lắm, con có thể dạy mẹ được không?".

Đổi cách nói 50 Bạn ấy không tìm thấy đồ chơi chắc là lo lắng lắm đấy!

Cha mẹ thường nói: Con dám lấy đồ của bạn, cái tốt không học, chỉ toàn học cái xấu!

Để tránh hình thành thói quen ăn cắp đồ người khác của trẻ, cha mẹ cần kể cho trẻ nghe một số câu chuyện "làm người cần thành thật", ngoài ra, còn cần tạo ra một không khí gia đình hiền hòa, cởi mở, vui vẻ và dân chủ. Chỉ khi các thành viên trong gia đình có thái độ thành thật, chân thành mới khiến trẻ cảm nhận được tình yêu và sự quan tâm của cha mẹ, có như thế trẻ mới tin tưởng cha mẹ, có lỗi lầm gì mới dám thừa nhận. Đương nhiên, cha mẹ đừng quên thỏa mãn những yêu cầu và nguyện vọng hợp lí của trẻ, ví dụ

thỉnh thoảng mua thêm đồ chơi, truyện tranh cho trẻ, để chúng ý thức được bản thân mình cần những thứ gì. Chỉ cần là hợp lí, mà điều kiện gia đình có thể đáp ứng được, thì cha mẹ có thể thỏa mãn yêu cầu của trẻ. Làm như vậy có thể tránh được tình huống trẻ vì bất mãn mà lấy trộm đồ của người khác.

Ví dụ thực tế

Buổi chiều, Hồng đến nhà Hoa chơi. Sau khi về nhà, mẹ bảo Hồng cùng dọn dẹp nhà với mẹ. Lúc Hồng lên dọn phòng thì đột nhiên mẹ thấy trong cặp sách của Hồng có một con búp bê rơi ra.

Mẹ Hồng nhớ rõ, lúc Hoa đến nhà mình

chơi có cầm một con búp bê như thế. Cuối tuần trước, đột nhiên Hồng đòi mẹ phải mua cho mình một con búp bê nhưng mẹ không đồng ý. Trong lúc mẹ đang mải nghĩ chuyện này thì Hồng nhanh tay cất con búp bê vào trong ngăn kéo. Mẹ nhìn thấy Hồng đỏ bừng mặt liền nói: "Con búp bê đẹp quá, cho mẹ xem cái nào!", Hồng đành phải lấy con búp bê trong ngăn kéo ra đưa cho mẹ.

"Con búp bê này ở đâu ra thế?", mẹ hỏi. Hồng ấp úng nói: "Đây là phần thưởng cô giáo tặng vì con đứng thứ nhất ạ!".

"Nhưng chẳng phải con đã nói cô giáo tặng con một hộp bút chì màu sao?", mẹ kiên nhẫn hỏi. Hồng cáu kỉnh đáp:

"Nhưng cô đổi ý rồi ạ!".

"Ừ, con phải nhớ kĩ, đồ của người khác cho dù có tốt đến mấy cũng không được lấy. Nếu như muốn chơi nhất định phải được sự đồng ý của người ta mới được. Con nghĩ mà xem, bạn ấy không tìm thấy đồ chơi sẽ lo lắng biết nhường nào!".

Hồng cúi gằm mặt không nói gì. "Con vừa mới học được câu chuyện về sự thành thật. Con à, thành thật là phẩm chất tốt của con người. Những đứa trẻ không thành thật thường không có bạn bè, không được cha mẹ yêu quý. Như vậy sẽ rất cô độc, cuộc sống sẽ không vui vẻ!", mẹ nói vô cùng nghiêm khắc. Nói xong, mẹ Hồng đi ra khỏi phòng như không có

chuyện gì xảy ra. Một lúc sau, Hồng đi ra, nói: “Mẹ ơi, con búp bê này con lấy của bạn Hoa, bạn ấy không biết đâu, giờ con sẽ đi trả lại bạn ấy ạ!”.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Trẻ con thường có hứng thú với những thứ mới mẻ hoặc chưa nhìn thấy bao giờ, đồng thời cũng rất muốn có nó. Điều này là hoàn toàn bình thường. Cách làm của mẹ Hồng vừa có thể bảo vệ lòng tự tôn của con gái, lại vừa có thể dạy dỗ con gái đạo lí làm người.

Bởi vì trẻ còn ít tuổi, cha mẹ buộc phải nói rõ đạo lí, đem những phẩm chất tốt lồng ghép vào các câu chuyện để những

đạo lí khô cứng trở nên thú vị hơn, như vậy trẻ mới dễ tiếp nhận. Do đó, cha mẹ có thể tận dụng các câu chuyện, đề cao phẩm chất thành thật của con người, khiến trẻ hiểu rõ thế nào là thành thật, thế nào là dối trá và lừa gạt, nên làm như thế nào, không nên làm như thế nào. Đề ra một số quy định và nghiêm chỉnh chấp hành. Ví dụ: không phải đồ của mình thì không được mang về nhà; đã sai phải dũng cảm nhận lỗi; hứa với người khác nhất định phải làm…

Chẳng có cha mẹ nào muốn con mình có thói quen lấy trộm đồ của người khác, vì vậy, cha mẹ buộc phải dạy dỗ trẻ từ nhỏ và cần chú ý vài điểm sau:

Thứ nhất: Cha mẹ nên để trẻ có nhận thức đúng đắn về hành vi lấy đồ của người khác

Không nên coi nhẹ vấn đề này, nghĩ rằng trẻ sẽ tự nhận thức được mà không cần cha mẹ phải dạy bảo, nhưng cũng không được làm ầm ĩ chuyện này lên, nói trẻ là kẻ cắp, kẻ trộm… Cha mẹ nên nói với trẻ: "Trên thế giới này có rất nhiều cái hay, cái đẹp, chẳng ai trên đời có hết những thứ ấy cả. Người khác có đồ tốt đến mấy thì những thứ ấy cũng không phải là của mình. Nếu như con muốn, cứ nói với cha mẹ, nếu thực sự cần thiết cha mẹ có thể mua cho con! Nếu con mượn người khác để xem thử thì nhất định phải được sự đồng ý của người ta, như thế

mới là một đứa trẻ ngoan!".

Thứ hai: Khi dạy trẻ cần cụ thể hóa vấn đề

Ví dụ, để trẻ tưởng tượng món đồ yêu quý của mình bị người khác lấy mất, bản thân mình sẽ có suy nghĩ và tâm trạng thế nào. Thông qua việc đặt địa vị của mình vào địa vị người bị mất đồ, để trẻ hiểu nỗi buồn và phiền phức khi người khác lấy đồ của mình gây ra. Sau khi trẻ nhận thức được sai lầm của mình, cha mẹ tuyệt đối không được vì sợ con mất mặt với bạn bè mà nói qua loa vài câu cho xong, nhất định phải yêu cầu trẻ trả đồ lại cho bạn, đồng thời bảo trẻ phải xin lỗi bạn. Cha mẹ có thể kể cho trẻ nghe

một vài câu chuyện nhỏ, giúp trẻ nhận thức được tính nghiêm trọng của vấn đề, nảy sinh tâm lí sợ hãi với hành động ăn cắp này, đồng thời hạ quyết tâm sửa đổi.

Đổi cách nói 51 Mẹ thích những đứa trẻ không tiêu tiền bừa bãi

Cha mẹ thường nói: Trẻ con thích mua đồ ăn, đồ chơi, lớn thêm tí nữa sẽ biết nghĩ hơn…

Tiết kiệm là biểu hiện của việc trân trọng, giữ gìn vật chất và thành quả lao động. Dumas nói rằng: "Tiết kiệm là của cải của người nghèo, là trí tuệ của người giàu". Còn có một câu rất hay là: "Bản thân tiết kiệm chính là một nguồn tài

nguyên lớn”. Nhưng đại đa số trẻ vẫn chưa hiểu được điều này. Cha mẹ không nên bỏ qua vấn đề trên, nên bồi dưỡng thói quen tiết kiệm cho trẻ ngay từ khi còn bé.

Ví dụ thực tế

Tùng được coi là “ông tướng” trong nhà, mặc dù mới ít tuổi nhưng mọi chuyện mua đồ, mua quần áo, mua giày... tất cả đều phải theo ý cậu. Đi siêu thị thì khỏi phải nói, đòi hết cái nọ đến cái kia, mẹ khuyên cũng chẳng được. Điều này khiến mẹ Tùng vô cùng buồn phiền.

Một hôm, bà ngoại đến chơi nhà, buổi trưa rất nóng nực, bà cho Tùng tiền đi

mua kem. Tùng vui vẻ ra khỏi nhà. Tùng nghĩ: mẹ không có ở nhà, như thế mình càng mua được nhiều đồ ăn vặt hơn. Tùng xuống siêu thị, nhìn ngược nhìn xuôi, ôm một bọc tướng. Đột nhiên ngẩng đầu lên, Tùng thấy mẹ đứng nghiêm nghị trước mặt. Tùng vội bỏ những thứ trong tay xuống, rụt rè nói: "Là bà bảo con mua mà!", mẹ không nói gì mà kéo Tùng ra khỏi siêu thị. Tùng sợ mẹ quá, nước mắt rơi lã chã. Mẹ nói: "Tùng, mẹ không thích những đứa trẻ tùy tiện tiêu tiền, con muốn mẹ yêu con, con biết nên làm thế nào không?". Tùng nghe mẹ nói vậy liền bảo: "Mẹ ơi con hiểu rồi, sau này con sẽ không tiêu tiền bừa bãi nữa ạ!". Mẹ Tùng gật đầu: "Con đúng là một đứa trẻ ngoan. Giờ thì bà bảo con mua cái gì, con đi

mua đi, bà đang đợi con đấy!”. Tùng lại vào siêu thị, mua cho bà và mình mỗi người một cây kem.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Mọi phẩm chất hình thành ở trẻ đều có liên quan đến cha mẹ. Hiện nay, rất nhiều trẻ hay nhõng nhẽo, vòi vĩnh, cha mẹ lại thường đáp ứng nhu cầu về vật chất của chúng, thậm chí mặc dù không có điều kiện nhưng vẫn cố tìm mọi cách thỏa mãn yêu cầu của con. Những đứa trẻ như vậy thường không biết thế nào là tiết kiệm, dễ hình thành nên thói quen khoe khoang thái quá.

Cho trẻ tiền tiêu vặt là điều đương nhiên

quan trọng là cho như thế nào. Khi cho trẻ tiền, cha mẹ đừng quên để trẻ phải phấn đấu đạt được, để chúng biết trân trọng thành quả, biết cảm ơn trước những công lao của cha mẹ… Dưới đây là một vài ý kiến để các bậc phụ huynh tham khảo:

Thứ nhất: Cho tiền hợp lí và đúng lúc

Nếu trẻ đang học tiểu học, cha mẹ có thể dự tính khoản chi tiêu của trẻ hàng tuần để đưa cho trẻ một số tiền nhất định. Ví dụ, mỗi ngày mười nghìn ăn sáng và đồ uống. Mỗi tuần sẽ mất năm mươi nghìn (trừ thứ bảy và chủ nhật được nghỉ). Tốt nhất nên nói thẳng trước mặt trẻ tại sao lại có ngần ấy tiền…

Thứ hai: ngăn cấm sự lãng phí

Vì khả năng tự kiềm chế của trẻ còn hạn chế, tính tò mò cao, trẻ sẽ mua rất nhiều đồ hoặc tiêu tiền vào chơi điện tử, lên mạng… khi phát hiện, cha mẹ nên kịp thời ngăn chặn và nói lí do để trẻ hiểu. Nhưng không nên vì trẻ tiêu tiền không đúng cách mà cắt giảm tiền tiêu vặt của trẻ, như thế sẽ khiến trẻ có thói quen nói dối, che giấu hành vi xấu của mình.

Ngoài ra, khi cha mẹ cho trẻ tiền tiêu vặt nên chú ý: tiền tiêu vặt nên cho định kì, đúng lúc, giống như việc người lớn đi làm được phát lương hàng tháng, để trẻ hình thành suy nghĩ có tiền không dễ.

Thứ ba: Phải để trẻ hiểu tiết kiệm là một đức tính tốt

Tiết kiệm là hành vi đáng được khen ngợi. Hồ Chí Minh - lãnh tụ vĩ đại của dân tộc Việt Nam là một tấm gương mẫu mực trong thực hành tiết kiệm. Ngày nay, nhân dân ta vẫn luôn phấn đấu học tập và làm việc theo gương Bác Hồ vĩ đại.

Thứ tư: Cha mẹ nên chỉ cho trẻ biết tiêu tiền như thế nào

Cha mẹ nên có kế hoạch khi cho trẻ tiền, phải hạn chế số lượng, chứ không phải là trẻ đòi bao nhiêu thì cho bấy nhiêu. Có một số phụ huynh muốn con phải ghi

chép các khoản chi tiêu vào sổ, vài ngày lại kiểm tra một lần. Đây cũng là một phương pháp hay. Ngoài ra, cha mẹ nên cổ vũ trẻ tiêu tiền vào những việc xứng đáng. Nói chung nên dạy trẻ không được tiêu tiền bừa bãi nhưng cũng không nên để trẻ có tính ki bo.

Thứ năm: nên hình thành thói quen tiết kiệm cho trẻ từ nhỏ

Cha mẹ nên dạy trẻ biết cách tiết kiệm đồ dùng, ví dụ: trong một trang giấy, chữ viết sai có thể gạch đi, tiếp tục sử dụng. Trong cuộc sống cũng nên tiết kiệm, quần áo hơi bị rách có thể may lại để tiếp tục mặc, giấy viết không hết có thể sử dụng làm nháp… Dần dần, trẻ sẽ hình thành

thói quen tiết kiệm.

Đổi cách nói 52 Con làm như vậy khiến cha mẹ cảm thấy thất vọng!

Cha mẹ thường nói: Con khiến cha mẹ mất mặt quá, lần sau còn như thế nữa thì đừng có về nhà!

Khi trẻ phạm sai lầm, phê bình là chuyện đương nhiên, nhưng khi phê bình, cha mẹ cần tôn trọng nhân cách của trẻ. Cha mẹ nên hạn chế phương pháp giáo dục bằng "roi vọt", hãy nhớ, đánh mắng có thể làm tổn thương lòng tự trọng của trẻ, không thể đạt được mục đích giáo dục tốt nhất. Ngoài ra, có nhiều phụ huynh thường có thái độ mỉa mai, đả kích con cái sau khi

chúng phạm phải sai lầm gì đó: "Đúng là đồ vô dụng!", "Đúng là mặt dày!"… Không biết những người cha, người mẹ như vậy định hướng con mình đi theo con đường chân chính hay xấu xa nữa?

Ví dụ thực tế

Lên lớp bốn, Nam bị đám thanh niên xấu ngoài xã hội dụ dỗ, đợt nghỉ hè từng đi ăn trộm đồ ở cửa hàng. Mẹ Nam sau khi biết chuyện vô cùng tức giận, nhưng mẹ không hề tức tối đánh mắng Nam, mẹ nghĩ ra một cách có thể loại bỏ thói xấu của con trai một cách triệt để.

Một buổi trưa, mẹ về sớm, Nam cũng tan học về nhà. Mẹ liền đưa cho Nam đọc tờ

báo "pháp luật" mẹ mới mua , trong đó có một bài viết về hiện tượng “thiếu niên phạm tội”. Đợi Nam đọc xong, mẹ liền nhân cơ hội nói: “Con xem đứa bé ấy đáng thương không, mới tí tuổi đầu đã trở thành thiếu niên phạm tội rồi. Cho dù sau này thằng bé ấy có thay đổi đi chăng nữa, cả đời nó sẽ vẫn không rửa sạch được vết nhơ đó. Đó là một điều đau khổ nhất trên đời! Mẹ nghĩ nếu con cũng có hành vi ấy chắc cha mẹ sẽ thất vọng lắm đấy!”. Tiếp đó, mẹ Nam liền chuyển sang nói đến tâm lí của những kẻ trộm cắp, hôm nay ăn trộm một ít, ngày mai sẽ muốn ăn trộm gấp mười lần, càng về sau sai lầm càng lớn hơn.

Những điều đó khiến Nam nhanh chóng

nhận ra dụng ý của mẹ. Dưới sự giúp đỡ của cha mẹ, cậu bé đã đoạn tuyệt quan hệ với đám thiếu niên xấu, bỏ được thói quen ăn cắp.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Khi trẻ phạm sai lầm, cách làm đúng đắn của cha mẹ là: nhất định phải phân tích nguyên nhân, sau đó tiến hành thuyết phục để trẻ hiểu ra vấn đề. Làm như vậy, vừa bảo vệ được sự tự tôn của trẻ, lại vừa khiến trẻ bỏ được thói quen xấu. Đối với những đứa trẻ làm việc xấu do bị ảnh hưởng của bạn bè, thì cha mẹ cần giúp trẻ nâng cao nhận thức, phân tích rõ đâu là giới hạn của tình bạn và nghĩa khí, nêu rõ tiêu chuẩn của xấu và tốt, kịp thời

gánh vác sai lầm của mình, xin lỗi người bị hại, bồi thường tổn thất và sửa chữa lỗi lầm.

Mắng mỏ chỉ có thể làm trẻ bị tổn thương. Cha mẹ cần nhớ, trẻ cũng có tình cảm và nhân cách. Phê bình không phải là trợn mắt mắng mỏ, quát tháo ầm ĩ, cần dùng lí lẽ để thuyết phục chứ

không phải là đe dọa, ép buộc. Chuyện trẻ mắc phải sai lầm là điều khó tránh khỏi trong quá trình trưởng thành, vậy cha mẹ, bạn nên giáo dục con cái như thế nào? Dưới đây là một vài ý kiến tham khảo:

Thứ nhất: Phải hiểu con người không

phải là thánh hiền, không thể tránh khỏi những sai lầm

Người trưởng thành cũng có lúc phạm phải sai lầm huống hồ là trẻ con. Bởi vậy cha mẹ khó có thể yêu cầu trẻ không được phép phạm sai lầm. Do vậy, khi trẻ phạm sai lầm, cha mẹ cần thấu hiểu, kiên nhẫn dẫn dắt, khoan dung với trẻ chứ không phải chỉ biết mắng mỏ, quát tháo, làm ầm ĩ lên: sao con lại thế này, sao con lại thế kia, cứ như thể trẻ phạm phải sai lầm là chuyện gì to tát lắm. Cha mẹ càng không nên tức giận mà đánh đập con cái, hi vọng trẻ có được một bài học nhớ đời. Nếu như vậy, sau này làm gì trẻ cũng sẽ rụt rè, lúc nào cũng có tâm lí sợ sai lầm.

Thứ hai: Phải trở thành bạn của con, nên thường xuyên giao lưu với những trẻ có hành vi xấu, giao lưu với chúng bằng tư cách là một người bạn

Tìm hiểu nguyên nhân và hậu quả của sai lầm, đồng thời phân tích cho trẻ hiểu, từ đó đưa ra bài học và sự chỉ bảo cho trẻ, giúp chúng sửa chữa sai lầm. Cha mẹ không nên cứ thấy con mình làm sai chuyện gì chưa cần biết rõ nguồn cơn đã mắng mỏ, như vậy khiến trẻ khó mà chấp nhận, có tâm lí chống đối. Lấy vai trò là một người bạn để giao lưu với trẻ, phân tích rõ nguyên nhân trẻ phạm sai lầm, từ đó tìm cách thuyết phục giúp trẻ chủ động sửa chữa.

Thứ ba: Phải thường xuyên liên lạc với thầy cô, nhà trường

Khi trẻ phạm sai lầm, thầy cô là người biết rõ nhất, ví dụ như: đi học không làm bài tập, lên lớp đánh nhau với bạn, trốn học… Thầy cô là người biết rõ nhất tình hình của con bạn ở trường, hơn nữa thầy cô lại là người làm giáo dục, có nghiên cứu kĩ càng về tâm lí và phương pháp giáo dục trẻ. Vì vậy, thường xuyên liên lạc với thầy cô vừa là để tìm hiểu tình hình của con cái, lại vừa học hỏi được những phương pháp giáo dục trẻ tốt nhất.

Thứ tư: Khi trẻ phạm sai lầm, cha mẹ không được bao che

Trẻ phạm sai lầm là chuyện rất bình thường, dù là lỗi lầm gì cũng có thể thấu hiểu và lượng thứ. Nhưng trước mặt trẻ, cha mẹ tuyệt đối không nên bao che cho con, nên chỉ ra rằng, khi phạm phải sai lầm, cho dù là lớn hay nhỏ đều phải gánh chịu hậu quả và buộc phải sửa đổi. Bao che là dung túng, là làm hại trẻ.

Thứ năm: Đừng vội vàng thuyết giáo mỗi khi trẻ phạm sai lầm

Có những đứa trẻ khi mới phạm sai lầm chưa ý thức được ngay hành động của mình. Có thể cho trẻ một khoảng thời gian, để chúng tự kiểm điểm lại bản thân, ngẫm nghĩ xem mình sai ở đâu. Sau đó

cha mẹ có thể dạy bảo cho trẻ hiểu, như vậy trẻ mới tâm phục khẩu phục.

Đổi cách nói 53 Mẹ thích những đứa trẻ biết lễ phép!

Cha mẹ thường nói: con mà không lễ PhéP là sau này mẹ không dẫn con đi đâu hết, mẹ xấu hổ lắm!

Một nhà thơ người Đức đã từng nói: “Sự lễ phép của một người chính là tấm gương phản chiếu chân dung của người ấy”. Thực ra, lễ phép phản ánh sự tu dưỡng về tâm tính của con người, thể hiện ý thức tự tôn và tôn trọng người khác của một người, mà thói quen văn minh, lễ phép cần được rèn luyện từ nhỏ.

Cha mẹ cần dạy trẻ khi giao tiếp với người khác phải học cách dùng từ ngữ lễ phép, văn minh. Chẳng hạn như: "Chào ông (cô, bác, anh.....)", "Tạm biệt", "Cảm ơn", "Xin mời"...

-Đồng thời, phải chú ý bồi dưỡng cho trẻ những cử chỉ lễ phép, gặp người khác phải chủ động chào hỏi, hiểu và biết dùng những từ ngữ lễ phép thông dụng. Cha mẹ phải dạy trẻ rằng, dù ở nhà hay đi ra ngoài, đến làm khách ở nhà người khác đều phải học cách "kính già yêu trẻ"….

Ví dụ thực tế:

Thu là một cô bé rất đáng yêu và hoạt

bát, nhưng điều khiến mẹ cô bé phải đau đầu là cô bé chẳng lễ phép chút nào. Có lần Thu đói quá liền nói với mẹ: "Con muốn ăn bánh mì!", mẹ nghe

thấy nhưng vì muốn dạy con gái phải biết lễ phép nên cố ý không đoái hoài đến yêu cầu của con gái. Thu nói to mấy lần nhưng vẫn thấy mẹ không để ý, liền chạy đến bảo: "Mẹ ơi, mẹ không nghe thấy con nói là con muốn ăn bánh mì à?".

Mẹ nói: "Mẹ nghe thấy rồi, nhưng mẹ không biết con đang gọi ai, con đâu có gọi mẹ ơi!".

Thu cười nói: "Mẹ ơi, con muốn ăn bánh mì!". "Con nói vẫn chưa đúng!", mẹ Thu

nói.

“Sao lại không đúng?”, Thu ngơ ngác hỏi.

Mẹ Thu nói: “Con nên nói là: Mẹ ơi, con muốn ăn bánh mì, mẹ lấy giúp con có được không ạ?”.

Con gái liền lặp lại câu nói của mẹ, lúc này mẹ mới lấy bánh mì cho Thu. Đợi con gái ăn xong quay sang chơi đùa, mẹ Thu liền kéo con lại: “Còn chưa xong mà!”.

Con gái tròn mắt nhìn mẹ: “Xong rồi, con ăn xong rồi!”. “Con còn chưa nói cám ơn mà!”.

"Lại còn phải nói cám ơn nữa ạ?".

"Đương nhiên rồi, người khác giúp con làm một việc gì đó, con nhất định phải nói cám ơn với người ta!".

Sau đó, Thu cúi gập người nói: "Mẹ thân yêu của con, con ăn xong rồi ạ, con cám ơn mẹ!".

Mẹ cười: "Đúng rồi, con làm tốt lắm, mẹ thích nhất là những đứa trẻ lễ phép!".

Thu cũng cười, cô bé lè lưỡi trêu mẹ rồi chạy ù ra ngoài sân chơi.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Cha mẹ nên học cách yêu nhưng không cưng chiều con cái. Khi trẻ có những hành vi không lễ phép, cha mẹ nên chú ý hơn, sử dụng các phương pháp để khiến trẻ thể hiện sự lễ phép của mình chứ không được nghĩ rằng trẻ còn nhỏ, còn chưa hiểu chuyện nên có thể nhân nhượng. Thái độ nhân nhượng này có thể làm mờ ý thức lễ phép của trẻ với mọi người, từ đó khiến trẻ ngày càng không lễ phép.

Cha mẹ cần bồi dưỡng thói quen lễ phép cho trẻ như thế nào?

Thứ nhất: Lựa chọn phương pháp giáo dục đúng đắn

Trong cuộc sống, chúng ta không ít lần bắt gặp cảnh tượng: trên bàn là một giỏ táo, cha mẹ dạy trẻ lễ phép bằng cách bảo trẻ chọn quả to nhất, đỏ nhất biếu ông bà, mà thông thường ông bà nhường cho lại trẻ, lúc này cha mẹ có thể dạy trẻ nói "cám ơn". Lâu dần trẻ sẽ cảm thấy, nhường thì nhường, cũng có sao đâu, đằng nào quả táo vừa to vừa đỏ ấy vẫn sẽ thuộc về mình. Rồi bỗng nhiên đến một lúc nào đó trẻ không nhận được quả táo vừa to vừa đỏ nhất đó, trẻ sẽ khóc lóc ăn vạ, bởi vì trẻ cảm thấy bị người lớn lừa gạt. Những tình huống này không phải là ít, sẽ khiến cho trẻ mất đi sự tin tưởng với người lớn. Vì vậy, cha mẹ cần nhớ, khi dạy trẻ những thứ có liên quan

đến vấn đề đạo đức, cha mẹ không nên nói một đằng làm một nẻo, không thống nhất trước sau.

Thứ hai: Đưa ra vài quy định, tăng cường rèn luyện

Cha mẹ có thể quy định, trẻ đi mẫu giáo về, vào đến nhà là phải chào cha mẹ; khi cha mẹ giúp trẻ làm việc gì, trẻ phải biết nói "cám ơn"; khi ăn phải đợi cả nhà cùng ăn….

Thứ ba: Làm gương cho trẻ

Người ta thường nói "Cha mẹ là người thầy đầu tiên" của trẻ, là tấm gương cho trẻ noi theo, vì vậy muốn con cái biết lễ

phép, cha mẹ cần phải đối xử lễ phép với người khác. Trong một vài kĩ năng cụ thể, như thế nào là hợp lý và lễ phép, cha mẹ cần làm mẫu cho trẻ xem. Chẳng hạn, khi ở trong thang máy, trẻ không thích chào người khác, mẹ có thể nhanh nhẹn nói "Xin chào…."; nếu trẻ không thích nói: "xin mời", "cảm ơn", "làm ơn"…. thì khi được trẻ giúp làm việc gì đó, mẹ hãy chủ động nói những câu như: "Cảm ơn con đã giúp mẹ!", "Mẹ lại làm phiền con rồi", "Cảm ơn con đã xách đồ giúp mẹ"…. cứ như vậy, dưới sự dẫn dắt của cha mẹ, trẻ sẽ hình thành được thói quen biết lễ phép.

Đổi cách nói 54 Cha mẹ phải làm xong việc mới dẫn con ra ngoài chơi được!

Cha mẹ thường nói: Thôi được rồi, mẹ dẫn con đi chơi ngay đây, đừng khóc nữa mà…

Trẻ con tính tình thường bướng bỉnh, cha mẹ tuyệt đối không được dung túng, nếu không sau này sẽ khiến trẻ có tính cố chấp, ngang ngược. Tính cách không phải là bản năng, tính cách tùy tiện của trẻ chủ yếu là do sự giáo dục không đến nơi đến chốn của gia đình. Cha mẹ chính là người đã tạo ra tính cách bướng bỉnh, cũng là người gánh chịu hậu quả tính cách tùy tiện ở trẻ.

Ví dụ thực tế:

Năm nay, Hoa 5 tuổi, cha mẹ cô bé làm việc ở xa, phần lớn thời gian cô bé phải ở với ông bà nội. Lúc Hoa ngoan ngoãn thì thật đáng yêu, vừa biết hát lại biết múa, khả năng biểu đạt cũng tốt nên rất được ông bà chiều chuộng. Hoa cũng rất thông minh, việc gì chỉ cần cô giáo và cha mẹ dạy qua một lần là cô bé nhớ ngay, hơn nữa còn làm rất tốt.

Nhưng Hoa có một vấn đề, đó là tính tình quá bướng bỉnh, chuyện gì cũng phải nghe theo con bé, nếu không vừa ý nó là liền nổi cáu. Cả nhà ai cũng phải nhường nhịn Hoa, đúng thì buộc phải khen, mà sai thì chẳng ai dám mắng mỏ, nếu không, con bé cáu lên thì phiền phức lắm.

Một hôm, Hoa nằng nặc đòi mẹ cho đi chơi công viên nước. Mẹ nói với Hoa: “Hoa à, hôm nay mẹ có việc, để hôm khác mẹ dẫn con đi nhé!”. Nhưng vừa đi chơi được vài phút, Hoa lại về kèo nhèo đòi mẹ dẫn đi: “Mẹ ơi, hôm nay con muốn đi công viên nước cơ!”. Mẹ nhíu mày, nhìn là biết con bé sẽ đòi đi cho bằng được, những chuyện như thế này đã từng xảy ra trước đây rồi. Nhưng trước đây mẹ có nói gì Hoa cũng không chịu nghe. Thế là lần này mẹ Hoa không đoái hoài đến con bé, mà lấy đồ của mình, đi vào phòng ngủ và đóng cửa lại. Mặc cho Hoa ở ngoài khóc lóc ầm ĩ, mẹ cũng không ra. Một lát sau, mẹ không thấy bên ngoài có động tĩnh gì liền mở cửa ra

ngoài, nhìn thấy Hoa đang ngồi tập vẽ ở trong phòng. Hoa ngẩng đầu lên nhìn mẹ, mẹ liền cười với con gái rồi tiếp tục đi làm việc của mình.

LỜI KHUYÊN CỦA CHUYÊN GIA

Cách làm của mẹ Hoa chính là cách "ám thị" về hành vi. Khi cha mẹ ý thức được con mình đang cố ý ăn vạ, đôi khi cách tốt nhất là cha mẹ nên tránh chúng ra. Xét về bề ngoài, hành vi này có vẻ vô trách nhiệm, mặc kệ trẻ muốn làm gì thì làm, không uốn nắn hành vi sai trái của trẻ, người ngoài có thể sẽ hiểu lầm. Nhưng nếu phân tích kĩ lưỡng một chút, không khó để hiểu ra vấn đề. Nguyên nhân gây ra tính cách bướng bỉnh của trẻ không

quá phức tạp, đa phần là do cha mẹ quá nuông chiều và thỏa hiệp với con cái. Khi trẻ ăn vạ, cha mẹ thường đứng trước hai sự lựa chọn khó: đồng ý yêu cầu của trẻ, yêu cầu của trẻ rõ ràng là không hợp lí; nhưng nếu không đồng ý, trẻ cứ ăn vạ thế này thì biết làm thế nào? Những phụ huynh dễ mềm lòng thường nhanh chóng thất bại trước chiến lược ăn vạ của trẻ, không thể không từ bỏ nguyên tắc giáo dục của mình, lại lần nữa chiều theo ý của trẻ. Nhưng làm như vậy chỉ khiến ngày càng ngang bướng, khó dạy mà thôi.

Cha mẹ cần làm gì để thay đổi tính xấu này của con cái?

Thứ nhất: Dám "thi gan" với trò ăn vạ

của trẻ

Khi trẻ ăn vạ, cha mẹ càng nhường nhịn, trẻ càng lấn tới. Xuất phát từ điểm này, cha mẹ tuyệt đối không nên mềm lòng. Ví dụ: cha mẹ dẫn trẻ ra ngoài chơi, trẻ đòi cha mẹ phải cõng, không cõng là khóc ăn vạ. Lúc này thái độ của cha mẹ nên thống nhất, nói rõ với trẻ cha mẹ sẽ không cõng rồi tiếp tục đi thẳng, sau đó dừng lại đợi trẻ, cho đến khi trẻ tự đi mới thôi. Nhiều lần như vậy trẻ sẽ dần hiểu ra rằng: Bướng bỉnh chẳng có lợi gì cả, từ đó trẻ phải thay đổi thói quen của mình.

Thứ hai: Phải tìm hiểu rõ nguyên nhân

Có nhiều trẻ không cố tình chống đối lại

cha mẹ, chẳng qua là vì một nguyên nhân nào đó. Lúc này, cha mẹ cần tìm hiểu rõ nguyên nhân rồi nhẹ nhàng giảng giải đạo lí cho trẻ hiểu.

Thứ ba: Phải ngăn chặn tính cách bướng bỉnh của trẻ

Trẻ ăn vạ cũng có quy luật nhất định, chúng thường ăn vạ trong những tình huống cố định nào đó, điều này cha mẹ cần nắm rõ. Ví dụ, có trẻ cứ chờ đến khi có khách đến chơi nhà là "giở trò", bám riết lấy khách ăn vạ. Cha mẹ có thể nói rõ với trẻ cần phải lễ phép khi có khách đến nhà, đừng ngại nói chuyện này để khách hiểu và thông cảm. Khi khách đến chơi nhà, nên căn cứ vào biểu hiện của

trẻ để khen ngợi đúng lúc hoặc ra hiệu để trẻ ra ngoài...

Thứ tư: Cần vận dụng chính xác "uy quyền" của cha mẹ

Nhiều báo cáo cho thấy, trẻ con bướng bỉnh là do cha mẹ không biết sử dụng đúng đắn "uy quyền" của mình. Thường ngày, nếu cha mẹ quan tâm chân thành, nói chuyện nhẹ nhàng, nghiêm khắc phê bình sai lầm của con cái… sẽ có thể xây dựng được "uy quyền" của mình đối với con cái, có được sự kính nể và tôn trọng của trẻ. Nếu cha mẹ cho rằng bản thân mình là bề trên, mình là người có công sinh ra và nuôi dưỡng trẻ, vì vậy trẻ phải phục tùng mình vô điều kiện, không hề

cân nhắc đến yêu cầu và nguyện vọng của trẻ; điều này sẽ khiến chúng nảy sinh tâm lí chống đối. Do vậy, cha mẹ nhất định cần phải vận dụng một cách đúng đắn "uy quyền" của bản thân.